

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA**

Viktorija DARGUŽIENĖ
Ekonomikos studijų programos studentė

**KROVOS PASLAUGŲ ĮMONIŲ PELNĄ LEMIANČIŲ
VEIKSNIŲ VERTINIMAS IR VEIKLOS PERSPEKTYVOS**

Magistro darbas

Šiauliai, 2015

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA

Viktorija DARGUŽIENĖ

**KROVOS PASLAUGŲ ĮMONIŲ PELNĄ LEMIANČIŲ
VEIKSNIŲ VERTINIMAS IR VEIKLOS PERSPEKTYVOS**

Magistro darbas

Ekonomika (L100),

Darbo vadovė:

prof. dr. Daiva Beržinskienė

Teigiu, kad magistro darbas, kurį teikiu Ekonomikos studijų krypties magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas)

SANTRAUKA

Viktorija Dargužienė

Krovos paslaugų įmonių pelną lemiančių veiksnių vertinimas ir veiklos perspektyvos.

Magistro darbas.

Magistro baigiamajame darbe, dviejų krovos paslaugas teikiančių įmonių pavyzdžiu, nagrinėjami pelną lemiantys veiksniai bei jų įtaka veiklos perspektyvoms. Išanalizuoti ir susisteminti įvairių Lietuvos ir užsienio autorių teoriniai ir praktiniai pelno ir jį lemiančių veiksnių tyrimai, pateikti pelningumo analizavimo metodai. Išsamiai analizuojami dviejų Klaipėdos bendrovių – AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ – 2008 – 2013 metų veiklos ir finansiniais rodikliai, leidžiantys įvertinti šių įmonių veiklos rezultatus, įmonių pelną lemiančius išorinius bei vidinius veiksnius, nagrinėjamu laikotarpiu. Taip pat įvertinta įmonių bankroto tikimybė, remiantis bendrovių duomenimis ir pateikiama įmonių finansinių rodiklių prognozė 2010-2011 metams. Išsamus ir tikslingas pelno ir pelningumo lemiančių veiksnių vertinimas išskiria pagrindines įmonių veiklos problemas, todėl tokios vertinimo sistemos pritaikymas naudingas ir kitoms įmonėms, siekiančioms didesnio pelno.

SUMMARY

Viktorija Darguziene

Evaluation of Factors Leading to the Profit of Stevedoring Companies and Their Business Prospects.

Master`s work.

Factors leading to the profit and their influence on business perspectives are studied in this Master`s Thesis based on the examples of 2 stevedoring companies. There are analyzed and systemized theoretical as well as practical studies of different Lithuanian and foreign authors on factors leading to the profit and influencing it, also methods of profitability analysis are presented. Operational and financial indicators of 2008-2013 of 2 Klaipeda city companies - Klaipeda Stevedoring Company (KLASCO) and Klaipeda Stevedoring Company Bega - allowing to assess the performance of these companies, external and internal factors leading to the profit during the period under consideration are analyzed in detail in this thesis. Also the probability of companies' bankrupt is estimated considering the data of companies as well as the prognosis of financial indicators of the companies for 2010-2011 is given. Exhaustive and purposeful evaluation of the indicators leading to the profit and profitability distinguish operational problems of the companies

therefore application of such evaluation system is beneficial and for other companies seeking higher profit.

LENTELĖS

1.1. lentelė. Padariniai apskaičiavus didesnę arba mažesnę pelną.....	19
1.2. lentelė. Pardavimų pelningumo rodikliai	29
1.3. lentelė. Turto pelningumo rodikliai	29
1.4. lentelė. Kapitalo pelningumo rodikliai	30
1.5. lentelė. Įmonės pelningumą nusakantys rodikliai.....	32
1.6. lentelė. Pradėtų bankroto procesų 2003-2012 metais skaičių.....	33
2.1. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 pelningumo rodiklių procentiniai pokyčiai.....	59
2.2. lentelė. Bendrąjį paradvimų pelningumą AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 - 2013 įtakoiantys veiksniai, %.....	60
2.3. lentelė. Tipinės veiklos pelningumą AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 - 2013 įtakoiantys veiksniai, %.....	62
2.4. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis DU PONT modeliu	64
2.5. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis L. BERNSTEIN modeliu	65
2.6. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis R. SCHATTKE ir H. JENSEN modeliu.....	66
2.7. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis R. WILSON ir G. MCHUGH modeliu	67
2.8. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 nuosavo kapitalo pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis DU PONT modeliu.....	70
2.9. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 pastovaus nuosavo kapitalo pelningumo rodiklių dinamika.....	71
2.10. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 kapitalo pelningumo rodikliai, %.....	72
3.1. lentelė. Pagal teisinę formą pradėtų bankroto procesų skaičius Lietuvoje 2003-2012 metais, vnt.	75

3.2. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis E. Altmano modeliais.....	76
3.3. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Blanko modeliu	77
3.4. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Taffler ir Tisshaw modeliu.....	78
3.5. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Springate modeliu.	78
3.6. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Chesser modeliu.....	79
3.7. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis slenkančio vidurkio metodu.	81
3.8. lentelė. Prognozuojama UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis slenkančio vidurkio metodu.	82
3.9. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą.	83
3.10. lentelė. Prognozuojama UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą.	83
3.11. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą.	84
3.12. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu.	85
3.13. lentelė. Prognozuojami AB “Klaipėdos jūrų kompanija” 2014 – 2015 metų pelningumo rodikliai.....	86
3.14. lentelė. Prognozuojami UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelningumo rodikliai.	87

PAVEIKSLĖLIAI

<i>1.1. pav.</i> Įmonių veiklos rezultatų vertinimo finansiniai santykiniai rodikliai.....	23
<i>1.2. pav.</i> Krovos įmonių pelną įtakojančių veiksnių vertinimo schema.....	37
<i>2.1. pav.</i> Klaipėdos valstybinio jūrų uosto 2008 – 2013 metų krovinių perkrovimo dinamikos analizė.....	40
<i>2.2. pav.</i> Klaipėdos valstybinio jūrų uosto 2008 – 2013 metų krovinių struktūros analizė	41
<i>2.3. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų viso turto dinamika	51
<i>2.4. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų turto struktūra.....	52
<i>2.5. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dinamika.....	53
<i>2.6. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūra	54
<i>2.7. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų pardavimų pajamų ir savikainos dinamika	56
<i>2.8. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) dinamika.....	57
<i>2.9. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumo rodiklių dinamika	63
<i>2.10. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 trumpalaikio ir ilgalaikio turto pelningumo rodiklių dinamika.....	68
<i>2.11. pav.</i> AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 kapitalo pelningumo rodiklių dinamika.....	69

ŽODYNAS

Šios sąvokos magistro darbe pateikiamos remiantis šiais šaltiniais: Ekonomikos terminai ir sąvokos (mokomasis žodynas) (1999) Vilnius, VPU leidykla; Pass, C., Lowes, B., Davies, L. (1997); Ekonomikos terminų žodynas. UAB „Baltijos bisnis“; Vainienė R. Ekonomikos terminų žodynas: apie 1400 terminų. Vilnius, Tyto alba.

A

Agentavimas - paslaugų, susijusių su laivyba, teikimas pagal sutartį su laivo savininku, frachtuotoju, operatoriumi ar valdytoju, įskaitant atstovavimą jų interesams uosto ir valstybės, teisėtvarkos ir teisėsaugos institucijose. Ši veikla taip pat numato tarpininkavimą įsigyjant ir perleidžiant laivus, sudarant frachtavimo sutartį, mokesčių surinkimą ir mokėjimą, kitus formalumus

Apyvartinis kapitalas - tai įmonės trumpalaikės lėšos, kurios gana greitai pakeičiamos ūkinės veiklos procese. Jos apima žaliavas, medžiagas, nebaigtą gamybą ir gatavų prekių atsargas, skolas ir grynuosius pinigus, atėmus trumpalaikius įsipareigojimus.

Akinė bendrovė - ribotos civilinės atsakomybės privatusis juridinis asmuo, kurio įstatinis kapitalas padalytas į dalis, vadinamas akcijomis. Minimalus įstatinis kapitalas 150000 Lt. Akininkų skaičius neribojamas.

Analizė – tyrimas, kruopštus aplinkybių bei priežasčių nustatymas.

Akinis kapitalas – akcinėje bendrovėje naudojami pinigai, kuriuos investavo bendrovės akcininkai paprastųjų akcijų ir privilegijuotųjų akcijų forma ir kurie išliks kaip nuolatinis finansų šaltinis tol, kol egzistuos bendrovė.

Ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis, kurio finansinė atskaitomybė yra rengiama.

Atsargos – trumpalaikis turtas (žaliavos ir komplektuojamieji gaminiai, nebaigta gamyba, pagaminta produkcija bei pirktos prekės, skirtos perparduoti), kurį įmonė sunaudoja pajamoms uždirbti per vienerius metus arba per vieną įmonės veiklos ciklą.

B

Balansas – įmonės (juridinio asmens) finansinės atskaitomybės dokumentas, kuriame parodomas visas įmonės turtas, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną.

Bankrotas – įmonės, banko ar asmens finansinė padėtis, kuriai esant jie nepajėgia apmokėti skolų ir vykdyti kitų turtinių įsipareigojimų.

Bendrasis pelnas – tai skirtumas tarp pardavimų ir parduotų prekių (paslaugų) savikainos (pagaminimo kaštų arba įsigijimo savikainos).

Bendrasis pelningumas – įmonės veiklos efektyvumo vertinimo rodiklis, apskaičiuojamas kaip bendrojo pelno ir pardavimo pajamų santykis.

D

Dinaminės eilutės – statistinių dydžių eilutės, apibūdinančios socialinių ekonominių reiškinių kitimą laiko atžvilgiu.

Dinamikos eilučių analizė – praeities statistikos duomenų, suregistruotų vienas po kito einančiais laikotarpiais, analizė, siekiant perkelti šią praeities patirtį, kai norima numatyti, kas atsitiks ateityje.

E

Ekspedijavimas - krovinių vežimo dokumentų įforminimas, vežimo sąlygų paaiškinimas, vežimo mokesčių apskaičiavimas, vežimo sutarčių su įvairių transporto rūšių įmonių administracijomis sudarymas, krovinių išsiuntimas, krovinių gabenimo kontrolė, atsiskaitymas su krovinių siuntėjais, gavėjais, savininkais, transporto įmonių administracija už suteiktas paslaugas, kitų šalių transporto firmų frachto agentų funkcijų vykdymas.

Efektyvumas – gamybos išteklių panaudojimo lygis, garantuojantis maksimalų rezultatą.

Ekonomika – šalies apibūdinimas remiantis bendra ekonomine veikla ir jos sudedamosiomis dalimis; ūkinių gėrybių gamyba, siekiant gauti kuo daugiau turto arba įsigyti tam tikro dydžio turtą su mažiausiais ištekliais.

Ekonomikos augimas – gamybos didėjimo tendencija per ilgą laikotarpį.

Efektyvumas – veiklos, išteklių ar darbo laiko rezultatyvumas, veiksmingumas; apibendrintas produktyvumo rodiklis.

F

Frachtavimas – sutarties sudarymas (fraktą), krovinių gabenimo, už tam tikrą mokestį.

Finansinės ir investicinės veiklos pajamos – įmonės (juridinio asmens) uždirbtos per ataskaitinį laikotarpį – finansinius metus – pajamos, prie kurių priskiriama: gauti akcijų dividendai, depozitų, obligacijų, kredito operacijų palūkanos, pajamos iš finansinio tarpininkavimo, valiutos pardavimo pajamos ir kt.

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos – įmonės (juridinio asmens) per ataskaitinius metus patirtos sąnaudos, prie kurių priskiriama: sumokėtos palūkanos už kreditus, valiutų kurso neigiama įtaka, investicinės veiklos kitose įmonėse netekimai ir kt.

Finansiniai rodikliai – priemonė pateikti įmonės apskaitos arba finansinius skaičiavimus tarp kitų skaičių, išreiškiant skaičius kaip kitų skaičių santykį, tam, kad būtų įvertintas įmonės „didumas“ arba „mažumas“.

G

Gautinos sumos – finansinis turtas, kuris atsiranda pardavus prekes ar kitą turtą ar suteikus paslaugas.

Grynasis pelnas – įmonės (juridinio asmens) galutinis tam tikro ataskaitinio laikotarpio uždirbtas rezultatas.

Grynasis pelningumas – įmonės veiklos efektyvumo vertinimo rodiklis, skaičiuojamas kaip grynojo pelno ir pardavimų santykis, parodantis kiek grynojo pelno duoda vienas pardavimų litas.

Grandinių pakeitimų metodas – nustato atskirų veiksnių poveikį apibendrinančiajam rodikliui.

H

Hipotezė – neįrodytas ir patikrinimo reikalaujantis atskirų procesų ar įvykių bei jų galimos sekos aiškinimas.

I – Į

ISPS kodo reikalavimai – tarptautinis laivų ir uosto įrenginių apsaugos kodeksas, išsamus priemonių rinkinys, kuriuo siekiama padidinti laivų ir uosto įrenginių apsauga.

ISO standartai (International Standard Organization) - tai tarptautinės standartų organizacijos kokybės vadybos sistemų standartai. Šiais standartais atsiveria vakarų rinkos, palengvinamas eksportas, įgyvendinamas efektyvesnis valdymas, bei klientų pasitikėjimas darbo kokybe didėja.

Investuotas kapitalas – tai nuosavybės ir ilgalaikių bei trumpalaikių finansinių skolų suma.

Įstatinis kapitalas (pasirašytasis) – pasirašytų akcijų nominaliųjų verčių suma.

Ilgalaikis turtas – įmonės (juridinio asmens) turtas, kuris naudojamas įmonės ekonominei naudai gauti ilgiau nei vienerius metus ir kuriam priskiriama formavimo savikaina, nematerialusis turtas, materialusis turtas, ilgalaikis finansinis turtas.

Ilgalaikis išpareigojimas – išpareigojimas, už kurį įmonė privalės atsiskaityti vėliau nei per vienerius metus nuo balanso datos.

Išlaidos – turto ar paslaugų sunaudojimas bei turto vertės sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį.

Įmonė – pagrindinis rinkos ekonomikos ūkinis vienetas, kuris perka reikiamus išteklius ar atsargas ir juos parduoda arba jais naudodamasis parduota pagamintas prekes arba paslaugas; pelno siekiantis ūkio subjektas.

Infliacija – piniginio vieneto perkamosios galios mažėjimas, pasireiškiantis ilgalaikiu vidutinio bendrojo kainų lygio kilimu.

Įprastinės veiklos pelnas – tai pelnas iš pagrindinės įmonės gamybinės/komercinės veiklos, kurios metu parduodamos įmonės prekės ar paslaugos. Kad gautų šias pajamas, įmonė patiria pardavimų ir administracines (veiklos) sąnaudas.

Investicijos - ūkinė veikla, kurios metu ištekliai naudojami kuriant naują realų kapitalą. Bendriausia prasme investicijos yra veikla, kurios naudingumas išryškėja ne iškart, o ateityje.

K

Kapitalas – indėlis į gamybą, investuojant į materialųjį kapitalą (pvz. įmones, įstaigas, įrankius) ir intelektualųjį (profesinį pasirengimą).

Kitos veiklos pajamos – tai pajamos iš įmonės vykdomos, tačiau pagrindinei veiklai nepriskiriamos veiklos.

Konkurencija – toks reiškinys (arba situacija rinkoje), kai įmonės konkuruoja viena su kita dėl savo prekių (paslaugų) pirkėjų.

Kaštai - įmonės produkcijos gamybai sunaudotų išteklių piniginė suma. Bendresne prasme kaštai suprantami kaip bet kokios sąnaudos, būtinos tikslui pasiekti.

Koeficientas- dydžių santykio ar pokyčio rodiklis.

L

Likvidumas – vertybinių popierių arba materialinių vertybių pavertimas (be didelių nuostolių) grynaisiais pinigais.

Lėšos – piniginiai ištekliai, aktyvai.

M

Metinė finansinė atskaitomybė – finansinė atskaitomybė, parengta apibendrinus įmonės finansinių metų duomenis.

Mokesčiai – įstatymų nustatyti individualių asmenų, įmonių ir kitų ūkio subjektų privalomieji mokėjimai į valstybės ar vietinį biudžetą.

N

Nuosavas kapitalas – įmonės turto dalis, likusi iš viso turto atėmus įsipareigojimus.

Nuostolis – skirtumas, susidarantis, kai firmos bendrosios pajamos tampa mažesnės už bendrąsias sąnaudas.

Nusidėvėjimas - ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas, jos dalį sistemaiškai perkeliant į produkcijos vertę.

O

Optimizavimas – terminas, vartojamas apibūdinant veiklą, kurios dėka sistema tampa geriausia.

P

Pajamos – tam tikrą laiką gaunamos lėšos už gamybos veiksnių nuosavybę; pinigai, kuriuos gauna įmonė, parduodama prekes ar paslaugas.

Paklausa – ekonominė kategorija, įvardijanti prekių ir paslaugų apimtį, kurią pirkėjai norėtų įsigyti.

Pardavimo pajamos – ekonominės naudos padidėjimas dėl prekių pardavimo ir paslaugų teikimo per ataskaitinį laikotarpį, pasireiškiantis įmonės turto padidėjimu arba įsipareigojimų sumažėjimu, kai dėl to padidėja nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus savininkų įnašus.

Pardavimo savikaina – per ataskaitinį ir ankstesnius laikotarpius patirtos išlaidos, tenkančios per ataskaitinį laikotarpį suteiktoms paslaugoms ir parduotoms prekėms.

Pardavimų pelningumas – atspindi pardavimų efektyvumą įvairiuose įmonės veiklos etapuose. Pardavimų pelningumas vertina kokią gražą duoda 1 pardavimų litas.

Pasiūla – prekių kiekio, kurį pardavėjai nori ir gali parduoti, ir kainos, už kurią ta prekė gali būti nupirkta, ryšys.

Paslaugos – įmonės vykdoma veikla, susijusi su darbų atlikimu pirkėjui (klientui), uždirbanti pajamas.

Pelnas – bendrųjų pajamų ir bendrųjų kaštų skirtumas; finansinė nauda, gaunamų pajamų ir joms uždirbti reikalingų sąnaudų, pajamų perviršis; teigiamas finansinių metų ūkinės veiklos rezultatas.

Pelningumo rodikliai – įmonės pelno normos apskaitos matas, kuris išreiškia įmonės pelną kaip jos pajamų, gautų iš pardavimo, procentą.

Pelningumas – įmonės veiklos efektyvumo rodiklis, gaunamas lyginant uždirbtą pelną su tam tikru pasirinktu dydžiu – pardavimo pajamomis, nuosavu kapitalu, turtu ir pan.

Pelno (nuostolių) ataskaita – įmonės (juridinio asmens) finansinės atskaitomybės dokumentas, kuriame nurodomos visos per ataskaitinį laikotarpį įmonės uždirbtos pajamos, patirtos sąnaudos ir gauti veiklos rezultatai.

Prognozavimas – kiekybinės ir kokybinės analizės procesas, kuriuo remiantis siekiama numatyti galimas prognozuojamo objekto (proceso) būsenas ateityje arba tokių būsenų pasiekimo ateityje alternatyvius kelius.

R

RO – RO laivas - ratuotas transporto priemonės pervežančio laivo tipas.

RO – RO terminalas - Čia perkraunami automobiliai, įvairūs konteineriai, priekabos, cisternos, generaliniai kroviniai, įvairi specializuota įranga. Ro-Ro terminaluose transporto priemonės į laivą įvažiuoja savo eiga.

Rizika – įmonės investicijų nuostolio galimybė, kylanti iš to, kad ji veikia nepatikimoje ūkinės veiklos aplinkoje.

Rezervas – laikinasis (tikslinis) pelno panaudojimo apribojimas, skirtas savininkų numatytiems tikslams.

Rinka – mainų mechanizmas, suvedantis produkto, gamybos veiksnių ar vertybinių popierių pardavėjus ir pirkėjus.

ROA (return on assets) – įplaukos iš aktyvų.

ROE (return on equity) – nuosavybės grąža, pelningumas.

S

Sąnaudos – ekonominės naudos sumažėjimas dėl turto sunaudojimo, turto pardavimo, turto netekimo arba turto vertės sumažėjimo ar įsipareigojimų prisiėmimo per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to sumažėja nuosavas kapitalas, išskyrus tiesioginį jo mažinimą.

Savikaina – įmonės (juridinio asmens) pardavimų ir atliktų paslaugų pajamų dalis, likusi atskaičiavus iš visų uždirbtų pajamų pajamas, sunaudotas žaliavoms, komplektavimo gaminiams ir perparduoti skirtoms prekėms pirkti (atėmus grąžinimus, nukainojimus ir visus mokesčius, susijusius su pirkimais).

Strateginiai sprendimai - kurie nors aukščiausio lygio sprendimai, lemiantys ilgalaikių perspektyvinių programų sudarymą.

T

Trumpalaikis įsipareigojimas – įsipareigojimas, už kurį įmonė privalės atsiskaityti per vienerius metus nuo balanso datos arba per vieną įmonės veiklos ciklą.

Trumpalaikis turtas – turtas, kurį įmonė sunaudoja ekonominei naudai gauti per vienerius metus arba per vieną įmonės veiklos ciklą.

Turtas – materialiosios, nematerialiosios ir finansinės vertybės, kurias valdo ir naudoja ir (arba) kuriomis disponuoja įmonė, ir kurias naudojant tikimasi gauti ekonominės naudos.

U

Uždaroji akcinė bendrovė - akcinė bendrovė, kurios akcijas turi teisę įsigyti tik steigėjai, o akcininkai gali parduoti savo akcijas tik prieš tai informavę kitus akcininkus ir gavę jų sutikimą;

V

Veikla – sąmoningai organizuoti veiksmai, siekiant nustatytų uždavinių ar tikslų gyvendinimo.

Veiklos sąnaudos – patirtos per ataskaitinį laikotarpį išlaidos, susijusios su įprastine įmonės veikla, vykdoma neatsižvelgiant į pardavimų apimtį, išskyrus finansinę, investicinę ir kitą veiklą.

Veiklos pelnas – parodo įmonės įprastinės veiklos rezultatą per ataskaitinį laikotarpį.

TURINYS

ĮVADAS.....	15
1. PASLAUGŲ ĮMONIŲ PELNO IR JĮ LEMIANČIŲ VEIKSNIŲ VERTINIMO TEORINIAI METODAI.....	18
1.1. Pelno samprata ir jo reikšmė ekonomikoje.....	18
1.2. Pelningumo esmė bei jį nusakantys pagrindiniai rodikliai	22
1.3. Paslaugų įmonių pelną ir pelningumą lemiančių veiksnių analizė.....	25
1.4. Pelno ir pelningumo tyrimo metodai	27
1.5. Įmonės bankroto tikimybės vertinimas.....	33
1.5.1. E. Altmano bankroto tikimybės vertinimo modeliai	34
1.5.2. Blanko, Taffler ir Tisshaw, Springate ir Chesser bankroto prognozavimo modeliai.....	35
1.6. Paslaugų įmonių pelną įtakančių veiksnių vertinimo modelis	37
2. KROVOS DARBŲ PASLAUGAS TEIKIANČIŲ ĮMONIŲ PELNĄ LEMIANČIŲ VEIKSNIŲ TYRIMAS	39
2.1. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto krovos darbų paslaugas teikiančio sektoriaus apžvalga	39
2.2. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” charakteristikos	43
2.3. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” pelną lemiantys išoriniai veiksniai.....	47
2.4. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” pelną lemiantys vidiniai veiksniai.....	50
2.5. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” pelno ir pelningumo rodiklių tyrimas	59
3. KROVOS DARBŲ PASLAUGAS TEIKIANČIŲ ĮMONIŲ VEIKLOS PERSPEKTYVŲ EKONOMINIS PAGRINDIMAS	75
3.1. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” bankroto tikimybės tyrimas.....	76
3.2. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” veiklos perspektyvos.....	80
IŠVADOS IR PASIŪLYMAI	91
LITERATŪRA	
PRIEDAI	

IVADAS

Šiuolaikinė rinkos ekonomika lemia įmonių konkurenciją dėl vietos rinkoje, todėl jos priverstos taikyti įvairius būdus ir metodus, kad padidintų savo pajėgumus, tačiau taikomos priemonės ne visada yra naudingos. Todėl norint sėkmingai įgyvendinti savo strategijas ir išlaikyti savo padėtį tarp konkurentų, įmonės turi realiai iširti savo finansinę padėtį, nes tai turi įtakos tolesnėms veiklos perspektyvoms.

Mokslinės literatūros šaltinių analizė parodė, kad visų įmonių pagrindinis ir svarbiausias tikslas yra kuo didesnis pelnas, nes tai yra pagrindinė priemonė, norint išsilaikyti ne tik Lietuvos, bet ir tarptautinėse rinkose. Kiekvienas investuotojas rizikuodamas savo lėšomis tikisi gauti kuo didesnę pelną. Todėl svarbu išsiaiškinti įmonės galimybes ir veiksnius, kurie daro didžiausią įtaką, didesnio pelno siekimui. Tačiau jei nagrinėjamu laikotarpiu įmonė yra pakankamai pelninga, tai nereiškia, kad ji ir ateinančiais laikotarpiais sugebės uždirbti didelį pelną.

Įmonių gyvavimas rinkoje yra daugiau ar mažiau rizikingas, o tam įtakos turi įvairūs išoriniai ir vidiniai veiksniai, tokie kaip šalies ekonominė situacija, infliacija, senos technologijos, kontrolė ar daug kitų veiksnių. Lietuvos valstybė yra pakankamai maža ir jos ekonomika yra jautri pokyčiams, dėl to įmonės negali būti užtikrintos dėl savo vykdomos veiklos tęstinumo, todėl būtina objektyviai nustatyti įmonės esamą situaciją ir veiklos perspektyvas. Įmonės turi siekti kompromiso tarp rizikos minimizavimo ir didesnio pelno, nes konkurencingoje rinkoje rizika yra neišvengiama.

Pelnas ir pelningumas yra suprantami nevienodai, nes pelnas – pajamų ir sąnaudų skirtumas, rezultatas, o pelningumas labiau apibūdina veiklos pajėgumą. Pelnas yra pakankamai informatyvus rodiklis, tačiau patartina nagrinėti ir pelningumą, siekiant labiau išskirti įmonės veiklos niuansus. Kiekvienos įmonės veikla prasideda turint atitinkamus finansus, kurie dalinai įtakoja jų sėkmę, todėl vienas iš pagrindinių darbų turėtų būti veiklos analizavimas, kuris padėtų nustatyti silpniausius ir stipriausius veiklos sritis ir pasirinkti veiksmus, kurie užtikrintų didesnę pelną.

Tyrimo aktualumas. Krovos darbų paslaugas teikiančių įmonių veikla yra sudaryta iš daug sudedamųjų dalių ir rizikinga. Planavimas, paruošimas, vykdymo kontrolė ir visi kiti veiksmai turi būti optimaliai suderinti, norint gauti pastovų didelį pelną. Uoste didėjant konkurencijai, neįmanoma veikti vien tikintis pelno, būtina greitinti darbų atlikimą, patogesnę krovinių sandėliavimą ar gabenimą iš vienos vietos į kitą, užtikrinti visų reikiamų paslaugų suteikimą vienoje vietoje, t.y. bilietų pardavimą, draudimą ar kitas paslaugas, teikiant jas mažiausiomis sąnaudomis. Įmonės veiklos tyrimo ir prognozavimo teoriniai metodai turi būti taikomi krovos paslaugų įmonių veikloje, nes jie padeda nustatyti įmonės veiklos finansinius ir pelningumo aspektus, įvertinti esamą padėtį ir ateities perspektyvas bei suteikia galimybę palyginti su šalies krovos darbų sektoriaus rodikliais ir daryti atitinkamas išvadas veiklos tobulinimui ir konkurencingumo didinimui.

Tyrimo naujumas. Lietuvos krovos darbų šakoje nėra atliktas įmonių pelno ir pelningumo lemiančių veiksnių vertinimo tyrimas. Krovos darbų paslaugos Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste turėtų lyg ir išlikti paklausios bet kokiomis ekonominės būklės sąlygomis, nes uostų gausa Lietuva nepasižymi, tačiau tik ištirti ir optimalūs sprendimai padės išlaikyti patrauklią paslaugos kainą vartotojui ir atitinkamą įmonės poziciją konkurentų tarpe.

Toks pelno ir pelningumo lemiančių veiksnių vertinimo modelis iki šiol dar niekada nebuvo pritaikytas krovos paslaugas teikiančiose įmonėse, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“. Modelis padės atlikti tinkamu laiku ir tiksliai įmonių pelningumo analizę bei bus praktiškai naudingas kitiems šios rinkos dalyviams.

Tyrimo problema. Krovos įmonėse yra sudėtinga įvertinti, kokie veiksniai labiausiai lemia įmonės pelningumą, siekiant priimti optimalius ūkinės veiklos sprendimus.

Kaip įvertinti veiksnius, turinčius didžiausią poveikį krovos įmonių pelningumo rodikliams, galima pritaikius pelningumą lemiančių veiksnių vertinimo schemą, kuri sudaryta remiantis išnagrinėtais ir pasirinktais tinkamais teoriniais modeliais, atsižvelgiant į įmonės veiklos pobūdį. Pritaikius teorinius modelius įmonių rezultatų vertinimui išskiriami veiksniai lemiantys rodiklių kitimą ir atlikus išsamesnį vertinimą galima pateikti išvadas ir veiklos perspektyvas. Tačiau nėra nustatytas nuoseklus ir išsamus krovos įmonių pelną ir pelningumą lemiančių veiksnių vertinimo modelis, kuris atskleistų veiksnius ir jų tarpusavio ryšių įtaką pelnui ir pelningumui, siekiant priimti optimalius sprendimus ūkinei veiklai, skirtingo dydžio įmonėse.

Šiame tyrime iškelta hipotezė: Skirtingų pajėgumų krovos įmonėse pagrindiniai pelną lemiantys veiksniai yra pardavimų pajamų didinimas, savikainos mažinimas, turto efektyvus naudojimas, kapitalo didinimas bei įsipareigojimų mažinimas, nes jų veiklos pagrindas yra sandėlių, transportavimo mechanizmų, technologijų įvairovė bei krantinių patrauklumo didinimas, konkurentų atžvilgiu, todėl sisteminis įmonių rodiklių tyrimas, grindžiamas kaip esminė galimybė išskirti labiausiai pelną lemiančius veiksnius, kurių išsamus tyrimas leidžia ateityje didinti įmonės pelningumo lygį.

Tyrimo objektas: UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pelną lemiantys veiksniai.

Tyrimo tikslas: pateikti pelningumą lemiančių veiksnių vertinimo modelį, kuris leistų įvertinti ir pagrįsti veiksnius, turinčius didžiausią poveikį UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanijos „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanijos“ pelno ir pelningumo rodikliams.

Tyrimo tikslui pasiekti įgyvendinami šie tyrimo **uždaviniai:**

1. teoriniu aspektu pagrįsti įmonių pelningumą lemiančius veiksnius;

2. įvertinti krovos įmonių UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ esamus veiklos rezultatus;
3. identifikuoti ir įvertinti UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pelną ir pelningumą lemiančius veiksnius;
4. numatyti ir pagrįsti UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ veiklos tęstinumo perspektyvas.

Tyrimų metodai. Pirmoje dalyje daugiau taikomi loginiai metodai: atliekamas mokslinės literatūros, straipsnių, konferencijų medžiagos analizė, t.y. informacijos sisteminimas, lyginimas, apibendrinimas.

Antroje dalyje atliekamos horizontalioji ir vertikalioji analizės, daugiau naudojami grafiniai metodai: diagramos, linijiniai grafikai, taip pat atliekami specifiniai metodai: santykinų rodiklių skaičiavimas, jų lyginimas su šakos rodikliais, t.y. statistinė analizė, modeliavimas, gautų duomenų interpretavimas.

Trečioje dalyje taikomi matematinės statistikos metodai.

Paskutinėje dalyje pateikiamos išvados ir pasiūlymai, naudojant sintezės metodą.

Tyrimo struktūra. Tiriamąjį darbą sudaro trys pagrindinės dalys: konceptualioji, analitinė - tiriamoji ir konstruktyvioji dalis.

Pirmojoje, konceptualiojoje darbo dalyje nagrinėjamos pelno ir pelningumo sampratos, jų esmė bei jų reikšmė ekonomikoje. Atskleidžiamas pelno ir pelningumo vertinimas teoriniais metodais, pateikiami jų pagrindiniai rodikliai. Taip pat išskiriami pelną ir pelningumą įtakojantys išoriniai ir vidiniai veiksniai bei aptariami metodai jų nagrinėjimui.

Antrojoje, analitinėje tiriamojo darbo dalyje aprašoma Klaipėdos valstybinio jūrų uosto bendra apžvalga, įvertinama krovos darbų įmonių UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ finansinė būklė, taikant esminius pelno ir pelningumo vertinimo metodus bei modelius. Trečiojoje, konstruktyviojoje darbo dalyje atliekama krovos paslaugas atliekančių įmonių UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ ir AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ išsamus bankroto tikimybės tyrimas bei pateikiamos krovos paslaugų įmonėms pelningos veiklos perspektyvos.

Baigiamojoje darbo dalyje pateikiamos tyrimo išvados ir rekomendacijos.

1. PASLAUGŲ ĮMONIŲ PELNO IR PELNINGUMO LEMIANČIŲ VEIKSNIŲ VERTINIMO TEORINIAI METODAI

Norint tikslingai išanalizuoti, įvertinti ir pateikti prognozes bei rekomendacijas įmonių pelno ir pelningumo didinimui, pirmiausia reikia išsiaiškinti pagrindines tyrimo rodiklių sąvokas, sužinoti jų kilmę: pelno, pelningumo ir paslaugų. Nagrinėjant teoriją, galima išskirti pagrindinius rodiklius ir metodus, kurie parodytų kaip kinta nagrinėjami rodikliai ir kas tam turi tam didžiausią įtaką, išskiriant veiksnius ir sudaryti tyrimo metodiką. Išnagrinėjus tyrimo objektus, pasirinkus vertinimo metodus, galima pateikti įmonių bankroto vertinimo modelius, kurie parodytų įmonių veiklos tęstinumą, kas įmonėms labai svarbu, norint priimti optimalius valdymo sprendimus, siekiant uždirbti didžiausią pelną ir palaikyti gerus pelningumo rodiklius.

1.1. Pelno samprata ir jo reikšmė ekonomikoje

Pelnas - vienas iš svarbiausių finansinių rodiklių ir geriausiai charakterizuojantis įmonės ūkinę veiklą, nes remiantis jo siekimu įmonėse mažinamos sąnaudos ir diegiamos naujovės, kurios padeda sunaudoti mažiau ekonominių išteklių. Tačiau šių laikų konkurencinėje rinkoje, didesnio pelno siekimas iššaukia didelį rizikos laipsnį, kuris yra svarbus rodiklis ekonominei plėtrai. Pelnas susijęs su visais įmonės ūkinės veiklos rodikliais: trumpalaikiu ir ilgalaikiu turtu, trumpalaikiais ir ilgalaikiais įsipareigojimais, sąnaudomis ir kt. Ekonominėje literatūroje įvairūs autoriai pelną apibūdina įvairiai.

Visa ekonomika yra sujungta ir veikia kaip viena sistema. Ekonominėje sistemoje yra trys posistemiai:

- ekonominių santykių posistemis;
- ūkio mechanizmo blokas;
- gamybinių jėgų blokas.

Pelnas, kaip svertas, patenka į antrąjį posistemį – ūkio mechanizmo bloką, kuris išeina iš ekonominių santykių posistemio ir kuriame vyrauja techniniai organizaciniai santykiai, kurie išreiškia empirines, konkrečias formas. Šis blokas sudaro tam tikrą ūkio tvarkymo formą ir metodų sistemą. Ūkio mechanizmas – tai vieninga tautos ūkio valdymo formų visuma, įgalinanti ūkinį subjektą, panaudojant ribotus išteklius, bei remiantis ekonominiais skaičiavimais optimizuoti tiek atskirų ūkio grandžių, tiek visuomenės. Ūkio mechanizmo ekonominių svertus sudaro: užsakymai, vertinimo rodikliai, kaina, savikaina, darbo užmokestis ir kt. Šių svertų sureguliuojimo pagrindu sąlygojamas visų lygių ūkinių grandžių ekonominiai sprendimai. Bloko lygis gali būti nacionaliniu, Europos Sąjungos, šalies, cechų ir t.t. mastu.

K. Berman ir J. Knight (2006) teigimu, pelnas apskaičiuojamas kaip įmonės uždirbtų pajamų ir patirtų sąnaudų toms pajamoms uždirbti skirtumas. Pelną galima vadinti įmonės darbo efektyvumo ir jos veiklos vertinimo matu (Mackevičius, 2005), taip pat autorius pažymi, kad akcininkai investuoja į įmonę, nes tikisi pelno ir veiklos efektyvumo, todėl kartais, įmonių savininkai dirbtinai padidina ar sumažina įmonės pelną, dėl to, jo teigimu, gali atsirasti vienokių ar kitokių padarinių, apskaičiavus didesnę arba mažesnę pelną, kurie pateikiami 1.1. lentelėje.

Apskaičiavus didesnę pelną	Apskaičiavus mažesnę pelną
1. Įmonė mokės didesnę pelno mokesčių	1. Kris įmonės įvaizdis.
2. Vadybininkai gali priimti neteisingus valdymo sprendimus dėl įmonės plėtros, organizacinės struktūros keitimo, paslaugų teikimo ir pan.	2. Tikimybė, kad kris akcijų kursas.
3. Darbuotojai gali prašyti padidinti darbo užmokesčių, reikalauti įvairių kultūrinių, sportinių, socialinių paslaugų.	3. Vadybininkai gali priimti neteisingus sprendimus dėl įmonės plėtros, organizacinės struktūros keitimo, paslaugų teikimo ir pan.
4. Akcininkai gali reikalauti išmokėti didesnius dividendus.	4. Gali sumažėti investuotojų dėmesys ir galimybės konkuruoti rinkoje.
	5. Gali atsirasti problemų gauti paskolas iš bankų.

1.1. lentelė. Padariniai apskaičiavus didesnę arba mažesnę pelną.

Šaltinis: Mackevičius J. (2005) Įmonių veiklos analizė. Monografija, Vilnius, p. 176.

Kaip ekonominę kategoriją A. Andrijauskienė (2004) pelną apibūdina: pelnas atspindi grynąsias pajamas, sukurtas materialinėje gamyboje, ir atlieka daug funkcijų. Pelnas parodo ekonominį efektą, pasiektą įmonės veikloje. Gautas pelnas iš įmonės veiklos rodo, kad gautos pajamos viršijo visas išlaidas, patirtas jos veikloje. Pelnas atlieka skatinimo funkciją, jis yra ne tik finansinis rezultatas, bet ir pagrindinis pajamų šaltinis. Todėl įmonė siekia gauti maksimalų pelną, nes tai yra pagrindas gamybinei veiklai plėsti, inovacijoms diegti, įmonės socialiniams poreikiams tenkinti ir darbuotojams materialiai skatinti. L. Juozaitienė (2008) pateikia tokią pelno ekonominę reikšmę:

- kapitalo savininkai siekia didinti pelną, nes laukia daugiau pajamų iš investuoto kapitalo;
- valstybė (regionas) suinteresuota pelninga verslo įmonių veikla, nes ji lemia ekonomikos augimą ir didesnes valstybės biudžeto pajamas;
- vadybininkams didesnis pelnas rodo gerus jų vadybinius sugebėjimus;
- verslo partneriams didelis įmonės pelnas teikia saugumą ir didesnę ekonominių sandorių patikimumą.

Pelnas gali būti gaunamas iš ūkinės veiklos ir iš turimo turto, pavyzdžiui, gamyba ir investicijos į vertybinius popierius ar turimo turto pabrangimas rinkoje. Z. Lydeka ir B. Drilingas (2002) pateikia pelno susidarymo šaltinius:

- **Naujovės.** Jei versle nenaudojamos naujovės, pelnas svyruoja tarp nulio ir tam tikros ribos. Naujovės įmonėje diegiamos įvairiais būdais: gaminami nauji produktai, tobulinami jau gaminami, tobulinama vadyba ir kt. Taip stengiamasi sumažinti gamybos kaštus bei gauti didesnę pelną. Galima teigti, kad pelnas (.šiuo atveju) . atlyginimas už sėkmingą naujovę.
- **Rizika.** nėra verslo be rizikos, todėl, pelnas . premija už riziką, kuri turi būti mokama tam, kas rizikuoja.
- **Monopolijos galia.** Pelnas egzistuoja tik todėl, kad rinkoje nėra visiškai tobulo konkurencijos. Jei rinkoje yra monopolijos ir oligopolijos apraiškų, pelnas neišnyksta. Gaminant daugiau prekių, jos parduodamos už mažesnę kainą, todėl nustatoma tokia gamybos apimtis, kuri garantuotų didžiausią pelną.

Taip pat, Z. Lydeka ir B. Drilingas (2002) teigia, skirtingi pelno apskaičiavimo metodai, gali išgauti nevienodą pelno sampratą. D. Šlekienė ir I. Klimavičienė (2000) išskiria pelno sąvokas, kurios leidžia suprasti, apie kokį pelną yra kalbama:

- bendrojo pelno norma - apskaičiuoto įmonės bendrojo pelno (gaunamas iš pardavimų atėmus prekių savikainą) ir pardavimo pajamų santykis;
- veiklos pelno norma - apskaičiuoto įmonės veiklos pelno (gaunamas iš bendrojo pelno atėmus veiklos sąnaudas) ir pardavimo pajamų santykis;
- grynojo pelno norma - apskaičiuoto grynojo pelno (gaunamas iš veiklos pelno atėmus pelno mokesčius) ir pardavimo pajamų santykis.

Pelno marža suprantama, kaip skirtumas tarp prekės pardavimo kainos ir jos gamybos bei pardavimų sąnaudų. Maržų apskaičiavimas leidžia įmonių vadovams racionalizuoti pelno uždirbimą, mažinti sąnaudas, padidinti naudingąją sąnaudų dalį (Gekas, 2002). Tačiau, jei pelno siekimas yra neracionaliai vykdomas, pasirinkta neperspektyvi valdymo strategija, siekiant užimti stabilią vietą rinkoje ir sėkmingai konkuruoti, todėl galimas ūkinės veiklos rizikingumo padidėjimas, įmonės kolektyvinės veiklos sugriovimas (nemokamas ar per mažas darbo užmokestis, kvalifikuotos darbo jėgos praradimas) ar veiklos netobulėjimas (naujų technologijų vengimas dėl aukštos kainos) ir kt.

Konkurencinės rinkos sąlygomis, įmonės vieta rinkoje priklauso nuo konkurentų iškeltų reikalavimų ir nuo įmonės ūkinės veiklos pajėgumo. Todėl pelno analizei skiriamas didelis

dėmesys. Pateikiami dažniausiai keliami uždaviniai pelno analizei, kuriuos atlikus galima tikslingai prognozuoti ateities galimybes, kaip teigia C. P. Obi (1999):

- nustatyti pelno plano pagrįstumą ir jo ryšį su kitais finansinio plano rodikliais;
- įvertinti ataskaitinio laikotarpio pelno plano įvykdymą, jo dinamiką bei sudėtį;
- įvertinti pelno kitimą nulėmusius veiksnius;
- nustatyti neigiamų veiksnių šalinimo galimybes.

Kadangi, šiame darbe bus kalbama apie dvi įmones, suteikiančias krovos paslaugas, naudinga suvokti kas yra pati paslauga. Paslaugos sąvoka, sudėtinga detalizuoti, dėl paslaugų įvairovės, vis dėl to daugelis mokslininkų bando suformuluoti paslaugos apibrėžimą. J. Gadrey (1996) paslaugoms priskiriama veikla, kurioje sąveikauja tiekėjas A ir vartotojas B, o veiklos tikslas yra transformuoti gėrybę C vartotojui B. Kita autorė, F. Kotler (1992) paslaugą apibūdina, kaip bet kokią veiklą ar pelną, kuriuos viena pusė gali pasiūlyti kitai ir kurie iš esmės yra neapčiuopiami bei neišsaugomi. 1999 metais ši autorė pasiūlė kitą paslaugos apibūdinimą – tai bet kokia veikla, kurią viena pusė gali pasiūlyti kitai, neapčiuopiamas veiksmas ir nesuteikiantis nuosavybės. Šie apibūdinimai padeda suvokti šiuolaikinį paslaugų suvokimą (B. Vengrienė, 1998L. Bagdonienė, R. Hopenienė, 2004).

V. Pranulis, A. Pajuodis, S. Urbonavičius, R. Virvilaitė (2000) paslaugą apibūdina keturiomis savybėmis:

- pasižymi daugiausiai neapčiuopiamomis savybėmis;
- jos gamyba ir vartojimas vyksta tuo pačiu metu;
- gamyboje dalyvauja jos vartotojas;
- turinys ir kokybė priklauso nuo paslaugos tiekėjo, jos vartotojo ir kitų aplinkybių.

Apibendrinant galima teigti, kad dauguma autorių paslaugą suvokia kaip ekonominę gėrybę, pasireiškianti darbo naudingumu efektu, įgaunančio materialią ar neekonominę gėrybės formą ir į vartojimo sferą patenkanti, aptarnavimo pagalba.

Taigi, šiuo atveju yra nagrinėjamos krovos paslaugas teikiančių įmonių pelnas ir tai galima apibūdinti, kaip ekonominę veiklą, kuri tenkina žmonių poreikius už tam tikrą užmokestį t.y. suinteresuotų subjektų krovinių iškrovimas / pakrovimas į atitinkamą transporto priemonę, gabenimui ar sandėliavimui, už tai gaunant užmokestį, o atėmus visas išlaidas šių paslaugų suteikimo ir yra gaunamas pelnas.

Kadangi, pelno rodiklį įtakoja veiksnių gausa, atskirų elementų tarpusavio ryšiai, todėl turi būti teikiamas ypatingas dėmesys pelno analizei ir prognozėms bei įtakojančių veiksnių analizavimui, siekiant optimalios ūkinės veiklos ateityje. V. Gronskas (2006), J. Mackevičius (2005), I. Klimavičienė (2000), A. Andrijauskienė (2004) nurodo pagrindines pelno tyrimo kryptis:

1. pelno ataskaitos vertikalioji ir horizontalioji analizė;
2. bendrojo pelno veiksnių tyrimas;
3. pelno segmentinė analizė (pagal veiklos sritis, rūšis, padalinius);
4. prognozuojamo pelno tyrimas;
5. pridėtosios vertės analizė.

Taip pat, ūkinės veiklos, pelno vertinimui, tyrimas turi būti papildyta pelningumo rodiklių skaičiavimu, teigia L. Juozaitienė (2007).

Apibendrinant pelno sampratą galima teigti, kad jis pagrindinis veiklos rodiklis, finansinis rezultatas ir pajamų šaltinis. Jis skaičiuojamas iš bendrų pajamų atėmus bendras išlaidas. Sekančiame poskyryje bus nustatyta pelningumo esmė ir išskirti pagrindiniai pelningumo rodikliai.

1.2. Pelningumo esmė bei jį nusakantys pagrindiniai rodikliai

Antrajam etapui realizuojant būtina detalizuoti pelningumo sąvoka ir išsiaiškinti svarbiausius pelningumo rodiklius. Pelnas yra absoliutus rodiklis ir išsamiai neparodo ūkinės veiklos efektyvumo. Pavyzdžiui, dvi įmonės, kurių pelnas yra vienodas, gali būti visiškai skirtingos, dirba nevienodai efektyviai, vertinant investicines, gamybines ir kt. veiklas. Ekonomistai pataria papildyti pelno analizę, apskaičiuojant pelningumo rodiklius, iš kurių gaunama išsamesnė informacija ir galimybė palyginti su ankstesnių metų rodikliais, norint tikslingai įvertinti įmonės būklę ir tęstinumą.

Pelningumas – pelno santykis su tam tikru įmonės veiklos rodikliu, kuris turi ryšį su pelnu (Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998)). Taip pat, daugumoje mokslinėje literatūroje, pelningumas apibūdinamas, kaip įmonės gebėjimas uždirbti pelną, detalizuojant, gauti kuo daugiau pelno iš kiekvieno investuoto lito. Žodyne „Ekonomikos terminai ir sąvokos“ (1999) pelningumas apibūdinamas, kaip vienas įmonės turto, kapitalo, aktyvų, finansavimo šaltinių panaudojimo efektyvumo rodiklių. D. Šlekienė ir I. Klimavičienė (2000), pabrėžė, kad vietoje pelningumo yra naudojama ir rentabilumo sąvoka. J. Mackevičius, O. Molienė, D. Poškaitė (2008) savo straipsnyje išnagrinėjo įvairių autorių pelningumo sąvokos supratimą, pavyzdžiui, Cooley, Roden (1988) pelningumą apibūdino, kaip procentinį vieno pelno vieneto ir kito dydžio santykis, o Buračas (1997) pelningumą suvokia, kaip bendrojo pelno pagrindinių pajamų santykį arba grynojo pelno ir pardavimų bei paslaugų apimtys santykį.

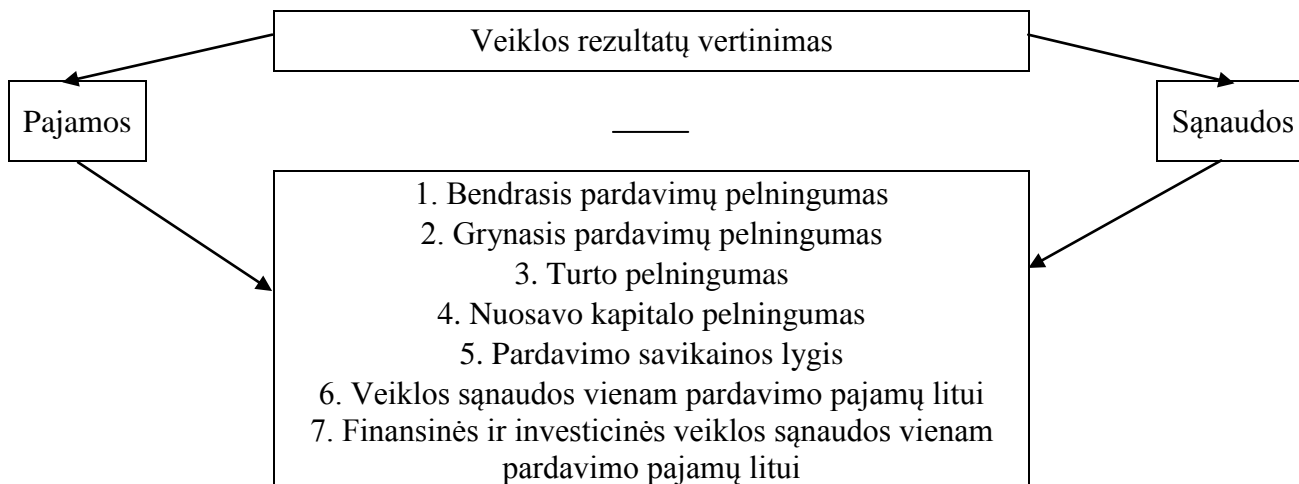
Toliau darbe pelningumą suprasime, kaip grynojo ir bendrojo pelno ir atitinkamo įmonės ūkinės veiklos rodiklio santykį.

Pelningumo rodikliai aktualūs ne tik įmonių savininkams, kurių nagrinėjimas padeda įmonių savininkams priimti racionalius sprendimus, bet ir investuotojams, kurie mato, kokią realią naudą gaus, rizikuodami savo kapitalu, priima sprendimus, ar verta investuoti į įmonę.

Pelno ir pelningumo rodiklių skaičiavimui, remiamasi, įmonės finansiniais dokumentais – balansu, pelno (nuostolio) ataskaita. J. Mackevičius, O. Poškaite (1999) teigia, kad galima išskirti pelningumo rodiklių grupes, nes jie turi glaudų ryšį su pelnu:

- pardavimų, kitaip maržos, apibūdinantis veiklos rentabilumą (profit margin – PM);
- turto (return on assets – ROA);
- akcinio kapitalo, kitaip grąžos (return on equity – ROE).

Pelningumo tyrimo pagrindas įvardijamas – grynasis pelnas, bendrasis pelnas susijęs su gamybinę ir paslaugų veiklomis, kurį įtakoja produkcijos paskirtis, struktūra, apimtys ir pardavimų kaina. Jais remiantis skaičiuojami pagrindiniai santykiniai rodikliai (1.1. paveikslas), kurie rodo, kiek kainuoja pelno gavimas.

1.1. pav. Įmonių veiklos rezultatų vertinimo finansiniai santykiniai rodikliai.

Šaltinis: Mackevičius, J.(2006). Finansinių santykinųjų rodiklių skaičiavimas ir grupavimas. Ekonomika.

Pardavimų pelningumas, gali būti bendrasis ir grynasis pelningumas, bei skaičiuojami veiklos ir įprastinės veiklos pelningumo rodikliai. Bendrasis pelningumas – rodo, kiek bendrojo pelno tenka vienam pardavimo litui. Kuo jis didesnis, tuo geriau. Grynasis pelningumas – rodo, ūkinės veiklos pelningumą, kiek grynojo pelno tenka vienam pardavimo litui, tam įtakos turi įmonės ūkinė veikla, dydis ir kt. Statistikos departamento duomenimis įmonės veikla: labai efektyvi (>25 proc.); gera (>10 proc.); patenkinama (<10 proc.); nepatenkinama (<5 proc.); blogai, kai rodiklis neigiamas.

Veiklos pelningumas, rodo įmonės vadovo išlaidų valdymą, kiek pelno tenka vienam pardavimų piniginiam vienetui, o įprastinės veiklos pelningumas, rodo finansinės, investicinės ir kitos veiklos efektyvumą. Turto pelningumas (ROA) – rodiklis, kuris parodo, kiek pelno uždirba vienas turto litas, parodo trumpalaikio ir ilgalaikio turto panaudojimo efektyvumą. Šis rodiklis yra

gana informatyvus, kai įmonė turi daug turto (aktyvų), kuris aktyviai naudojamas (Poškaitė, D. Novikovas, (2006)) bei parodo investicijų į turtą efektyvumą bei juo disponuoti gebėjimą. Atsižvelgiant į įmonės turimą turtą, galima skaičiuoti trumpalaikio, ilgalaikio ar bendrąjį turto pelningumą. Kapitalo pelningumas (ROE) rodiklis - labiausiai vertinamas investuotojų, nes parodo, kiek pelno gaunama kiekvienam kapitalo piniginiam vienetui, galimybę uždirbti dividendus. Šiuolaikinės rinkos sąlygomis įmonės neapsiriboja viena vykdoma veikla, neretai vykdo gamybinę, finansinę ir investicinę. Išskiriami kapitalo pelningumo rodikliai:

- akcinio kapitalo (įmonės uždirbtas pelnas vienam akcininko investuotam litui);
- nuosavo kapitalo (parodo kiek buvo, naudojant nuosavą kapitalą, uždirbta pelno), laikoma bendriausia pelningumo rodiklių forma;
- pastovaus kapitalo (įmonės funkcionavimo ir plėtros lygis), kurį ekonomistai laiko reikšmingiausiu.

D. Poškaitė ir M. Novikovas (2006) teigia, kad įmonių veiklos pelningumui ir lyginamajai analizei atlikti dažniausiai naudojami rodikliai:

- bendrojo pelningumo,
- veiklos pelningumo;
- turto pelningumo;
- antkainio nuo pardavimo savikainos;
- antkainio nuo tipinės veiklos sąnaudų;
- Berrio rodikliai.

Kadangi bendrasis, veiklos ir turto pelningumai jau aprašyti, paminėsime antkainio nuo pardavimo savikainą, antkainio nuo tipinės veiklos sąnaudų ir Berrio rodiklius. Antkainis nuo pardavimo savikainos – tai rodiklis, kuris parodo, kiek parduotos prekės ar paslaugos kaina didesnė už jų savikainą. Antkainis nuo tipinės veiklos sąnaudų, rodo, kiek parduotos prekės ar paslaugos kaina didesnė už tipinės veiklos sąnaudas. O Berrio rodiklis parodo, nuo įmonės vykdomas tipinę vertę kuriančias funkcijas, gaunamą pelningumą, tačiau jis rekomenduojamas naudoti tada, kai stiprus ryšys tarp įmonės veiklos sąnaudų ir pardavimo pajamų ir jeigu įmonės pelnas didėja tolygiai su veiklos sąnaudomis (Poškaitė, D., Novikovas, M. (2006)).

Apibendrinant galima teigti, kad pelningumas yra pelno santykis su tam tikru įmonės rodikliu, turinčiu ryšį su pelnu. Norint nustatyti veiksnių įtaką pelningumui, reikia apskaičiuoti pelningumo rodiklius, kurie suskirstomi į grupes: pardavimų, turto ir kapitalo, nes tikslingiau pritaikoma skaičiavimo metodika, o veiksnių išskaidymas padeda nustatyti jų įtaką ir geriau atskleisti pelningumo susidarymą, nes pateikiama daugiau informacijos.

Tolesniam tyrimo vykdymui naudinga identifikuoti pelną ir pelningumą įtakojančius veiksnius.

1.3. Paslaugų įmonių pelną ir pelningumą įtakojančių veiksnių tyrimas

Atliekant tyrimą svarbu išsiaiškinti kokie veiksniai gali įtakoti krovos įmonių pelną (nuostolį) ir kuriuos naudinga nagrinėti. Veiksnių analizė leidžia nustatyti atskirų veiksnių įtaką įmonės veiklai. Remiantis analizuota mokslinė literatūra, galima teigti, kad paslaugų įmonių pelną ir pelningumą įtakojančius veiksnius, galima suskirstyti į makroekonominčius (šalies lygiu) ir mikroekonominčius (įmonės lygiu), kaip ir gamybinių bei kitų, ūkine veikla užsiimančių, įmonių pelną ir pelningumą lemiančius veiksnius.

J. Mackevičius ir D. Poškaitė (1998) teigia, kad atliekant įmonės finansinę analizę, neretai, mažai dėmesio yra skiriama, įmonės pelną ir pelningumą ar kitą ūkinę veiklą, įtakojančių makroekonominčių (išorinių) veiksnių analizei, grindžiant tuo, kad labai sunku įvertinti juos, nors jie labai svarbūs įmonės veiklos nagrinėjime. Tokie veiksniai dalinai formuoja: pasiūlą, paklausą ir kainas.

J. Mackevičiaus (2007) teigimu, išorės aplinka, daranti poveikį įmonių veiklai, bet įmonės jos pakeisti negali, gali tik prie jos prisiderinti. Taigi, B. Martinkus, S. Žičkienė, V. Žilinskas (2002) išskiria išorinius veiksnius, makroekonominio pobūdžio, įtakojančius įmonės ūkinę veiklą:

- visuomeninė politinė aplinka;
- teisinė aplinka;
- ekonominė aplinka;
- techninė aplinka;
- geografinė aplinka;
- ekologinė aplinka.

V. Gekas (2002) teigia, kad įmonės pelnas turi būti kuo didesnis, o jo apmokestinimas kuo mažesnis, nes nuo jo mokamas pelno mokestis mažina įmonės grynąjį pelną, leidžiantį investuoti į verslo plėtrą ar dividendų mokėjimą.

V. Gronsko (2005) teigimu: rinkos ekonomikos sąlygomis didelę įtaką pelnui daro pasiūlos ir paklausos veiksniai. Įmonių teikiamų paslaugų paklausą veikia: šalies ūkinė politika, ekonominė sistema, vietinės rinkos sąlygos. P. Wonnacott (1998) teigia, kad produkto, pasiūlos paklausa ir pasiūla aiškinamos naudojant paklausos (pirkėjų elgesio) ir pasiūlos (pardavėjų elgesys ir jų pasirengimas parduoti prekes skirtingomis kainomis) kreives, kurios yra braižomos, jei padarome

„ceteris paribus“ prielaidą, kad visi kiti veiksniai, veikiantys produkto, paslaugos pirkimo (pardavimo) apimtį, išskiriant kainą, pastovūs.

Pelno tyrimui naudinga ištirti paslaugos pasiūlą ir paklausą, atliekant: pardavimo lygio analizę; pardavimų dinamiką ir palyginant su praeities rodikliais bei pritaikant prognozę; ištirti veiksnius ir jų įtaką, nes išryškėja kokybiniai paklausos kitimai, remiantis jais galima nustatyti paklausos poveikį paslaugų kainai ir žinoma pelnui. Pasak, J. Mackevičiaus ir D. Poškaitės (1998) prekių paskirstymo būdas, pagal filialus, tarpininkus ir savarankiškas įmones, turi įtakos pajamų pardavimo apimčiai.

Būtina išskirti vietos įtakos veiksnius, nes krovos įmonės ūkinės veiklos vykdymui turi didelę įtaką geografinė padėtis ir toje zonoje esančios įmonės. Jei vietovė specifinė ir daug konkuruojančių įmonių, įmonė turi išanalizuoti savo veiklos rodiklius ir priimti sprendimus, kokių priemonių galėtų imtis, norint išsilaikyti rinkoje ir gauti kuo didesnę pelną, pavyzdžiui, kaip sumažinti teikiamos paslaugos kainą iki tiek, kad pirkėjas jos norėtų, atsižvelgiant į tai, kad apylinkėse dirba dar kelios įmonės siūlančios tas pačias paslaugas. Kitas veiksnys - sezoniškumas paveikia daugumą įmonių, todėl ištyrus veiklos rezultatus, išnagrinėjus ir įvertinus įtakojančius veiksnius, surasti optimalesnius sprendimus, kurie padėtų neefektingo sezono metu taip pat uždirbti pelno, pavyzdžiui, žiemos sezonu dauguma jūrų uostų užšąla, todėl toks Klaipėdos uostas, kuris pasižymi savybe tokia, kad žiemos sezonu jis taip pat gerai funkcionuoja, kaip šiltuoju sezonu, turėtų išnaudoti šį gamtinių sąlygų privalumą, ir šaltuoju sezonu pagerinti ar bent nesumažinti veiklos rodiklių, atsižvelgiant į tai, kad uostai konkurentai nėra tokie pajėgūs šiuo sezonu. Trumpiau tariant, sureguliuoti savo veiklą taip, kad efektyviu sezono metu uždirbti tiek pelno, kad mažiau naudingu laikotarpiu įmonė dirbtų mažesniais pajėgumais.

Mikroekonominiai (vidiniai) veiksniai yra plačiau nagrinėjami, kurie, pasak, J. Mackevičiaus ir D. Poškaitės (1998) susiję su ūkiniais – gamybiniais planais, materialiais išteklių, kuriais įmonė disponavo nagrinėjamu laikotarpiu. Anot V. Gronsko (2005) svarbiausią įprastinės veiklos pelno dalį sudaro bendrasis pelnas ir jo veiksnių analizei turi būti skiriama daugiausia dėmesio.

V. Gronskas (2005) aprašė veiksnių priklausomybės su bendruoju pelnu. Autorius išskyrė, kad tarp pardavimų ir bendrojo pelno yra tiesioginis ryšys, t.y. daugėjant pardavimų apimčiai ir nekintant kitiems veiksniams, pelnas didėja ir atvirkščiai, taip pat kainą, jei didėja, daugiau nei planuota, žinoma, pelnas didėja. Atvirkštinė priklausomybė susidaro tarp savikainos ir pelno, nes jai didėjant, pelnas mažėja, o mažėjant – didėja. Asortimentas ir struktūra veikia pelną, atitinkamai nuo jų pelningumo lyginamojo svorio, t.y. jei daugiau parduodamos produkcijos su pelningesniu lyginamuoju svoriu, tai pelnas didėja ir atvirkščiai. Bendrasis pelnas glaudžiai siejasi su paslaugų veikla bei yra įprastinės veiklos pelno sudedamoji dalis.

J. Mackevičius (2005) teigimu, ypač glaudus ryšys yra tarp pelno ir pardavimo pajamų, turto ir kapitalo. Pelningumo veiksniai geriausiai matyti pelningumo tyrime, taikant metodus, kuriuose išskaidomi rodikliai, o gauti koeficientai informuoja apie tiriamo rodiklio įtakos stiprumą. Krovos įmonių pardavimų pelningumo nagrinėjimo pagrindiniai veiksniai išlieka panašūs, kaip ir kitą ūkinę veiklą vykdančių įmonių veiksniai:

- bendrojo pelno pokyčiai;
- grynojo pelno pokyčiai;
- pardavimų apimties kitimas.

Turto pelningumo pagrindiniai veiksniai, kaip minėjo daugelis autorių:

- turto apyvartumas;
- pardavimų pelningumas.

Kapitalo pelningumo pagrindiniai veiksniai išskiriami:

- pastovusis kapitalas;
- kapitalo struktūra ir kt.

Apibendrinant galima teigti, kad išorinių veiksnių įmonė pakeisti savo naudai negali, tai politiniai, teisiniai, ekonominiai, geografiniai veiksniai. Išoriniai veiksniai yra nuolat kintantys, todėl įmonės turi juos stebėti ir įvertinti jų poveikį pelnui. Vidiniai veiksniai yra įmonės veikla, turimi išteklių ir jų panaudojimas. Paslaugų įmonių veiklos analizei svarbu išskirti ir atsirinkti naudingą informaciją duodančius veiksnius, bei išnagrinėti jų įtaką nagrinėjantiems rodikliams, nes gali atsirasti būdų ir priemonių pelno ir pelningumo didinimui. Aptarus vidinius ir išorinius pelną įtakojančius veiksnius naudinga išskirti pelno ir pelningumo tyrimo metodus.

1.4. Pelno ir pelningumo tyrimo metodai

Pagrindinis pelną įtakojančių veiksnių vertinimo schemos pirmojo etapo uždavinys, išnagrinėti tinkamiausius ir tiksliausius metodus naudojamus veiksnių tyrimui. Pelno didinimo šaltinis – išsamus jo tyrimas, todėl turint įmonės finansinius dokumentus, reikia išskirti metodus, kurie tikslingai padėtų atlikti pelno ir pelningumo analizę, siekiant palyginti praeitų laikotarpių rodiklius ir priimti optimalius sprendimus ateities perspektyvoms.

Pelną ir pelningumą veikiančių veiksnių nagrinėjime gali būti taikomi įvairiausi metodai. J. Mackevičius (2005), V. Gronskas (2006), E. Buškevičiūtė ir I. Mačerskienė (2005) pateikia tokius pagrindinius ekonominius metodus:

- lyginimo (lyginimas su planu, praėjusiu laikotarpiu, su kitais šalių ir imonių rodikliais);

- grupavimo (rodiklių skirstymas, pagal atitinkamus požymius, į grupes);
- svarbiausių grandžių išskyrimas tyrimo sistemoje;
- detalizavimo (apibendrinančių rodiklių skaidymas atitinkamomis kryptimis į sudėtinę dalį);
- eliminavimo (tiriamas vienas veiksnys, nepaisant visų kitų veiksnių);
- rodiklių skaidymo;
- apibendrinimo (įvertinimas);
- vidurkio (kokybiškai vienodų reiškinių tyrimas);
- indeksų, kurie gali būti individualūs ir agreguoti (santykinis dydis, rodantis pokytį, informatyvus – paslaugų apimtims, darbo našumui, savikainai).

Šie metodai padeda suprasti įvairius procesus: išnagrinėti rodiklių pokyčius, palyginti, ištirti jų sąveiką, priklausomybes, nustatyti pagrindinių veiksnių įtaką, atrandami rezervai ūkinės veiklos gerinimui, padeda ištirti nagrinėjamų procesų struktūrą ir reikšmę tiriamiems rodikliams, gale tyrimo galima objektyviai įvertinti, apibendrinti ir pateikti išvadas su rekomendacijomis, veiklos gerinimui. Rodikliai skiriasi savo svarba ir panaudojimo tikslingumu, taip pat gali būti išvedami vieni iš kitų, siekiant išsamesnės informacijos.

J. Mackevičiaus ir D. Poškaitės (1998) teigimu, finansinių duomenų analizei, tarp jų ir pelnui, taikomi vertikalioji, horizontalioji ir santykinių rodiklių tyrimo būdai:

- vertikalioji analizė – parodo, rodiklių kitimo priežastis, lyginant ne vienų metų rodiklius su baziniu ataskaitos rodikliu ir gaunamas procentinis dydis. Gauta informacija naudinga planavimui, prognozavimui.
- horizontalioji analizė – parodo, rodiklių dinamiką, tačiau kaip teigia E. Buškevičiūtė ir I. Mačerinskienė (2002), nenurodo kitimo priežasčių. Duomenys lyginami su praėjusių metų rodikliu ir išreiškiami procentais ar absoliučiu dydžiu. Taikoma ilgalaikio ir trumpalaikio turto, apyvartinio kapitalo, pajamų, sąnaudų pokyčių vertinimui.
- Santykinių rodiklių analizė – ūkinės veiklos atitinkamos srities rodiklių santykis, informatyvus atskleidžiant įvairias įmonės puses, rezervų radimui, prognozei.

D. Šlekienė ir I. Klimavičienė (2000) siūlo nagrinėjant pelną, išnagrinėti įmonės grynąjį pelną pagal į sudarančius elementus: paslaugų pardavimus, jų savikainą, bendrąjį pelną, sąnaudas, veiklos pelną įprastinės veiklos pelną ir kt.

Pelningumo rodiklių nagrinėjimas, padeda išsamiau ištirti įmonės ūkinę veiklą. Kadangi, svarbiausi pelningumo rodikliai buvo išskirti: pardavimų, turto ir kapitalo, ekonominėje literatūroje

pateikiami ir jų tyrimo būdai. Pardavimų pelningumui išnagrinėti siūlomi apskaičiuoti rodikliai pateikti 1.2. lentelėje:

Pardavimų pelningumo rodiklių apskaičiavimo formulės			
<i>Bendrasis pelningumas</i>	<i>Grynasis pelningumas</i>	<i>Veiklos pelningumas</i>	<i>Įprastinės veiklos pelningumas</i>
$\frac{\text{bendrasis pelnas}}{\text{pardavimų pajamos}}$	$\frac{\text{grynasis pelnas}}{\text{pardavimų pajamos}}$	$\frac{\text{veiklos pelnas}}{\text{pardavimų pajamos}}$	$\frac{\text{įprastinės veiklos pelnas}}{\text{pardavimų pajamos}}$

1.2. lentelė. Pardavimų pelningumo rodikliai
Šaltinis: sudarytas autorės, remiantis analizuota literatūra

Bendrasis pardavimų pelningumas padeda kontroliuoti paslaugų savikainą, jei šis rodiklis didėja, vadinasi yra vykdoma tinkama kainų ir konkurencijos politika. Šį rodiklį nulemia du veiksniai: pardavimų pajamos ir pardavimų savikaina. Grynasis pelningumas arba grynojo pelno marža rodo, kiek grynojo pelno gaunama iš kiekvieno pardavimų lito, t.y. parodo tikrąjį įmonės pelningumą, nes įvertinamos visos pajamos ir išlaidos. Veiklos pelningumas išreiškia įmonės sugebėjimą valdyti sąnaudas. Šio pelningumo mažėjimas rodo, kad įmonė per mažai dėmesio skiria sąnaudų kontrolei. Taip pat, veiklos pelningumą lemiantys veiksniai išskiriami: pardavimų pajamos, savikaina, veiklos sąnaudos. Įprastinės veiklos pelningumas parodo, pelningumą iki mokesčių.

L. Juozaitienė (2007) teigimu, naudinga apskaičiuoti turto gražos rodiklį bei atsižvelgiant į įmonės veiklos pobūdį svarbu įvertinti trumpalaikio, ilgalaikio ir bendro turto gražą, kuri parodo, kaip naudojamas turtas (1.3. lentelė). Šis rodiklis informuoja, apie ūkinės veiklos efektyvumą, turto valdymą.

Turto pelningumo rodiklių apskaičiavimo formulės		
<i>Bendrojo turto</i>	<i>Ilgalaikio turto</i>	<i>Trumpalaikio turto</i>
$\frac{\text{grynasis pelnas}}{\text{turtas}}$	$\frac{\text{grynasis pelnas}}{\text{ilgalaikis turtas}}$	$\frac{\text{grynasis pelnas}}{\text{trumpalaikis turtas}}$

1.3. lentelė. Turto pelningumo rodikliai
Šaltinis: sudarytas autorės, remiantis analizuota literatūra

Pasak J. Mackevičiaus (2005) ilgalaikis turtas lemia įmonės gamybinį pajėgumą, o jo naudojimo gerinimas yra svarbiausia sąlyga gamybos efektyvumui didinti. Plečiant ilgalaikį turtą ir gerinant jo naudojimą, kyla darbo našumas, darbo techninio ir energetinio aprūpinimo lygis, gerėja gamybos efektyvumas.

Pasak J. Mackevičiaus (2005) piramidinės analizės privalumas – susiejimas skirtingų rodiklių, todėl tai pakankamai objektyvus matas įmonės finansinei būklei nustatyti. Pasak Gronsko V. (2008) turto pelningumo analizė gali būti atliekama, išskaidant veiksnius. J. Mackevičius (2005) kapitalo

pelningumui tirti siūlo Du Ponto kapitalo pelningumo metodą, kur yra išskiriami veiksniai turintys įtakos rodikliui. Remiantis Du Ponto piramidės metodu, turto pelningumo formulė išskaidoma į veiksnius, turinčius turto pelningumui įtakos, iš kur matyti, kokie veiksniai turėjo didžiausią įtaką pelningumo kitimui:

$$\begin{aligned}
 \text{TP} &= \\
 (\text{GP}/\text{T}) &= \\
 (\text{GP}/\text{T}) * (\text{PP}) &= \qquad \qquad \qquad (1.3.1) \\
 (\text{GP}/\text{P}) * (\text{P}/\text{T}) &= \\
 \text{PP} * \text{TA} &
 \end{aligned}$$

Kur:

TP (ROA) – turto pelningumas (investicijų į turtą efektyvumas);

GP – grynasis pelnas;

T – turto vertė;

P – pardavimai;

PP – pardavimų pelningumas (vienam pardavimo litui tenkanti grynojo pelno dalis);

TA – turto apyvartumas (turto panaudojimo efektyvumas).

Gauti pardavimų pelningumas ir turto apyvartumas, kurie keičia turto pelningumą. Didėjant pardavimų pelningumui, auga ir turto pelningumas, taip pat ir su turto apyvartumu, nes gerėja įmonės finansinė padėtis. Išnagrinėjus šiuos rodiklius galima, daryti išvadas ir priimti efektyvius sprendimus įmonės ateičiai.

Finansinė veiklos efektyvumą geriausiai atskleidžia kapitalo pelningumas. J. Mackevičius (2007) teigia, kad nuosavo kapitalo pelningumas parodo nuosavo kapitalo sukurtą pelną ir tam tikru mastu – įmonės vadovybės darbo efektyvumą naudojant investuotą kapitalą. Kapitalo grąžos nagrinėjimui, skaičiuojami rodikliai pateikti 1.4. lentelėje:

Kapitalo pelningumo rodiklių apskaičiavimo formulės	
<i>Nuosavo kapitalo</i>	<i>Pastovaus kapitalo</i>
$\frac{\text{grynasis pelnas}}{\text{nuosavas kapitalas}}$	$\frac{\text{grynasis pelnas}}{\text{nuosavas kapitalas} + \text{ilgalaikiai įsipareigojimai}}$

1.4. lentelė. Kapitalo pelningumo rodikliai
Šaltinis: sudarytas autorės, remiantis analizuota literatūra

Kapitalo struktūra turi įtakos pelnui, todėl J. Mackevičius (2005) kapitalo pelningumui tirti siūlo Du Ponto nuosavo kapitalo piramidę modelį, kur taip pat išskiriami veiksniai, veikiantys kapitalo pelningumą:

$$\mathbf{NKP = (GP/NK) = (GP/P) * (P/T) * (T/NK) = PP * TA * KS} \quad \mathbf{(1.3.2)}$$

Kur:

NKP – nuosavo kapitalo pelningumas;

GP – grynasis pelnas;

NK – nuosavas kapitalas;

P – pardavimai;

T – vidutinis metinis turtas;

PP – pardavimų pelningumas;

TA – turto apyvartumas;

KS – kapitalo struktūra.

Du Ponto metodo pagalba išskiriami trys veiksniai parodo, kuris turėjo didžiausią įtaką nuosavo kapitalo pelningumo kitimui, pirminėse stadijose: pardavimų pelningumo, turto apyvartumo, kapitalo struktūros koeficiento.

Pastovaus kapitalo pelningumas, taip pat, gali būti skaidomas į veiksnių metodiką:

$$\mathbf{PKP = (GP / PK) = (GP / NK + IĮ) / (1 - IĮ / NK + IĮ)} \quad \mathbf{(1.3.3)}$$

Kur:

PKP – pastovaus kapitalo pelningumas;

GP – grynasis pelnas;

NK – nuosavas kapitalas;

PK – pastovus kapitalas (NK + IĮ).

Pateikta formulė laidžia ištirti pastovaus kapitalo ir kapitalo struktūros koeficiento įtaką.

Kadangi pelningumus suskaidžius į dalis, galima numatyti veiksnius, turinčius didžiausią poveikį, įvairūs autoriai tokią piramidines analizes pateikia skirtingas, t.y. išskiria skirtingus veiksnius. Nagrinėjant įvairių autorių mokslinę literatūrą buvo išskirti, L. Berstein, R. Shattke, H. Jensen ir R. Wilson ir G. McHuge, turto pelningumui nagrinėti pateikti modeliai. Kurie pateikia gan panašius modelius, kur R. Shattke, H. Jensen daro prielaidą, kad pardavimų pelningumas yra skaičiuojamas, kaip bendrojo pelno ir pardavimų santykis, o L. Berstein pardavimų pelningumą skaičiuoja, kaip grynojo pelno ir pardavimų santykį, tačiau visi pagrindinius rodiklius išskiria – pardavimų pelningumą ir turto apyvartumą, kurį nagrinėja skirtingai nuo kitų autorių, išskirdamas, apyvartinį kapitalą, labai svarbų įmonės veiklos rodiklį. Nors R. Shattke, H. Jensen turto apyvartumo nagrinėjimui skaičiuoja, pardavimų apimties ir ilgalaikio turto santykį, o L. Berstein – pardavimų apimties ir turto santykį, taip pat, R. Wilson ir G. McHuge turto apyvartumą skaičiuoja, kaip pardavimų apimties ir investuoto kapitalo, kuris yra trumpalaikio turto ir ilgalaikio materialiojo turto suma. Taip pat ir su kapitalo pelningumo piramidės analize, remiantis analizuota ekonomine

literatūra, galima teigti, kad skirtingi autoriai pateikia skirtingus vertinimo metodus ir kuo daugiau yra bendrieji rodikliai išskaidomi į sudėtingesnes dalis, tuo išsamesnė informacija gaunama.

Taip pat skaičiuojami ir kiti pelningumo rodikliai pelno ir pelningumo analizei: veiklos, antkainio nuo pardavimo savikainos, antkainio nuo tipinės veiklos sąnaudų, Berrio rodikliai, pateikti 1.5. lentelėje:

Kiti įmonės pelningumą nusakantys rodikliai		
<i>Antkainis nuo pardavimo savikainos</i>	<i>Antkainis nuo tipinės veiklos sąnaudų</i>	<i>Berio rodiklis</i>
$\frac{\text{Bendrasis pelnas}}{\text{Pardavimo savikaina}}$	$\frac{\text{Veiklos pelnas}}{\text{Tipinės veiklos sąnaudos}}$	$\frac{\text{Bendrasis pelnas}}{\text{Veiklos sąnaudos}}$

1.5. lentelė. Įmonės pelningumą nusakantys rodikliai
Šaltinis: sudarytas autorės, remiantis analizuota literatūra

Antkainis nuo pardavimų savikainos parodo, kiek parduotos prekės kaina didesnė už jų savikainą, antkainis nuo tipinės veiklos – kiek prekės kaina didesnė už tipinės veiklos sąnaudas, o Berrio rodiklis parodo, kiek atliekant tipinę vertę kuriančias funkcijas, įmonė gauna pelningumo.

V. Bagdžiūnienės (2005) išvadoms gali būti naudojami modeliai:

- dedukcija – išvadų ir prielaidų pagal bendrus pažinimo teorijos metodus ir taisykles gavimas;
- indukcija – loginis mąstymas, kuriame nuo atskirų faktų einama prie bendrų;
- sintezės metodas, dalių jungimas į visumą, taikomas, ruošiantis nustatyti ryšius;
- logika – samprotavimų eiga, taisyklingas mąstymas vidinis dėsningumas.

Apibendrinant galima teigti, kad pelno tyrimas remiasi kelių metų finansinės atskaitomybės duomenimis, kurie padeda nustatyti atitinkamų rodiklių dinamiką, struktūrą ir įtaką įmonės pelno susidarymui. Nustatant veiksnių įtaką pelningumui, apskaičiuojami pelningumo rodikliai, kurie išskaidomi į atskirus elementus, kas padeda įvertinti jų įtaką. Svarbu iširti pelno ir pelningumo veiksnius, kurie įtakoja pelno kitimą, kad būtų galima įvertinti ir prognozuoti ateities perspektyvas. Sekančiame poskyryje nagrinėjami metodai nusakantys tolimesnės veiklos tikimybes.

1.5. Įmonės bankroto tikimybės vertinimas

Rinkos ir konkurencijos didėjimas, stiprina įmonių veiklos rizikingumą. Visų įmonių veikla yra daugiau ar mažiau susijusi su įvairių rūšių rizika. Bankroto tikimybės vertinimas padeda

išvengti nemokumo problemos, kuri yra viena svarbiausių sąlygų, lemiančių sėkmingą įmonės veiklą ir kuo vertinimas bus anksčiau atliktas, tuo įmonė bus saugesnė. Todėl svarbu, kad kiekviena įmonė turėtų savo veiklos stabilumo ir tęstinumo vertinimo modelį, kuris padėtų ne tik būklės įvertinimui, bet ir imtis strateginių veiksnių įmonės veiklai gerinti.

J. Mackevičiaus ir A. Rakšteliienės (2005) straipsnyje žodžio „bankrotas“ aprašymas - (it. banca rotta) yra kilęs iš viduramžių Italijos miestuose gyvavusio papročio laužyti prasiskolinusio ir pabėgusio bankininko ar pirklio suolus (Baird 1993: 4). Tvirtinant, kad bankrotas yra skolininko nemokumas, užsienio šalių autoriai (Binz, Hess 1991, Gabler 1994, Wonnacott 1994) pateikia skirtingus šio termino aspektus: veiksmai, atliekami kaltininko ekonominės veiklos krizės metu, arba kaip veiksmai, sudarantys sąlygas krizei atsirasti, kaip priežastis iškelti bankroto bylą, kaip padėtis, kai įmonė (ar asmuo) juridškai pasiskelbia negalinti sumokėti skolų, o platesne prasme – kaip padėtis, kai įmonė (ar asmuo) nesugeba sumokėti skolų Įmonių bankrotas – tai nemokios įmonės būseną, kai įmonei teisme yra iškelta bankroto byla arba kreditoriai įmoneje vykdo bankroto procedūras ne teismo tvarka (Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas, 2001). Įmonė laikoma nemokia, kai ji savo turimomis mokėjimo priemonėmis nebegali padengti trumpalaikių ar ilgalaikių įsipareigojimų, tai tokia būseną, kai įmonė nevykdo savo įsipareigojimų ir kai įsipareigojimai viršija pusę jos turimo turto.

Dabartinėmis rinkos sąlygomis, remiantis statistikos duomenimis, nemokių įmonių skaičius nuolat auga. Pateikiama pradėtų bankroto procesų 2003-2012 metais skaičių 1. 6. lentelė.

Metai	Pradėtų bankrotų procedūrų skaičius	Metai	Pradėtų bankrotų procedūrų skaičius
2012	1400	2007	606
2011	1273	2006	759
2010	1637	2005	773
2009	1844	2004	709
2008	957	2003	621

1.6. lentelė. Pradėtų bankroto procesų 2003-2012 metais skaičių

Šaltinis: sudarytas autoriaus, remiantis Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis.

Kaip matyti iš patektos lentelės ekonominė stagnacija labai paveikė įmonių ūkinę veiklą. 2009 metais bankroto procedūrų skaičius padidėjo net 52%, lyginant su 2008 metais. Iki krizinio laikotarpio bankroto procedūrų skaičius nelabai kito ir nesiekė 1000.

Įmonės nemokumą įtakoja tiek vidiniai, tiek išoriniai veiksniai. Įmonių bankrotai sukelia daug ekonominių ir socialinių problemų: gamybinių pajėgumų praradimą, šalies ūkio konkurencingumo sumažėjimas, mokesčių praradimas, didėjantis nedarbas, kintantis bendras šalies gyventojų gyvenimo lygis, gyventojų nepasitenkinimas esama silpna šalies ūkio būkle, netikrumo dėl ateities jausmas ir kt. (Bivainis, J., Garškaitė, K. (2000)). Remiantis finansinių ataskaitų duomenimis, sukurta nemažai įmonių bankroto prognozavimo modelių, kurie padėtų išvengti šios problemos, svarbu tinkamą modelį pasirinkti, atsižvelgiant į vykdomą ūkinę veiklą.

1.5.1. E. I. Altmano bankroto tikimybės vertinimo modeliai

Altman modelis – didžiausią praktinę ir teorinę reikšmę turintis modelis. Dažnai taikomas užsienio įmonių bankroto tikimybei vertinti. Jo autorius išrado šį modelį, keisdamas kitų autorių sukurtus Z modelius.

Z koeficientas apibūdina, įmonės įvairios ūkinės veiklos įvertinimo santykinius rodiklius. Pasak R. Lebedžinskaitės prieš vienerius metus taikomas Altman bankroto vertinimo modelis, gali parodyti situacija 95 procentų tikslumu, prieš dvejus metus – 70, prieš trejus – 50 procentų tikslumu.

Pirminį modelį E. I. Altman pateikė :

$$\mathbf{Z = 1,2X_1 + 1,4X_2 + 3,3X_3 + 0,6X_4 + 0,99X_5} \quad \mathbf{(1.5.1.1)}$$

Kur:

X_1 – apyvartinis kapitalas / turtas (trumpalaikio mokumo rizika);

X_2 – nepaskirstytas pelnas / turtas (turto pelningumas);

X_3 – pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / turtas (dabartinis pelningumas);

X_4 – kapitalo rinkos vertė / įsipareigojimai (ilgalaikio mokumo rizika);

X_5 - pardavimo apimtys / turtas (įmonės turto sugebėjimas skatinti pardavimus).

Vėliau šį modelį patobulino, sukūrė uždarosioms akcinėms bendrovėms, kurių pelnas viršija milijoną, ir pateikė formulę, kurią pritaikius prieš dvejus metus yra gaunama gan tiksli situacija, nors teigiama, kad ir prieš penkis metus panaudojus vertinimą, galimą gauti informaciją 70 procentų tikslumu:

$$\mathbf{Z^* = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,10 X_3 + 0,420X_4 + 0,995X_5} \quad \mathbf{(1.5.1.2)}$$

Kur:

X_1 – apyvartinis kapitalas / turtas (trumpalaikio mokumo rizika);

X_2 – pardavimo apimtys / turtas (įmonės turto sugebėjimas skatinti pardavimus);

X_3 – pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / turtas (dabartinis pelningumas);

X_4 – nuosavas kapitalas / įsipareigojimai (ilgalaikio mokumo rizika);

X_5 - nepaskirstytas pelnas / turtas (turto pelningumas).

Z reikšmė mažesnė negu 1,23 – bankroto tikimybė labai didelė, reikšmė nuo 1,23 $\leq Z \leq$ 2,59 – bankrotas galimas, o jei reikšmė daugiau nei 2,59 bankroto tikimybė labai maža. Taip pat patobulintą modelį pateikė ir įmonės, kurių pelnas nesiekia milijono, negamybinėms:

$$Z^{**} = 6,56 X_1 + 3,26 X_2 + 6,72 X_3 + 1,05 X_4 \quad (1.5.1.3.)$$

Kur:

X_1 – apyvartinis kapitalas / turtas (trumpalaikio mokumo rizika);

X_2 – nepaskirstytas pelnas / turtas (turto pelningumas);

X_3 – pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / turtas (dabartinis pelningumas);

X_4 – nuosavas kapitalas / įsipareigojimai (ilgalaikio mokumo rizika).

Mažesnė Z reikšmė už 1,10 – bankroto tikimybė labai didelė, reikšmė tarp 1,10 $\leq Z \leq$ 2,59 – bankroto galimybė yra atsiradusi, o jei Z didesnė už 2,59 – tikimybė labai maža. Ir prognozavimo tikslumas toks pats kaip ir uždarujų įmonių modelio.

1.5.2. Blanko, Taffler ir Tisshaw, Springate ir Chesser bankroto prognozavimo modeliai

Sunkiai realizuotinių aktyvų bankroto tikimybei nustatyti, taikomas Blanko modelis. Šiuo modeliu galima įvertinti, kokia yra vykdoma sunkiai realizuotinių aktyvų valdymo politika, kur ekonominiai ištekliai nukreipiami.

Analizuotoje mokslinėje literatūroje, pateikiamos rodiklių reikšmės ir bankroto tikimybės pagal jas:

1. Nerealizuoti aktyvai + atsargos < nuosavas kapitalas (**bankroto tikimybė labai maža**);
2. Nerealizuoti aktyvai + atsargos < nuosavas kapitalas + bankiniai ilg. įsipareigojimai (**tikimybė galima**);
3. Nerealizuoti aktyvai + atsargos < nuosavas kapitalas + bankiniai ilg. įsipareigojimai + trump. įsipareigojimai (**Tikimybė didelė**);
4. Nerealizuoti aktyvai + atsargos > nuosavas kapitalas + bankiniai ilg. įsipareigojimai + trump. įsipareigojimai (**Tikimybė labai didelė**).

Britų mokslininkų Taffler ir Tisshaw pateiktas bankroto prognozavimo modelis, kurio tikslumas 97 proc., apskaičiuotas prieš vienerius metus:

$$Z = 0,53 K_1 + 0,13 K_2 + 0,18 K_3 + 0,16 K_4 \quad (1.5.2.1.)$$

Kur:

K_1 - pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / trumpalaikiai įsipareigojimai;

K_2 – trumpalaikis turtas / įsipareigojimai;

K_3 – trumpalaikiai įsipareigojimai / turtas;

K_4 – (greitai realizuotinas turtas – trumpalaikiai įsipareigojimai) / veiklos sąnaudos.

Jei pagal pateiktą formulę apskaičiuota Z reikšmė yra mažesnė už 0,3, vadinasi bendrovei bankroto tikimybė yra didelė.

Taip pat moksliniuose straipsniuose pateikiamas Springate keturių kintamųjų bankroto vertinimo modelis. Šio modelio tikslumas – 92 proc.

$$Z = 1,03 A + 3,07 B + 0,66 C + 0,4 D \quad (1.5.2.2.)$$

Kur:

A – apyvartinis kapitalas / turtas;

B – pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / turtas;

C – pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / trumpalaikiai įsipareigojimai;

D – pardavimų pajamos / turtas.

Remiantis šiuo modeliu, įmonei gresia bankrotas, kai Z reikšmė yra mažesnė už 0,862.

Kitas bankroto tikimybės vertinimo modelis – Chesser modelis. Kur Z reikšmė apskaičiuojama diskriminantinės tiesės pagrindu ir įstatoma į logistinės regresijos funkciją. Chesser modelio tikslumas vienerių metų – 78 proc., o prieš dvejus metus – 57 proc.

(1.5.2.3.)

$$Z = - 2,0434 - 5,24 X_1 + 0,0053 X_2 - 6,6507 X_3 + 4,4009 X_4 - 0,0791 X_5 - 0,1021 X_6$$

Kur:

X_1 – pinigai / turtas;

X_2 – pardavimų pajamos / pinigai;

X_3 – pelnas neatskaičius palūkanų ir mokesčių / turtas;

X_4 – įsipareigojimai / turtas;

X_5 – ilgalaikis materialusis turtas / nuosavas kapitalas;

X_6 – apyvartinis kapitalas / pardavimų pajamos.

Šio modelio parametrai yra tokie, jei Z viršija 0,5 – įmonei bankroto tikimybė didelė, o kai Z mažiau už 0,5 – bankrotas negresia.

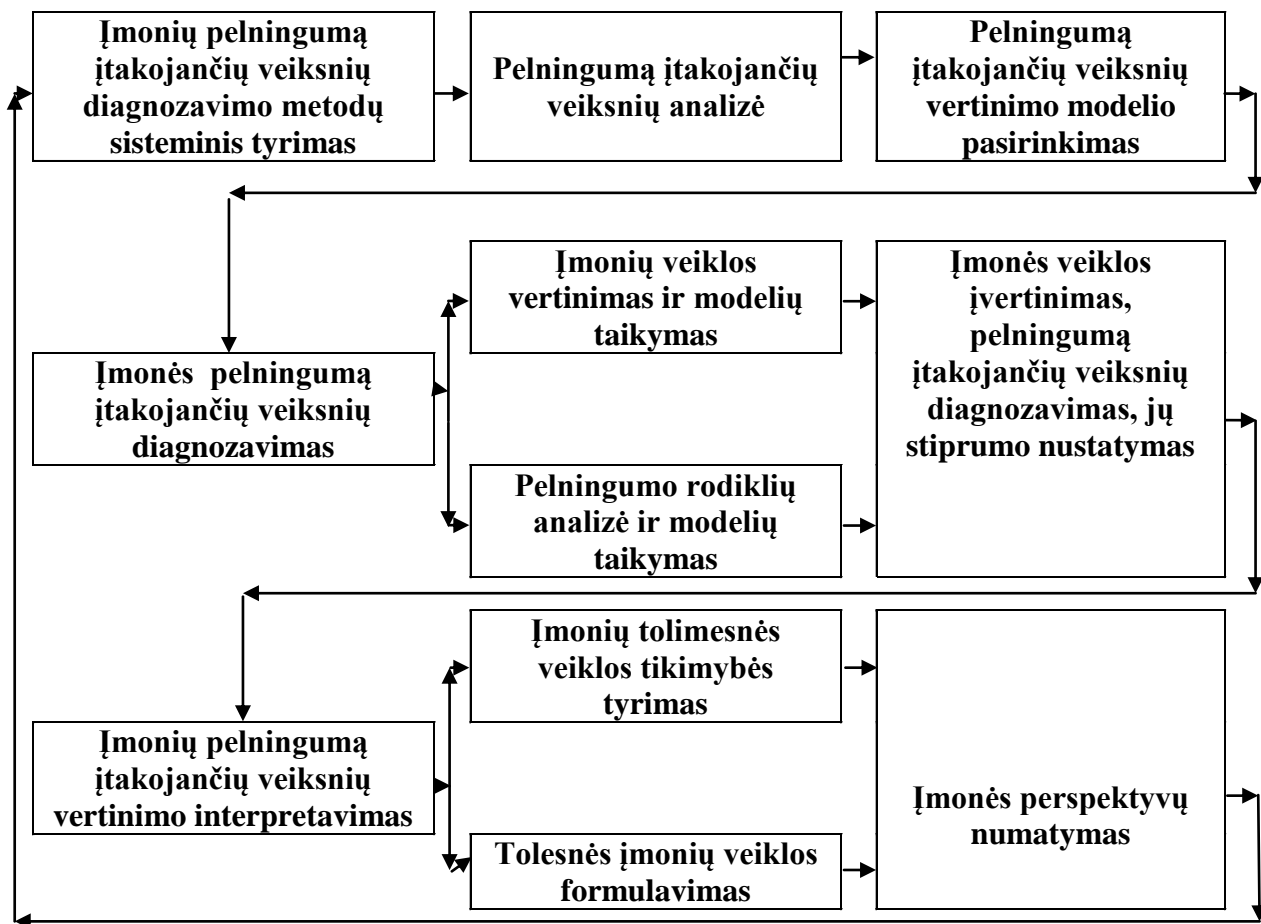
Apibendrinant galima teigti, kad įmonei svarbu sužinoti jos ateities perspektyvas kuo anksčiau, kad galėtų atrasti rezervų, kaip ištaisyti valdymo neefektyvumą. Bankroto tikimybių modelių pasirinkimas didelis, reikia tinkamai pasirinkti modelį, pagal įmonės teisinį statusą, veiklą, mastus. Žinoma, kuo mažesnis bankroto tikimybių prognozavimo laikotarpis, tuo modelių reikšmės tikslesnės.

Atlikus pateikto tyrimo modelio pirmą etapą galima pasirinktais metodais įvertinti įmonės veiklos rezultatus, pelningumą bei išskirti pagrindinius veiksnius įtakančius pelną.

1.6. Paslaugų įmonių pelną įtakančių veiksnių vertinimo modelis

Krovos paslaugas teikiančioms įmonėms svarbu surasti tinkamą pelną įtakojančių veiksnių vertinimo modelį, kuris geriausiai išskirtų pelningumą įtakojančius veiksnius ir padėtų priimti optimalius sprendimus veiklos gerinimui.

Darbe, 1.2. paveiksle, pateikiama pelningumą įtakojančių veiksnių vertinimo schema, kuria remiantis bus atliktas nagrinėjamų įmonių pelną įtakojančių veiksnių vertinimas.

1.2. pav. Krovos įmonių pelną įtakojančių veiksnių vertinimo schema.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės.

Pateikta schema sudaryta iš trijų etapų: pelningumą įtakojančių veiksnių identifikavimo metodų sisteminis tyrimas, pelningumą įtakojančių veiksnių tyrimas ir pelningumą įtakojančių veiksnių vertinimo interpretavimo.

Pirmame modelio etape tiriant teorinius metodus, taikant sisteminimo, lyginimo, grupavimo, svarbiausių grandžių išskyrimo ir apibendrinimo metodus, išsiaiškintos pelno ir paslaugų sąvokos, išskirti ir apibūdinti pelną lemiantys išoriniai ir vidiniai veiksniai, nustatyta pelningumo reikšmė bei svarbiausi pelningumo rodikliai: pardavimų, turto ir kapitalo, šių rodiklių pelningumo nagrinėjimui pateikti vertinimo metodai, kurie padeda identifikuoti pagrindinius vidinius ir išorinius pelno

(nuostolio) dydį įtakojančius veiksnius nagrinėjamosiose įmonėse. Veiklos perspektyvoms nagrinėti išskirti bankroto tikimybės vertinimo modeliai.

Antrame modelio etape nagrinėjama tiriamų įmonių veikla, siekiama išsiaiškinti pelną lemiančius vidinius ir išorinius veiksnius. Išorinių veiksnių tyrimui skiriama mažiau dėmesio, nes juos sudėtinga sukontroliuoti ir ištirti. Tiriant vidinius veiksnius įvertinami krovos įmonių pasiekti kelių metų rezultatai, atliekant turto, nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų bei pelno (nuostolio) horizontalią ir vertikalią analizes. Šiame etape išskiriamos rodiklių kitimo tendencijos, lemiančios pelno kitimą. Kadangi labai svarbūs pelningumo rodikliai: pardavimų, turto ir kapitalo, jie apskaičiuojami taikant Du Ponto, L. Berstein, R. Shattke, H. Jensen ir R. Wilson ir G. McHuge metodus, nes šių modelių metodika rodiklius išskaido į dalis ir padeda išskirti labiausiai pelną įtakojančius veiksnius, nes skirtinga rodiklių apskaičiavimo metodika. Vienu atveju siūloma turto pelningumą palyginti naudojant bendrąjį pelną (nuostolį), kur atsižvelgiama tik į pardavimų pajamas ir sąnaudas (R. Shattke, H. Jensen ir R. Wilson ir G. McHuge modeliai), kitu atveju naudojant grynąjį pelną (nuostolį) ir yra įvertinamos visos įmonės išlaidos ir pajamos (Du Ponto ir L. Berstein modeliai).

Trečiame etape atliekama įmonės tolimesnės veiklos tikimybės tyrimas, taikant E. I. Atman Blanko, Taffler ir Tisshaw, Springate ir Chesser bankroto tikimybės modelius. Realizuojant šį etapą taikomas ne vienas modelis, nes visos metodikos pasižymi pakankamai skirtingais vertinimo koeficientais norint išskirti, kuris modelis yra tinkamiausias skirtingų dydžių krovos įmonėms ir parodo realiausius rezultatus. Įvertinus įmonių bankroto tikimybes, pateikiamos veiklos perspektyvos, apskaičiuotos slenkančio vidurkio, dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdas pagal vidutinį absoliutų padidėjimą ir vidutinį didėjimo tempą, bei eksponentinis eilutės išlyginimo metodais bei palyginamos jų paklaidos, leidžiančios realiau įvertinti numatomas rodiklių tendencijas, išskiriant metodus tinkamiausius naudoti tyrime.

Realizuojant sudarytą tyrimo modelį antrame etape atliekama pelningumą įtakojančių veiksnių vertinimas, kuris padės nustatyti labiausiai pelną įtakojančius veiksnius.

2. KROVOS DARBŲ PASLAUGAS TEIKIANČIŲ ĮMONIŲ PELNĄ IR JĮ LEMIANČIŲ VEIKSNIŲ 2008 – 2013 METŲ VERTINIMO TYRIMAS

Antroje darbo dalyje vertinimas bus atliekamas realizuojant pateiktą pelną įtakančių veiksnių vertinimo schemos antrą etapą. Šiame etape nagrinėjama dviejų Klaipėdos Valstybinio jūrų uosto kompanijų veikla, išskiriami svarbiausi pelną įtakoiantys išoriniai veiksniai. Analizuojami metiniai veiklos rezultatai, taikant vertikalią ir horizontalią analizę. Šių analizių dėka sužinomi pelną įtakoiantys vidiniai veiksniai, taip pat apskaičiuojami pelningumo rodikliai, naudojant įvairius metodus, kurių dėka nustatomi veiksniai labiausiai įtakoiantys pelną.

Uosto reikšmė regioninei bei šalies ekonomikai yra labai didelė. Uostas yra vienas iš pagrindinių darbdavių, ir jo aplinkoje, kuriasi tokia aplinka suinteresuotos įmonės, kurios padeda spartinti šalies importą ir eksportą, didina krovinių perkrovimo apimtį, spartina jų pervežimą, didina šalies ir uosto tarptautinį konkurencingumą, taip pat konkurenciją tarp prekių, nes jų gabenimas jūrų transportu pigesnis. Moksliniuose šaltiniuose pažymima, kad apie 60 - 70 procentų bendrojo vidaus produkto sukuriama paslaugų sektoriuje

2.1. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto krovos darbų paslaugas teikiančio sektoriaus apžvalga

Norint geriau suprasti nagrinėjamų įmonių veiklą išsamiam tyrimui atlikti, pateikiama informacija apie Klaipėdos valstybinio jūrų uosto veiklą ir jos reikšmę.

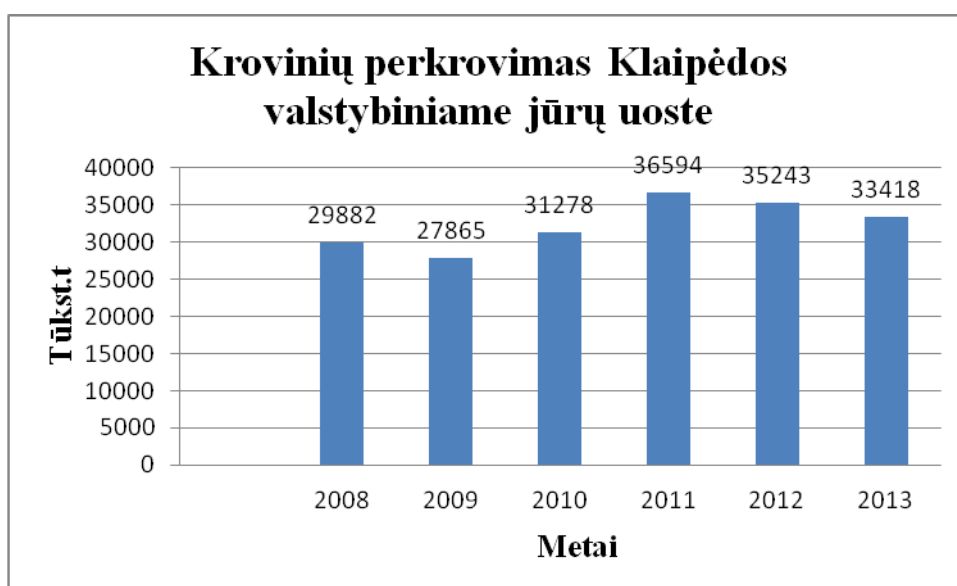
Tarptautinės reikšmės Klaipėdos valstybinio jūrų uosto veikla svarbi Klaipėdos miesto ekonominei plėtrai ir visos šalies ekonomikai. Regionas yra strategiškai puikioje geografinėje vietoje, ribojasi su Baltijos jūra. Vakarų pusėje – Baltijos, Europos ir kt. regionai, šiaurėje – Lenkija, rytuose - Rusija, Baltarusija, Ukraina ir kt. Klaipėdos jūrų uostas – stambus krovinių perkrovimo centras, kuriame plėtojamas automobilių, geležinkelio, jūrų, oro, vidaus vandens transportas, įtakoiantis tranzitą įvairiomis kryptimis: Rytų – Vakarų, Šiaurės - Rytų.

Klaipėdos jūrų uosto veiklos dėka yra nemaži ekonominiai ir socialiniai rodikliai Klaipėdos mieste, tokie kaip, bendrojo vidaus produkto rodikliai, užimtumas, investicijos ir kt. Studijos „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto ekonominė ir socialinė reikšmė Klaipėdos miestui, regionui ir Lietuvos valstybei“ tyrime pateikta, jūrų uosto nauda, tokiu aspektu: spartina ekonomikos augimą; didina regiono patrauklumą bei sukuria palankias prielaidas užsienio investicijoms pritraukti; suteikia regiono gyventojams platesnes darbo vietų pasirinkimo galimybes; didina gyventojų

pajamų ir pragyvenimo lygį; įneša reikšmingą indėlį surenkant miesto savivaldybės biudžeto pajamas; kuria patrauklų Vakarų Lietuvos įvaizdį Europoje ir pasaulyje.

Klaipėdos jūrų uoste, tiek jo teritorijoje, tiek už uosto teritorijos, tačiau su juo tiesiogiai siejančios savo veiklą, veikia daugybe įmonių, daugiau kaip 800, suteikiančių įvairias paslaugas: krovos, logistikos, turizmo, ekspedijavimo, įdarbinimo laivuose, laivų remonto ir statybos, muitinės tarpininkavimo ir kt. Yra 17 stambių krovos (KLASCO, UAB Bega, UAB Klaipėdos konteinerių terminalas, UAB Vakarų krova, UAB Malkų įlankos terminalas ir kt.), laivų remonto ir statybos kompanijų, teikiančių visas su jūros verslu ir krovinių aptarnavimu susijusias paslaugas. Klaipėdos jūrų uoste sukuriama per 23 tūkstančius darbo vietų bei 4,5 proc. viso Lietuvoje sukuriamo BVP.

Klaipėdos uostas per metus gali perkrauti iki 60 milijonų tonų įvairių krovinių. 2.1. diagramoje pateikti duomenys apie krovinių perkrovimą 2008 – 2013 metais.

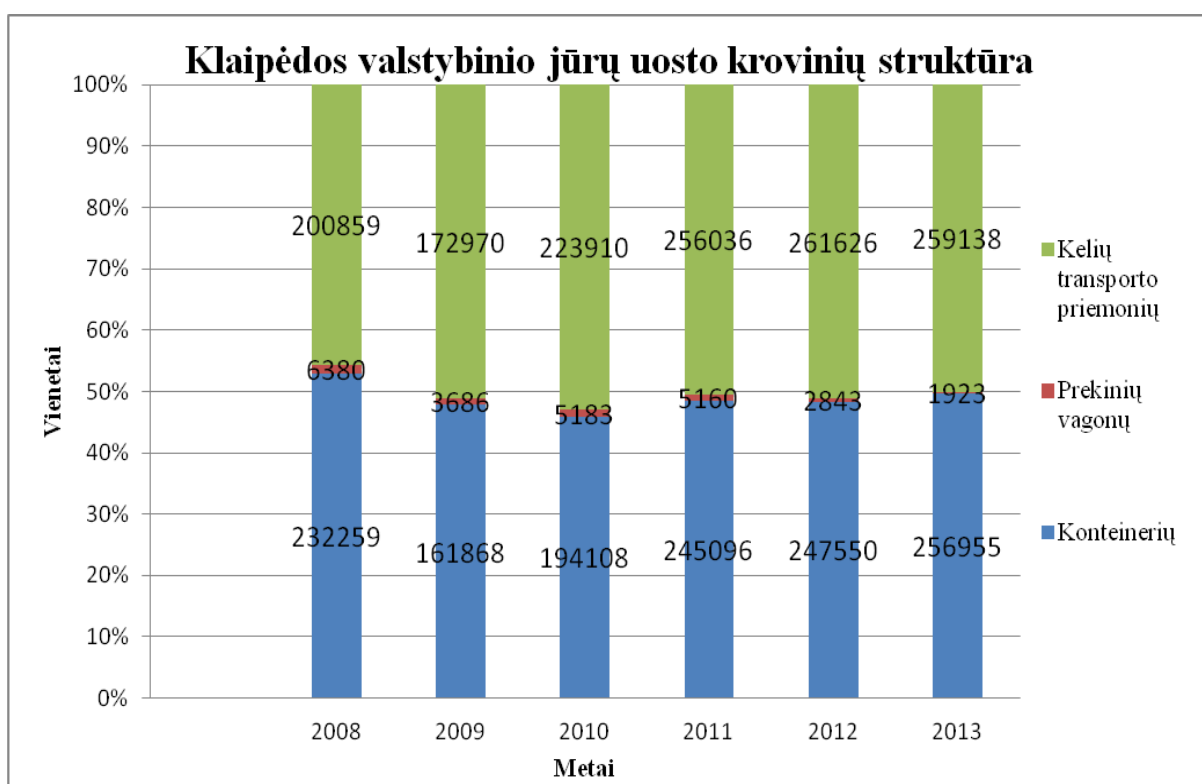
2.1. pav. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto 2008 – 2013 metų krovinių perkrovimo dinamikos analizė
Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis

Kaip matyti iš pateikto paveikslo, nuo 2010 metų krovinių perkrovimas didėjo. 2009 metais mažėjimui įtakos turėti prasidėjusi krizė. Daugiausiai tonų iškrauta ir pakrauta buvo 2011 metais. Lyginant 2008 metus su 2013, krovinių perkrovimas padidėjo 3536 tūkst.t., t.y. 12 %, tai įtakojo plėtojama Klaipėdos valstybinio jūrų uosto infrastruktūra, nes uoste veikiančios įmonės skyrė dideles investicijas į infrastruktūrą, bei šalių gamybos ir prekybos įmonių atsigavimas po krizinio laikotarpio. Lyginant nagrinėjamus metus, išskiriant kuriais buvo mažiausiai ir daugiausiai perkrauta krovinių, t.y. 2009 ir 2011 metai, krovinių perkrovimas padidėjo 8729 tūkst.t. (31 %), tai įtakojo nuolatos uoste daromi infrastruktūros darbai: didžiausios uosto istorijoje apimties laivybos kanalo gilinimo ir platinimo, naujai diegiamos krovos technologijos, siekiant padidinti ir praplėsti asortimentą, krovinių apyvartą, taip pat, išvystytas privažiuojamųjų geležinkelių ir automobilių

kelių tinklas. Infrastruktūros plėtra didino krovinių perkrovimo apyvartą, tačiau ji nesiekia pilno Klaipėdos valstybinio jūrų uosto krovos apimčių pajėgumo, nes yra didelė konkurencija su Vokietija, Lenkija, kurioje veikia 10 uostų, kaip ir Lenkijoje, pagrindiniai – Gdanskas, Gdynė, Stettin ir Swinoujscie, Didžiausias yra Gdanko uostas, su puikiai išplėtota infrastruktūra. Jis yra 6 - ojo Trans - Europinio koridoriaus dalis, taip pat kaip ir Klaipėdos uostas. Gdanko uostas dėl geografinės padėties ir geros situacijos rinkoje yra gerai pritaikytas tapti krovinių pristatymo, iš gamintojo iki gavėjo, centru, tiek Baltijos jūros regionui, tiek Centrinės bei Rytų Europos šalims, taip pat konkurencinę aplinką sudaro Danijos sostinėje esantis Kopenhagos uostas, Latvijos uostais, kurie atlieka krovinių pervežimus, o krovinių didžiausią dalį sudaro naftos produktai, Suomijos, Olandijos, Vokietijos ir kt.

Klaipėdos valstybinio jūrų uosto pagrindiniai krovinių tipai pateikti 2.2. paveiksle.

2.2. pav. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto 2008 – 2013 metų krovinių struktūros analizė
Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis

Pateiktame 2.2. paveiksle matyti, kad mažiausią Klaipėdos valstybinio jūrų uosto krovinių iškrovimo ir pakrovimo dalį sudarė prekiniai vagonai, o žymia dalimi daugiau kelių transporto priemonių ir konteinerių perkrovimas, tam turėjo įtakos tai, jog Lietuvoje labai didelį procentą sudaro reeksportas, taip pat galima paminėti, struktūroje nepateiktas, keleivių įlaipinimas ir išlaipinimas, nes tai nepagrindinė uosto veikla ir sudarė labai nežymią dalį. Aptariant kelių transporto priemonių perkrovimo rodiklius, galima teigti, kad 2009 metais buvo mažiausias rodiklis,

nes transporto sektorių įtakojo ekonominė stagnacija, mažindama fizinių ir juridinių asmenų investicijas į transportą, tačiau jau 2010 metais pradėjo kilti, nes transportas anksčiau nei kitos ūkio šakos pradėjo atsigaivinti nuo krizės padarinių, nuo 2010 metų vidurio, nes pirkėjų įsiskolinimo apyvartumas pradėjo greitėti, o tai įtakojo tiekėjams skolų apyvartumo greitėjimą. Lyginant 2009 ir 2010 metus kelių transporto priemonių perkrovimas padidėjo 50940 vnt., t.y. 29,45 %. Nuo 2010 metų kelių transporto priemonių perkrovimas palaipsniui didėjo, tačiau didėjimo procentas mažėjo (2010 – 2011: 14,35 %, 2011 – 2012: 2,18 %) iki 2013 metų, kol perkrovimo apimtys mažėjo, lyginant su pastaraisiais 2012 metais – 2488 vnt., t.y. 1 %. Kelių transporto priemonių perkrovimo pastebimą mažėjimą, Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste, lėmė Lietuvos prekybiniai santykiai su Rusija – krovinių gabenimo sistemos nuo išvykimo muitinės iki atvykimo muitinės pakeitimai ir sustiprintas patikrinimas muitinėse, o eksportui – prekių importo ribojimas. Kaip žinoma, Lietuva daugiausia prekių reeksportuoja į Rusiją, o Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis Lietuvos reeksportas į Rusiją 2013 metais sumažėjo 36,2%, tačiau į šį procentą be mašinų, transporto priemonių įeina ir vaisiai, baldai ir kt., todėl galima daryti prielaidą, kad prekybiniai santykiai su Rytų kaimyne turėjo įtakos ir kelių transporto priemonių perkrovimui. Taip pat mažėjimui įtakos turėjo ir konkurencinė aplinka su Rumunais, Lenkais, Baltarusiais ir kt. šiame sektoriuje, ir kaip teigiama moksliniuose straipsniuose, dėl bendrojo pelno maržos mažėjimo, nes vėl lėtėja debitorinių skolų apyvartumas, o tai stabdo prekybininkų apyvartinį ciklą, o ir taip kainos mažėja šiame sektoriuje. Kaip matyti iš 2.2. paveikslo, didelę dalį krovinių užėmė ir konteinerių perkrovimas, nes uoste puikiai išplėtotas tranzitas įvairiomis kryptimis, įvairių krovinių laikymas, tokių kaip trąšos, mediena, grūdai ir kt., konteinerių aptarnavimo paslaugos ir kt. Per 2009 metus, kaip ir kelių transporto priemonių, konteinerių perkrovimo apimtys buvo mažiausios dėl ekonominės stagnacijos, tačiau jau 2010 metais pradėjo augti ir nuo 2009 metų skyrėsi 19,92 % ir kasmet didėjo, atitinkamai 26, 1 ir 4 %, lyginant su 2009 metais, tai įtakojo statybos, žemės ūkio, pramonės ir kitų sektorių atsigaivinėjimas, vartojimo didėjimas, žinoma ir ES struktūrinių fondų parama, padėjo sektoriams plėstis.

Apibendrinant galima teigti, kad Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste krovos apimtys didėja. Uosto krovinių apimčiai turi svarbią įtaką kaimyniniai santykiai, taip pat, infrastruktūros plėtra, kuri padeda uostui veikti efektingiau, tačiau ji dar nėra tiek išplėtotą, kad uostas būtų patraukliausias tarp konkurentų, todėl reikia dar daugiau skirti bei pritraukti investicijų į uosto infrastruktūrą, žinoma labai svarbus faktorius ir ekonominė padėtis šalyse, nes pastebima, kad ekonominės stagnacijos metu, rodikliai mažėjo, nes stoja verslumas, vartojimas ir kt. rodikliai.

Aptarus Klaipėdos valstybinio jūrų uosto krovos dinamiką ir struktūrą, galima apibūdinti pasirinktas bendroves, kurios vykdo savo veiklą šiame uoste bei prisideda prie Klaipėdos valstybinio jūrų uosto veiklos rodiklių kitimo.

2.2. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” charakteristikos

Atliekant tyrimą naudinga išsiaiškinti nagrinėjamų įmonių veiklą. Todėl pristatytos nagrinėjamos Klaipėdos valstybinio jūrų uosto kompanijos.

Viena iš tokių nagrinėjamų bendrovių yra akcinė bendrovė „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, kuri pradėjo savo veiklą nuo 1994 metų rugsėjo iki 1994 gegužės mėnesio, tačiau jos pavadinimas buvo SP „Klaipėdos valstybinis jūrų prekybos uostas“, o valstybinėje įmonėje „Registru centras“ įregistruota kaip akcinė bendrovė nuo 1995 metų gegužės 3 dienos su tarptautiniu prekiniu ženklu KLASCO (Klaipeda Stevedoring Company), kurios įstatinis kapitalas – 126704290 litų. Nuo 1999 metų kovo mėnesio privatizuota ir priskirta lietuviško kapitalo koncernui „Achemos grupė“, kuriam priklauso 93,5 procentai nuosavybės, t.y. 11847091 turimų akcijų, o kita akcijų dalis priklauso kitiems smulkiems akcininkams. Akcijos yra paprastosios ir jų nominali vertė - 10 litų. Taip pat bendrovė turi ir antrinę įmonę uždaroji akcinė bendrovė "Euroga", kuri organizuoja įvairių rūšių krovinių transportavimą geležinkeliais Baltijos regione, NVS ir kitose šalyse; teikia visų laivų tipų frachtavimo ir agentavimo paslaugas; organizuoja krovinių iškrovimą/pakrovimą ir sandėliavimą Klaipėdos uoste; teikia muitinės tarpininko paslaugas.

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ (KLASCO) yra aukšto technologinio lygio uosto įmonė, kurios pagrindinės veiklos pobūdis – krovinių krova, sandėliavimas, ekspedijavimas, laivų buksyravimas, vilkikų ir kitos paslaugos, susijusios su krovinių krova ir gabenimu. Per metus bendrovėje pakraunama ir iškraunama vidutiniškai apie 13 milijonų tonų krovinių, taip pat, bendrovė užima iki 37 procentų uosto paslaugų rinkos. Bendrovėje dirba vidutiniškai daugiau nei 700 darbuotojų kasmet, kadangi gamybos organizavimo procesai vis labiau automatizuojami ir svarbią vietą užima informacinės technologijos, valdyme daugėja jaunų aukštąjį išsilavinimą turinčių specialistų. Ši kompanija yra pripažinta verslo lydere, remiantis atsinaujinimo ir verslo dinamikos požiūriu, kurios veikla turi didelę įtaką Klaipėdos uosto ekonomikai ir rezultatams, dėl savo socialinės atsakomybės, lankstaus verslo ir gamybos efektyvumo.

Po privatizavimo, per 1999 – 2004 metus, pagal investicijų programą, buvo investuota daugiau kaip 150 milijonų litų į specializuotų terminalų bei sandėlių statybas ir aplinkosaugos projektus. Pastaruoju metu investuojama apie 10 – 20 milijonų litų per metus į technologinius

tobulinimus ir krovos technikos atnaujinimą, taip pat, į įmonės veiklos pertvarkymą, pagal ISO standartus ir ISPS kodo reikalavimus, siekiant išlaikyti konkurencingumą.

Bendrovėje yra penki terminalai:

- Krovos terminalas – pagrindinė tradicinio prekybos uosto dalis, didžiausia pagal sandėlių ir aikštelių plotą, krantinių skaičių (13) ir jų ilgį (2644 m.). Kraunami kroviniai: birios trąšos, metalo produkcija, cukraus žaliava, konteineriai, vaisiai, mediena ir kt.

- Birių trąšų terminalas – kuris veikia nuo 2004 metų ir yra moderniausias ir pats sudėtingiausias techniniu požiūriu objektas, kuriame sumontuotos garsių pasaulio gamintojų sandarios krovos linijos ir sudėtinga įranga. Krantinių skaičius – 1. Kraunami kroviniai (birios trąšos): kalio chloridas; karbamidas ir kt.

- Skystųjų trąšų terminalas pradėjo veikti 2005 metais ir tenkina Lietuvos ir Baltarusijos trąšų gamintojų poreikį eksportuoti produkciją į intensyvios žemdirbystės kraštus. Patikima talpyklų ir eksporto linijų sistema su vamzdynais. Krantinių skaičius – 4.

- Grūdų terminalas – nuo 2002 metų sudarė galimybę Lietuvos eksportuotojams gabenti grūdines kultūras pačiu artimiausiu jūros keliu. Terminalo transporteriai gali būti pritaikomi įvairių frakcijų biriems kroviniams pilti į laivus.

- Jūrų perkėlos (Ro-Ro) terminale susiduria sausumos transporto (geležinkelių, automobilių) ir jūrų laivų keliai, jungiantys ES su NVS šalimis. Čia derinamas krovinių gabenimas vagonais, automobiliais, priekabomis, puspriekabėmis ir keleivių pervežimas, Danijos transporto kompanijos DFDS operatoriaus “DFDS Lisco” keltais. Teikiamos paslaugos: Visos paslaugos Ro-Ro keltams, geležinkelio vagonų pakrovimas/iškrovimas į/iš keltus, jūrų perkėlos terminalas gali aptarnauti iki 150.000 keleivių per metus, krovinių sandėliavimas ir saugojimas atviro ir uždaro tipo sandėliuose. Aptarnaujamos Ro-Ro laivybos linijos: Klaipėda – Kylis (Vokietija); Klaipėda – Karlshamnas (Sweden); Klaipėda – Kopenhaga - Aarhus - Fredericija (Danija); Klaipėda – Zasnica (Vokietija).

Bendrovės paslaugos skirstomos į vilkikų, logistikos, sandėliavimo:

- Vilkikų paslaugas teikia filialas “KLASCO Towage Assistance”, kurie užtikrina saugų laivų švartavimą uoste, taip pat teikia paslaugas ir kitoms uosto kompanijoms: buksyravimas, laivų priplukdymas prie krantinių, nelaimingų atvejų pasekmių likvidavimas, gaisrų gesinimas, keleivių gabenimas, laivų eskortavimas, laivų priežiūra ekstremaliomis oro sąlygomis.

- Logistikos paslaugos yra viena perspektyviausių veiklos kryptių. Geografinė uosto padėtis bendrovei suteikia puikias galimybes dalyvauti krovinių judėjime tarp Rytų ir Vakarų. Jos finansiniai, materialiniai ir intelektualiniai ištekliai leidžia sklandžiai teikti paslaugas: krovinių vežimas autotransportu, krovinių vežimas geležinkeliu, muitinės bei kitų procedūrų sutvarkymas,

optimaliausių logistinių schemų paieška transportuojant krovinius, krovinių judėjimo sekimas, krovinių distribucijos organizavimas, jūrinio frachto paslauga.

- Turimi sandėliai – didžiausi uoste, viršija, be šaldytuvų ir specializuotų terminalų, 50 tūkst. kv. metrų. Yra uždarytų sandėlių ir atvirų sandėliavimo aikštelių, esančių arti miesto infrastruktūros.

Taip pat, bendrovėje prie pat krantinių veikia trys modernūs šaldytuvai maisto produktams, atitinkantys ES veterinarijos standartus.

2000 ir 2005 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ gavo sėkmingai dirbančios įmonės statusą, už gamybinį ir technologinį augimą, iš Lietuvos pramoninkų konfederacijos. 2007 metais apdovanota Lietuvos logistikos įmonių asociacijos už pasiekimus logistikos srityje.

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ rinkoje savo konkurentais laiko kitas Klaipėdos valstybinio jūrų uosto ir kaimyninių užsienio valstybių uostuose dirbančias kompanijas.

Kita nagrinėjama Klaipėdos valstybinio jūrų uosto įmonė uždaroji akcinė bendrovė Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“. Kuri valstybinėje įmonėje „Registru centras“ įregistruota 1992 metais ir buvo pirmoji privati jūrų krovinių kompanija, kurios įstatinis kapitalas – 9975000 litų. Vidutinis metinis darbuotojų skaičius įmonėje yra daugiau nei 300 darbininkų.

Uždarosios akcinės bendrovės Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ pagrindinė veikla – krovinių gabenimas sausuma, jūra, krovos darbai, sandėliavimo, ekspedijavimo, laivų agentavimo paslaugos ir kitos su krovinių krova ir gabenimu susijusios paslaugos. Ji pripažįstama viena sparčiausiai plėtojamų krovos darbų įmonių. Kasmet bendrovė investuoja apie 7 – 10 milijonų JAV dolerių į naujų terminalų statybą ir plėtrą.

Bendrovės politika nukreipta į vidinių ir išorinių rizikų, įtakojančių veiklą, valdymą (draudimas darbų). Uždarojoje akcinėje bendrovėje Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ funkcionuoja vidinė kontrolės sistema, 2001 metais bendrovė viena pirmųjų tarp Baltijos jūros uostų kompanijų sertifikavo ir įdiegė kokybės vadybos sistemą ISO 9001:2008, aplinkosaugos vadybos sistema pagal ISO 14001, taip pat bendrovei išduotas Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijos aktas liudijantis, kad ji atitinka ISPS kodo reikalavimus.

Uždarojoje akcinėje bendrovėje Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ išskiriami aštuoni terminalai:

- Birių trąšų terminalas yra pagrindinis, nes sudaro didžiausią bendrovės krovos apimčių dalį. Pagrindiniai klientai - Rusijos, Baltarusijos ir Lietuvos trąšų gamintojai. Krantinių skaičius – 3, sandėlių -5.

- Inertinių medžiagų terminalas - keturiose šio terminalo sekcijose vienu metu galima saugoti iki 120 tūkstančių tonų medžiagų: apatitų koncentrato, fosforitų, kalcinuotos sodos, cukraus

žaliavos, kitų produktų. Pakrovimo procesas automatizuotas. Krantinių skaičius – 2 ir 4 sandėlių sekcijų blokas.

- Skystų trąšų terminalas – veikia nuo 1996 metų, kurio talpa – 40 000 tonų. Saugyklose vienu metu galima laikyti skirtingų rūšių skystas trąšas, kurias galima transportuoti iškart į du laivus. Krantinių skaičius – 2.

- Skystų chemijos produktų terminalas – veikia nuo 2006 metų. Rezervuaro talpa 6.500 kubiniai metrai. Krantinių skaičius – 2.

- Šioje kompanijoje veikia vienintelis Klaipėdos uoste terminalas, kuriame kraunamas maistinis aliejus ir kitos paskirties skysti produktai. Terminalas veikia nuo 2000 metų, jį sudaro maistiniam aliejui pritaikyti 4 šildomi nerūdijančio plieno rezervuarai ir 3 talpos techniniam aliejui arba kitiems skystiems produktams laikyti. Krantinių skaičius – 2.

- Birių žemės ūkio produktų terminalas veikia nuo 1997 metų. Jame galima sukaupti iki 25 tūkstančių tonų grūdų (rapsų, sojos trupinių, granuliuotų pašarų, išspaudų ir kitų produktų).

- Piltinių krovinių terminalas - iš laivų iškrauna įvairios frakcijos skaldą, kitas statybines medžiagas. Vienu metu atviroje aikštelėje galima sandėliuoti 45 000 tonų skaldos. Krantinių skaičius – 1.

- Universalaus žemės ūkio produktų eksporto-importo terminalas skirtas visų rūšių biriai žemės ūkio produkcijai: grūdams, įvairioms išspaudoms, rupiniams, granulėms, cukraus žaliavai ir kt. Technologiškai jis pritaikytas tiek eksportui, tiek ir importui,

Uždarojoje akcinėje bendrovėje Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ teikiamos paslaugos:

- Krovos darbai – terminaluose vienu metu kraunami skirtingi kroviniai į įvairaus tonažo laivus. Kroviniai gali būti: trąšos (birios, skystos ir pakuotos), inertinės mineralinės medžiagos, cementas, grūdai, augalinis aliejus, įvairių frakcijų skalda, kiti birūs bei generaliniai kroviniai;

- Sandėliavimas ir kaupimas;

- Krovinių gabenimas sausuma - organizuoja krovinių gabenimą geležinkeliais bei autotransportu Baltijos valstybėse, Rusijos Federacijoje, Baltarusijoje, Europos Sąjungos valstybėse.

- Krovinių gabenimas jūra - organizuoja krovinių gabenimą įvairaus tonažo laivais į visas pasaulio šalis.

- Teikiamos kitos paslaugos: laivų frachtavimas, ekspedijavimas, muitinės tarpininkavimas, laivų agentavimas, komercinių patalpų, biurų nuoma, reklamos ir dizaino paslaugos.

2001 metais bendrovė „BEGA“ apdovanota už profesionalumą „Anatolijaus prizų“, 2003, 2006, 2007 ir 2008 metais - Lietuvos metų eksportuotojo prizais, taip pat Lietuvos pramonininkų konfederacijos daugelį kartų apdovanota, kaip sėkmingai dirbanti įmonė.

Uždaroji akcinė bendrovė Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“, atlikdama uosto krovos darbus, konkurentais laiko, kitas bendroves, atliekančias krovos darbų paslaugas, Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste. Konkurencijos didinimui diegia naujausias ir našiausias technologijas, gerina paslaugų suteikimo sąlygas.

Pasirinktos nagrinėjimui šios dvi Valstybinio Klaipėdos jūrų uosto kompanijos, nes kasmet jos apdovanojamos ir įvertinamos kaip perspektyvios ir sėkmingai dirbančios įmonės, atliekančios daug įvairių funkcijų uoste ir įnešančios didelį indelį ne tik į uosto veiklą, bet ir į Lietuvos ekonomiką.

Nagrinėjamos bendrovės atlieka tokias pačias paslaugas: krovos, ekspedijavimo, sandėliavimo ir kt., tačiau jos skiriasi savo teisine forma, viena yra uždaroji akcinė bendrovė, o kita akcinė bendrovė. Todėl šių įmonių savininkų rizika yra skirtinga, nes uždarosios akcinės bendrovės turtas yra atskirtas nuo savininkų, o akcinės bendrovės atvirkščiai. Taip pat skiriasi ir kapitalo dydis, akcinės bendrovės yra didesnis, nes tokios įmonės gali turėti daugiau akcininkų ir investicijas į įmonių veiklą yra didesnės.

Nors kompanijos skiriasi dvigubai savo ūkiniais pajėgumais, pelningumo rodikliams tai įtakos neturi, todėl naudinga išnagrinėti tokias skirtingas įmones, įvertinti ir palyginti ar būtinai su didesniu kapitalu įmonė dirba pelningiau ir kokie veiksniai labiau lemia skirtingų įmonių pelningumo rodiklius.

Tyrime pristačius nagrinėjamas bendroves, kitame poskyryje naudinga detalizuoti AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ 2008 - 2013 metais pelną įtakojančius išorinius veiksnius.

2.3. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ pelną lemiantys išoriniai veiksniai

Bendrovių pelnui ir pelningumui didelę įtaką turi išoriniai (makroekonominiai) veiksniai, pagrindiniai išskiriami: šalies ekonominė ir politinė padėtis, gamtinės sąlygos, teisės aktai, konkurencija, mokesčių sistema ir kt. Tačiau nagrinėjant mokslinę literatūrą, pastebėta, kad išorinių veiksnių tyrimui skiriama mažiau dėmesio nei vidinių, nes kaip teigia ekonominių mokslinių darbų autoriai, jų tyrimas yra sudėtingas, motyvuodami tuo, kad sunku išorinius veiksnius įvertinti.

Šalies ekonominė ir politinė padėtis. Nagrinėjamų krovos įmonių pagrindiniai veiksniai, priklausomai nuo ekonominės šalies būklės yra paslaugų kainos, kurios yra reguliuojamos rinkos, bei paslaugų užsakymai. Abu šie veiksniai didėja, jei yra šalyje ekonominis pakilimas ir atvirksčiai, jei šalyje ekonominis nuosmukis, užsakymų pakrovimui iškrovimui sumažėja, nes mažėja vartojimas, investavimas, gamybą, pervežimų poreikis, taip pat krinta ir kainos perkrovimo paslaugų, nes susidaro šių paslaugų perteklius rinkoje, ko pasėkoje mažėja krovinių ir tai skatina įkainių sumažėjimą. 2009 metais prasidėjusi ekonominė stagnacija labai paveikė šalies ūkį. Iki tol šalių ūkio augimą lėmęs statybų sektorius nurimo ir iš nuosmukio labiausiai tempia eksportuojantys sektoriai, kas nagrinėjamosioms įmonėms yra naudinga. Nedarbo lygis labai padidėjo dėl statybos sektoriaus griuvimo ir šalies ūkio sektoriai nėra pajėgūs taip greitai įdarbinti netekusius statybos sektoriuje darbo asmenis, nes jie neretai turi menkus įgūdžius, kas dar labiau pablogino šalies padėtį, ir tai turėjo įtakos prasidėjusiam masiškam emigravimui iš Lietuvos, kas sumažino vartojimą ir investicijas. SEB banko duomenimis, vidutinis nedarbo lygis, Lietuvoje nuo 2008 iki 2009 metų, padidėjo 7,9 %, 2010 metais didėjo dar 4,1 %, o nuo 2011 metų pradėjo mažėti ir lyginant didžiausio nedarbo lygio 2010 metus ir 2013 metus sumažėjo 6%. Moksliniuose straipsniuose teigiama, kad šalių atsigavimas vyko lėtai ir bendra pasaulio ūkio situacija pradėjo gerėti tik 2013 metų antrą pusę. Lietuvos banko duomenimis, šiuo laikotarpiu, Lietuvos augimą labiausiai lėmė paspartėjusi vidaus paklausa, t.y. namų ūkio vartojimas, investicijos. Statybos sektoriui atsigauant, pradėjo kilti užimtųjų skaičius, tuo pačiu mažėti nedarbo lygis, Lietuvos banko duomenimis paslaugų sektorius taip pat prisidėjo prie nedarbo lygio mažėjimo, nors nuo 2010 metų paslaugų sektoriuje lėtai augęs užimtumas 2013 metų antrąją pusę pradėjo sparčiai didėti.

Realiojo BVP metinis pokytis, pašalinus sezoniškumo ir darbo dienų įtaką, SEB banko duomenimis, 2008 metais padidėjo mažiau nei 2007 metais – 7,2 %, o 2009 metais sumažėjo 14,6 %, jau nuo 2010 metų palaipsniui kyla: 2010 m. – 1,5%, 2011 m. – 6,1%, 2012 m. – 3,5%, tam įtakos turėjo pramonės sukurtos pridėtinės vertės didėjimas, žemės ūkis ir paslaugų sektorius, dėl investicijų į plėtrą, 2013 – 3,5%. Lietuvos bankas numato, kad BVP 2014 metais didės 3,3%, o 2015 metais 3,6%.

Politinė šalies padėtis įtakoja krovos įmonių krovinių kiekį, tuo pačiu pelną, nes nagrinėjamos bendrovės bendradarbiauja su Europos ir kitomis valstybėmis, vyrauja stiprus ryšys su Rusija, nes ten daug reeksportuojama transporto priemonių, eksportuojama maisto produktų ir kt., remiantis Lietuvos banko duomenimis, vyksta ekonominis karas ir taikomos įvairios sankcijos Europos valstybėms, tarp jų ir Lietuvai, kas labai įtakos bendrovių perkrovimų apimtį, kol šalies sektoriai atras kitų valstybių, į kurias bus galima taip pat naudingai eksportuoti prekes, žinoma, tai gali turėti įtakos kainoms, dėl didesnių mokesčių į kitas tolimesnes valstybes.

Infliacija įtakoja krovos bendrovių transporto priemonių, pastatų ir įrenginių kainas, o kito paslaugų teikimo veiksnio – kuro kaina nesiejama su infliacija ar šalies ekonomikos, tai labiau priklauso nuo tiekėjų ekonominės šalies padėties.

Krovos įmonėms, siekiant būti konkurencingomis bendrovėmis, nuolatos reikia investicijų į naujas technologijas, infrastruktūrą. Kadangi UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ yra uždaroji akcinė bendrovė, naujos investicijos finansuojamos banko lėšomis, nes savininkas vienas, o AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ banko lėšomis ir kitų savininkų indeliais. Šiems tikslams pasiekti yra išlaikomas nemažas paskolų lygis, o už jas yra mokamos palūkanos, kurios priklauso nuo šalyje esančios ekonomikos padėties, jei ji blogėja tarpbankinė palūkanų norma gali augti arba mažėti, pavyzdžiui, skatinant centriniam bankui ekonomikos atsigavimą, o bankų maržos gali išaugti, nes skolinant tokiu laikmečiu vyrauja didesnė rizika.

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ekonomikos nuosmukis paveikė labiau nei UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“, nes bendrovės pelnas sumažėjo, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ tolygiai didėjo kasmet.

Įstatyminė ir mokestinė bazė. Bendrovių veikloje didelę įtaką turi priimti įstatymai. Kaip žinia, Lietuvoje jie netobuli, nes įvedami išsivysčiusių Vakarų Europos šalių pavyzdžiu. Taip pat galima paminėti, kad visi ekonomistai teigia, kad esant ekonominiam nuosmukiui, mokesčiai turėtų būti mažinami, o Lietuvoje atvirkščiai mokesčių didinimu bandoma išlipti iš „duobės“, taip užkraunant šalies įmonėms didelę naštą bei taip didinamas „šešėlinis“ verslas. Nagrinėjamas įmonės labiausiai įtakojantys mokestiniai įstatymai yra socialinio draudimo ir kt., pelno, taršos, kelių, muitų, akcizų mokesčiai. Daugiausiai abi įmonės sumokėjo: su darbo santykiais susijusius mokesčius, taip pat, pelno mokestį, kurio AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ekonomikos nuosmukio laikotarpiu nebuvo, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ 2010 metais sumažėjo, o vėliau taip pat nebebuvo mokamas. Taip pat įtakoja ir politiniai sprendimai, kaip su Rusija, kuri iš pradžių labai apsunkino krovinių gabenimo sistemos nuo išvykimo muitinės iki atvykimo muitinės pakeitimais ir sustiprino patikrinimus muitinėse, o vėliau išvis uždraudė įvešti eksportuojamas, reeksportuojamas prekes, kas pablogins tam tikram laikui įmonių padėtį, vėlesniais bendrovių veikimo metais.

Geografinė padėtis ir konkurencija. Nagrinėjamų krovos bendrovių geografinė padėtis yra labai palanki pervežimams, nes patogus susisiekimas su daugeliu ekonomiškai stiprių valstybių, taip pat, Klaipėdos valstybinis jūrų uostas yra neužšalantis jūrų uostas, todėl šios įmonės konkurencingos ir šaltuoju metų sezonu. Bendrovių konkurentai yra dauguma įmonių, kurios funkcionuoja Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste, taip pat kaimyninių ir kitų šalių uostose įmonės, užsiimančios krovinių perkrovimu. Konkurencinį pranašumą turi tos įmonės, kurių krantinės

gilesnės, nes gali įplaukti didesnio tonažo laivai, taip pat, kurių sandėliavimo ir transportavimo sistema labiau išvystyta. Pranašumą turi ir tos įmonės, kurios veikia jūrų uostose, kurių valstybėse žemas pragyvenimo lygis ir mažesnis darbo užmokestis, nes jos gali pasiūlyti žemesnes paslaugų kainas.

Apibendrinant, galima išskirti pagrindinius, pelną įtakojančius išorinius veiksnius, kurie labiausiai lemia nagrinėjamas krovos paslaugų įmones, Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste. Vienas iš pagrindinių makroekonominių veiksnių – šalies ekonominė padėtis, todėl bendrovės turėtų sureguliuoti vykdomą veiklą taip, kad kuo mažesnis veiklos jautrumas būtų infliacijoms, nedarbo ir vartojimo mažėjimui, taip pat kt. rodikliams. Konkurencija taip pat labai svarbus veiksnys, tačiau nagrinėjamos bendrovės, siekia gauti kuo daugiau investicijų, technologijos atnaujinimams, infrastruktūros plėtrai, nes per nagrinėjamus metus abi kompanijos daug investicijų skyrė šiems veiksams atlikti, kad taptų dar konkurencingesnės bendrovėmis.

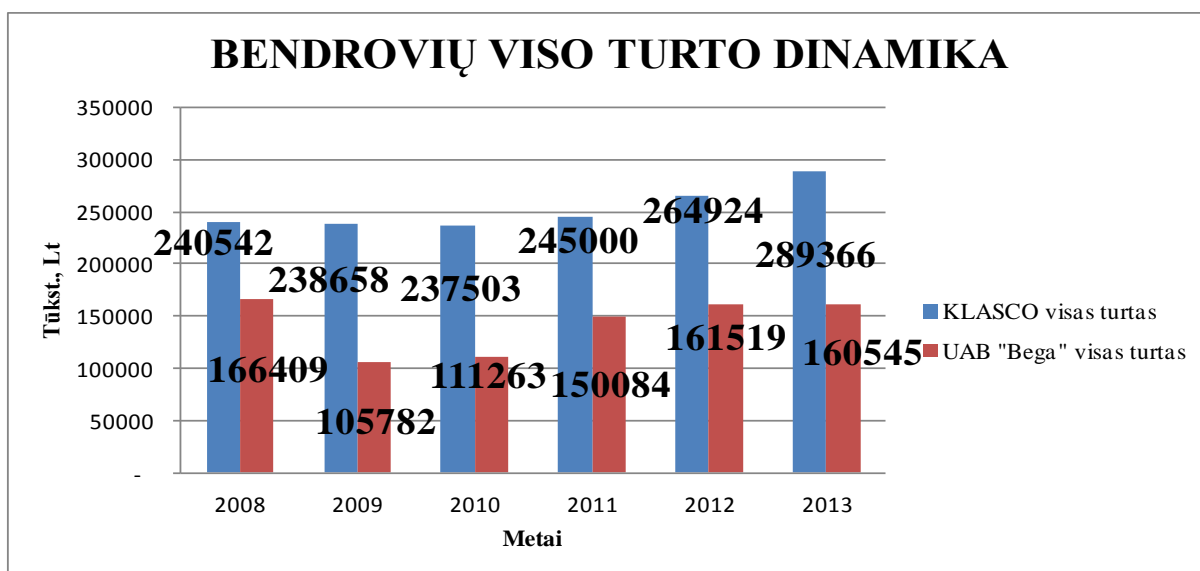
Aptarus makroekonominius veiksnius, kurie įtakojo AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų pelną, naudinga iširti mikroekonominius veiksnius, kurie parodo, kokie veiksniai, bendrovių viduje, labiausiai lemia pelną, ir kuriuos vidinius veiksnius būtina labiau kontroliuoti ar keisti jų valdymo strategiją, kad veiklos pelno jautrumas išoriniams veiksniams būtų mažesnis.

2.4. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” pelną lemiantys vidiniai veiksniai

Pelną įtakojančių veiksnių tyrimui svarbu išsiaiškinti nagrinėjamų įmonių įtakojančius mikroekonominius veiksnius, kurie turėtų būti nuolatos analizuojami, nes jų tyrimai parodo įmonių vidines silpnybes.

Vidinių veiksnių, lemiančių pelną, tyrimui naudojama finansinė analizė, kuri parodo įmonių metinių finansinių duomenų rodiklius, struktūrinius ir dinامينius duomenų pokyčius. Todėl krovos įmonių pelną lemiančių veiksnių tyrimui naudojama vertikalioji (struktūrinė) analizė, parodanti struktūrinius pokyčius, ir horizontalioji (dinaminė) analizė, kuri parodo kiekybinius pokyčius, tyrimai išreikšti absoliučiais ir procentiniais dydžiais.

Norint išsamiau išanalizuoti nagrinėjamų įmonių vidinius veiksnius, lemiančius pelną, naudinga aptarti straipsnių kiekybinius pokyčius, turto horizontaliosios analizės pateiktos 11 ir 13 prieduose. Nagrinėjamų krovos bendrovių 2008 – 2013 metų viso turto dinamika pateikta 2.3 paveiksle.

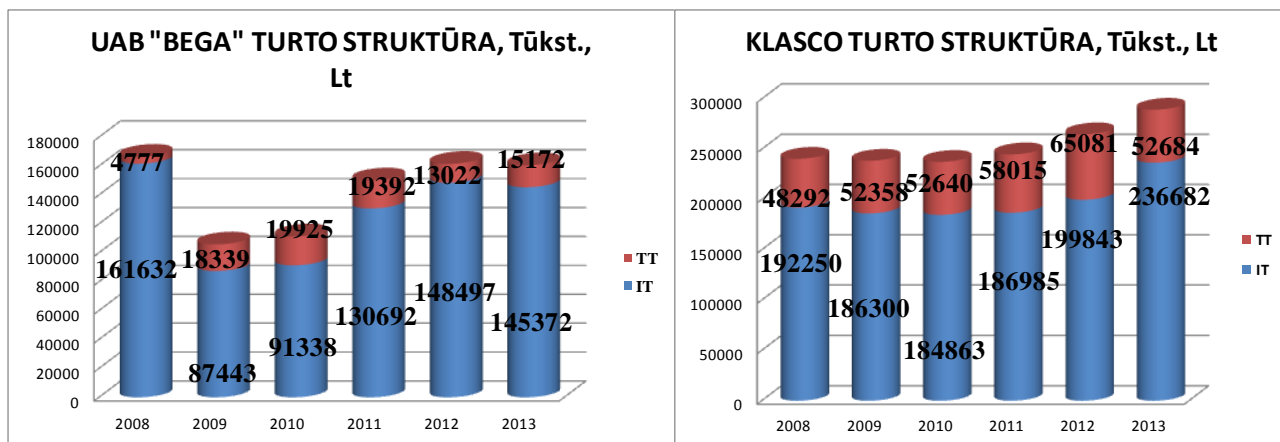

2.3. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų viso turto dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Iš pateikto paveikslo matyti, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” turtas santykinai perpus mažesnis, lyginant su AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, t.y. 2008 m. – 45 %, 2009 m. – 126 %, 2010 m. – 114 %, 2011 m. – 63 %, 2012 m. – 64 %, 2013 m. – 80 %, nors UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” įkurta dviem metais anksčiau negu kita lyginama bendrovė, tačiau jų teisinė organizacinė forma skiriasi, o tai įtakoja AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ didesnę įstatinį kapitalą ir investuotojų didesnę skaičių. Iš pateikto 2.3. paveikslo matyti, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turtas labai nekito. 2009 – 2010 metais sumažėjo, lyginant su 2008 metais, apie 1 %, atitinkamai t.y. 1884 ir 3039 tūkst., Lt. 1 % turto sumažėjimas nėra labai didelis ir tam turėjo įtakos tokie veiksniai, kaip pirkėjų išsipareigojimų ir atsargų sumažėjimas, dėl ekonominės stagnacijos, jos metu buvo užsakoma mažiau paslaugų, perkama mažiau prekių, kuro, tuo pačiu mažiau pervežama, taip pat, turto vertė sumažėjo, dėl nusidėvėjimo. Per kitus likusius nagrinėjamus metus, t.y. 2011 – 2013 metai, turtas didėjo, lyginant su pradiniais 2008 metais, atitinkamai – 2, 10 ir 20 %, dėl uosto infrastruktūros plėtros. 2009 metais UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” turtas taip pat sumažėjo ir net 36 %, t.y. 60627 tūkst., Lt, dėl mažesnių investicijų į infrastruktūrą, tačiau jau 2010 metais didėjo 5 %, 2011 – 2012 metais taip pat didėjo, tačiau 2008 metų lygio nepasiekė, nes dėl infrastruktūros plėtros buvo mažiau investuojama į įrangą, sumažėjo investicijos dukterinėms įmonėms, mažiau investavo ir į programinę įrangą. 2013 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turtas didėjo, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” sumažėjo, lyginant su 2012 metais – 974 tūkst., Lt, tam įtakos turėjo, 2013 metais pačių užsakovų vykdomas krovinių ekspedijavimas geležinkeliais.

Dinaminė analizė parodo, kaip turtas kito, per nagrinėjamą laikotarpį, tačiau neišaiškina kitimo priežasčių, todėl naudinga struktūriškai išnagrinėti turtą, vertikaliosios analizės pateiktos 15, 17 prieduose. Abiejų bendrovių 2008 – 2013 metų viso turto struktūra pateikta 2.4. paveiksle.

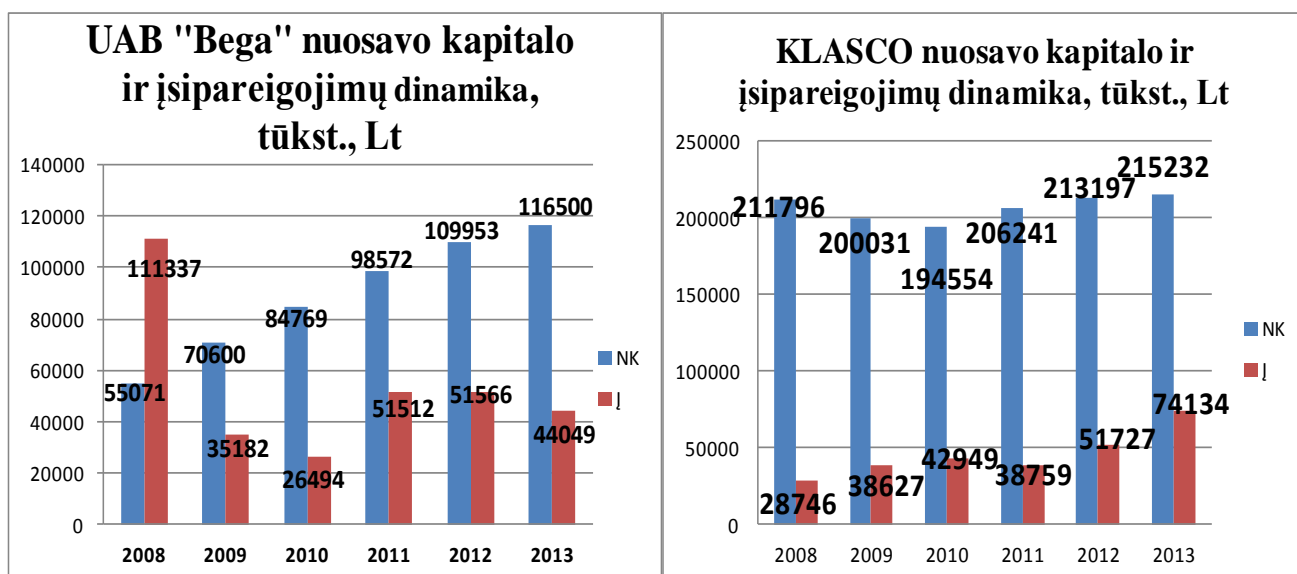
2.4. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų turto struktūra

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Kaip matyti iš 2.4. paveikslo, nagrinėjamų krovos įmonių 2008 – 2013 metų turto didžiąją dalį sudarė ilgalaikis turtas. Per 2008 – 2013 metus AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ilgalaikis turtas sudarė daugiau kaip 70 % viso turto, panaši turto struktūra buvo ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008, 2012, 2013 metais daugiau nei 90 %, o 2009, 2010, 2011 metais daugiau nei 80 %. Ilgalaikio turto 2008 – 2013 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ struktūriškai didžiausią procentą, t.y. atitinkamai 72,9; 73,48; 72,96; 73,79; 72,75 ir 80,50 % sudarė materialusis turtas, kaip ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega”, tačiau šioje bendrovėje 2008 metais pastebimas ir kitas balanso straipsnis – finansinis turtas, t.y. įmonė investavo į dukterines ir asocijuotas įmones. Materialųjį turtą AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pagrinde sudarė pastatai, taip pat nuo 2009 metų buvo daugiau investuojama į mašinas ir įrengimus, nes jų procentas ilgalaikiame turte didėjo, kaip ir 2012 - 2013 metais nebaigtos statybos augimas, tai įtakojo infrastruktūros plėtra: krantinių gilinimas ir kt., o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” daugiau investavo į infrastruktūrą 2011 – 2012 metais, taip pat, materialųjį turtą pagrinde sudarė pastatai, virš 30%, bei pastebimas mašinų ir įrengimų procento didėjimas 2010 – 2012 metais. Trumpalaikis turtas AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ sudarė kiek daugiau nei 20 % per visus nagrinėjamus metus, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” daugiau nei 10 % bei pastebima tendencija, kad abiejų nagrinėjamų kompanijų trumpalaikio turto didesnius procentus sudarė pirkėjų įsiskolinimai, kurie abiejų bendrovių turte sudarė 2 - 13 % ir gryniesi pinigai, kurių procentas svyravo nuo 0,13 iki 12 %.

Aptarus turto dinamiką ir struktūrą, galima teigti, kad pastebima abiejų bendrovių turto didėjimo tendencija. Taip pat, galima paminėti, kad abiejų kompanijų turto struktūros pokyčiai buvo nežymūs, nes ilgalaikio ir trumpalaikio turto dalis turte kito nedaug, per visus nagrinėjamus metus, nors pačių straipsnių struktūra kito, tam įtakos turėjo papildomos įmonių veiklos, atitinkamais metais.

Kadangi turtas aptartas, o balanse jis yra lygus nuosavybei, todėl nebus atliekama atskirai nuosavybės dinamikos analizė, tačiau yra tikslinga atlikti atskirų straipsnių, nuosavo kapitalo, mokėtinų sumų ir įsipareigojimų dinamikos analizes, kurios pateiktos 12, 14 prieduose, kad būtų išsamiai išnagrinėti vidiniai veiksniai įtakoję pelną. Kompanijų nuosavo kapitalo ir trumpalaikių bei ilgalaikių įsipareigojimų dinamika pateikta 2.5 paveiksle.

2.5. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dinamika

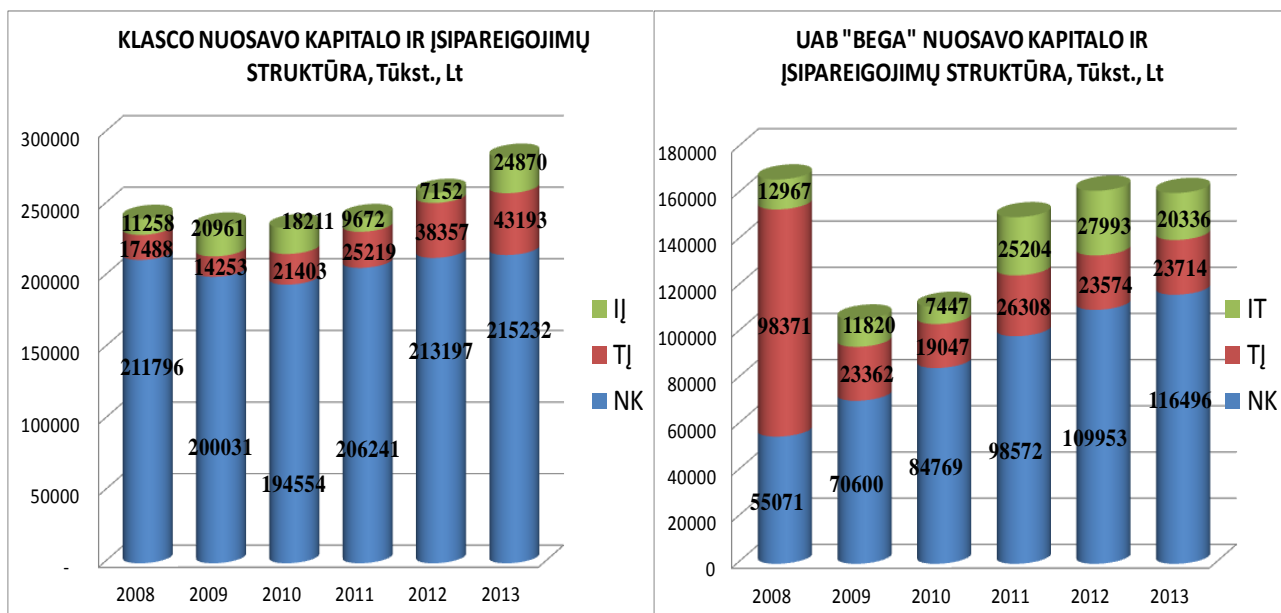
Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Nuosavybės straipsnius sudaro nuosavas kapitalas, dotacijos, subsidijos bei mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, kaip matyti iš pateikto 2.4. paveikslo, abiejų bendrovių nuosavybės sudaro tik nuosavi kapitalai ir įsipareigojimai, dotacijų ir subsidijų nėra. Abiejų bendrovių nuosavas kapitalas viršijo įsipareigojimus per visus šešis nagrinėjamus metus, apart, 2008 metų UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” didelius įsipareigojimus, kurie buvo didesni už nuosavą kapitalą 102 %, vadinasi įmonė turėjo daug finansinių skolų. Taip pat, pastebima pastarosios bendrovės nuosavo kapitalo augimo tendencija 2008 – 2013 metais, atitinkamai metus lyginant su pastaraisiais - 28 %, 20 %, 16 %, 11,55 %, 6 %, o lyginant 2008 metus su 2013 metais, padidėjo dvigubai - 112 %. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ nuosavas kapitalas kito įvairiai, ne taip kaip pastarosios bendrovės, 2009 metais sumažėjo 6 %, 2010 sumažėjo dar 2,74 %, dėl ekonominės stagnacijos, nes ankstesniais metais buvo uždirbtas mažesnis pelnas, o jau nuo 2011 metų vėl pradėjo kasmet didėti

ir 2013 metais rodiklis padidėjo 2 %, lyginant su 2008 metais, tam turėjo įtakos gaunamo pelno pokyčiai. Įmonių įsipareigojimų apimtys kito įvairiai, tai mažėjo, tai didėjo. Labiau pastebimi UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” įsipareigojimų padidėjimas 2011 – 2012 metais, nes infrastruktūros plėtrai buvo imamos paskolos, 2011 metais įsipareigojimai padidėjo 94%. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ kitoks laikotarpis pastebimas 2012 – 2013 metais, kai taip pat buvo vykdomi infrastruktūros darbai ir 2012 metais įsipareigojimai padidėjo 33 %, o 2013 metais – 91.3 %, lyginant su 2011 metais. Taip pat, per šešių metų laikotarpį, šios įmonės įsipareigojimai 2013 metais padidėjo pusantro karto, t.y., 158 %, lyginant su 2008 metais, o nagrinėjant 2008 ir 2013 metus, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” įsipareigojimai sumažėjo – 60 %.

Apibendrinant galima teigti, kad 2008 – 2013 metais nagrinėjamų kompanijų nuosavas kapitalas kito dėl pelno pokyčių, o įsipareigojimų apimtis įtakoją infrastruktūros plėtra, nes tuo laikotarpiu daigiau skolinamasi papildomų lėšų.

Pelnui įtakos turi ir kapitalo struktūros elementai, jų kitimas ir sąveika. Teigiama, kad verslo rizikingumas priklauso, nuo įmonės pastovių išlaidų dydžio, nes jei šios išlaidos sudaro didelį lyginamąjį lygį visų išlaidų sudėtyje, tai menkas pardavimų apimties nukritimas, įtakoją veiklos pelno ir kapitalo pelningumo sumažėjimą. Išsamesniam nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų nagrinėjimui, atlikta jų struktūrinė analizė, pateikta 16, 15 priede. Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūrinė dinamika pateikta 2.6. paveiksle.

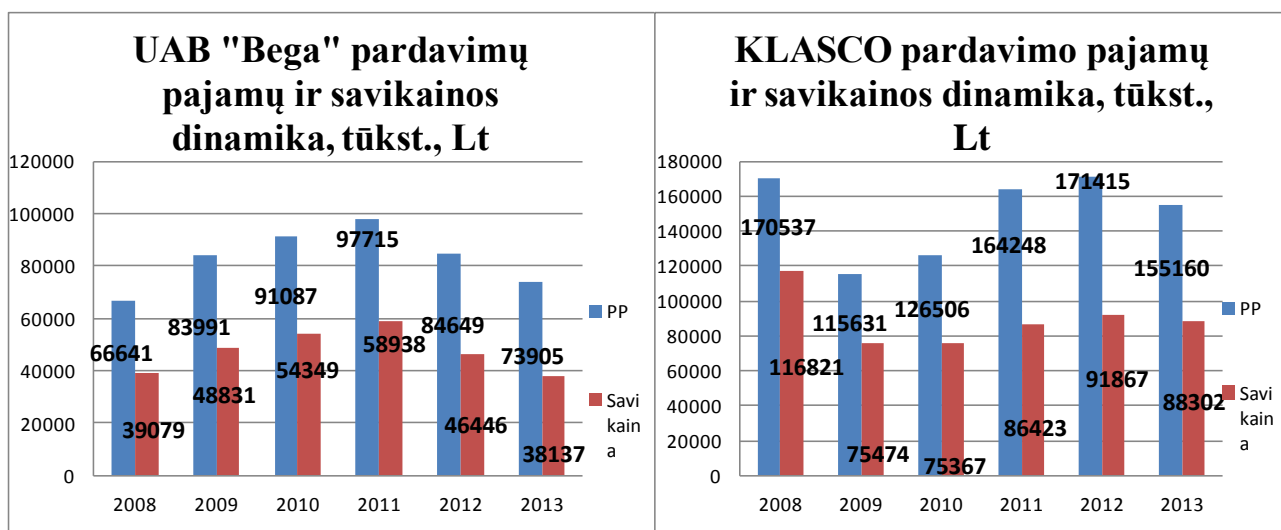
2.6. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūra

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” nuosavybės didžiąją dalį sudarė nuosavas kapitalas, apart, 2008 metus, tada trumpalaikiai įsipareigojimai buvo didžiausi, dėl finansinių ir kitų

skolų. Nuosavybės dalis sudarė nuosavo kapitalo procentą: 2009 metais – 67%, 2010 – 76 %, 2011 – 66 %, 2012 – 67 %, 2013 – 73 %. Nuosavo kapitalo didžiausią procentą sudarė įmonės rezervai, daugiau nei 40 %, o 2008 metais – 22 %, bendrovės savininkai maksimaliai nenaudojo uždirbto pelno, tikslų įgyvendinimui. Taip pat, nuosavo kapitalo augimui įtakos turėjo ataskaitinių metų pelnas, kuris, apart, 2008 metus, sudarė daugiau nei 10 % nuosavo kapitalo. O AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ didžiąją dalį sudarė ne rezervai, o įstatinis kapitalas, 2008 – 2011 metais daugiau nei 50 %, o 2012 – 2013 metais atitinkamai 48 ir 43 %. Rezervai sudarė labai nedidelę dalį, apie 5%, taip pat ataskaitinių ir ankstesnių metų pelnas, kuris sudarė nuo 12 iki 18 %. Bendrovių ilgalaikiai įsipareigojimai kito, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ nuosavybės sudarė nuo 4 % iki 11 %, tai skolos kredito įstaigoms, kurios labiausiai padidėjo 2009 ir 2013 metais, dėl infrastruktūros plėtros. Didžiausią procentą ilgalaikės skolos nuosavybėje sudarė 2013 metais, ką įtakojo skolos kredito įstaigoms ir pensijų įsipareigojimai, o mažiausią dalį sudarė 2008 metais, nes buvo mažiausia skola kredito įstaigoms. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” ilgalaikiai įsipareigojimai sudarė nuo 7 % iki 17 % nuosavybės dalyje ir didžiausią dalį sudarė, 2011 – 2013 metais, kredito įstaigoms, taip pat dėl plėtros bei ilgalaikių skolų tiekėjams. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ trumpalaikiai įsipareigojimai nuosavybės dalyje sudarė nuo 6 % iki 15 %. Daugiausiai 2013 metais dėl skolų tiekėjams, bei kredito įstaigoms. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” trumpalaikiai įsipareigojimai nuosavybės dalyje sudarė nuo 15 % iki 59 %. Didžiausios trumpalaikės skolos buvo 2009 metais, ką įtakojo finansinės (48 %) trumpalaikės skolos, o mažiausią procentą sudarė 2012 metais, kuri įtakojo finansinių ir skolų tiekėjams sumažėjimas.

Geriausiai įmonės veiklos rezultatus parodo pelno (nuostolio) ataskaitos straipsniai. Todėl remiantis, nagrinėjamų kompanijų 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitomis, atlikta horizontali analizė, kuri pateikta 7 ir 8 priede. 2008 – 2013 metų pardavimų pajamų ir pardavimų savikainos dinamika pateikta 2.7. paveiksle.

2.7. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų pardavimų pajamų ir savikainos dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

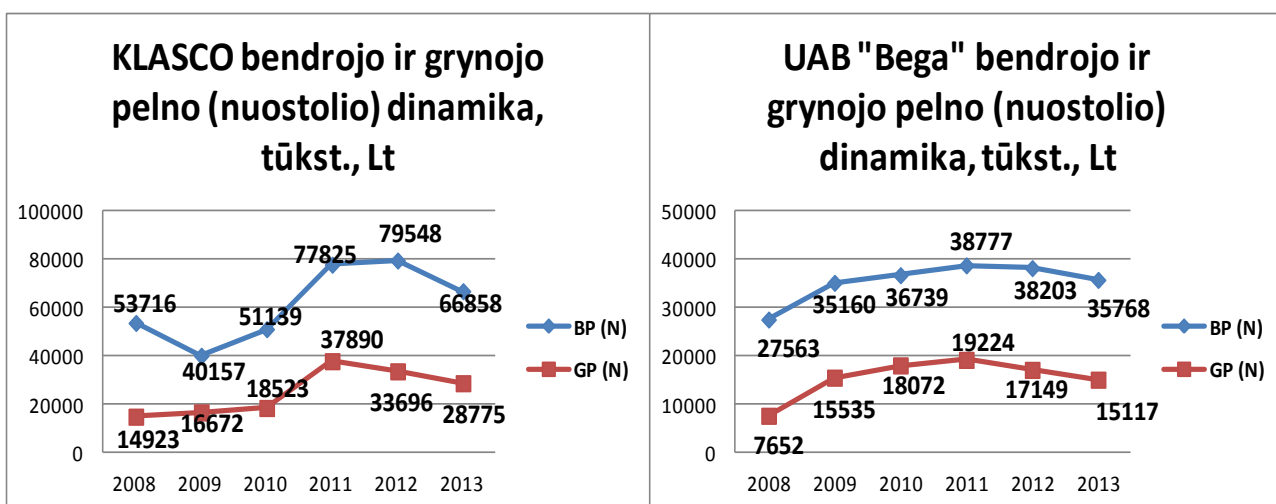
Iš pateikto paveikslo matyti, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” pardavimo pajamos stabiliai didėjo nuo 2009 metų – 26 %, 2010 m. – 8,5 %, 2011 m. – 7 %, o nuo 2012 metų pradėjo mažėti (13 %), 2013 metais dar sumažėjo 13 %, tačiau palyginus 2013 metus su 2008 metais pardavimų pajamos padidėjo 11 %, t.y. 7 mln., Lt. Tolygiai, per 2008-2013 metus, su pardavimo pajamomis, svyravo ir savikaina, procentinis pokytis atitinkamai yra 25 %, 11 %, 8 %, -21 % ir -18 %, o lyginant 2013 metus su 2008 metais, sumažėjo 2 %, t.y. 941 tūkst., Lt., kas rodo, kad pardavimų pajamos didėjo greičiau nei savikaina. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 metais turėjo dideles pardavimo pajamas, tačiau 2009 metais rodiklis sumažėjo net 32 %, tam turėjo įtakos ekonominė stagnacija, tačiau jau nuo 2010 metų pamažu pradėjo didėti ir didėjo iki 2012 metų, atitinkamai 9 %, 30 % ir 4 %, 2013 metais vėl sumažėjo 9 %, nes sumažėjo visame Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste perkrovimų užsakymų, ir lyginant 2013 ir 2008 metus, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pardavimo pajamos sumažėjo 9 %, t.y. 15 mln., Lt., tačiau 2012 metais viršijo 2008 metų pardavimų pajamas. Savikaina kito proporcingai pardavimų pajamų pokyčiui, t.y. 2009 metais sumažėjo 35 %, 2010 metais liko apylygė (didėjo tik 0,14 %), 2011 metais padidėjo 15 %, 2012 m. – 6 %, 2013 metais sumažėjo 4 %, tačiau palyginus 2013 metus su 2008 metais, savikaina sumažėjo net 24 %, daugiau negu sumažėjo pardavimo pajamos.

Lyginant abi bendroves, galima teigti, kad abėjuose kompanijose matyti pardavimo pajamų didėjimo tendencija, taip pat pardavimo pajamos kito tolygiai su savikaina, tačiau 2008 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pardavimo pajamos buvo didžiausios ir 2009 metais labai sumažėjo, tik nuo 2010 metų pradėjo didėti, ir 2012 metais viršijo 2008 metų pardavimo pajamų lygį, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” nuo 2008 metų didėjo ir pradėjo mažėti tik

2012 metais, taip pat šios bendrovės pardavimo pajamos, lyginant pradinius ir paskutinius nagrinėjamų metų duomenis, didėjo (7 mln., Lt), o AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ sumažėjo (15 mln., Lt). Taip pat, pastebima tendencija, kad abi bendrovės sugebėjo uždirbti daugiau pelno su mažesnėmis sąnaudomis, pavyzdžiui, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2013 metais lyginant su 2008, savikaina sumažėjo 24 %, o pardavimo pajamos sumažėjo 9 %, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2013 metais, lyginant su 2008 metais, sugebėjo padidinti pardavimo pajamas 11 %, sumažinusi savikainą 2 %. Žinoma, net geriausiu laikotarpiu, t.y. 2011 metais, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ pardavimo pajamos absoliutiniu dydžiu, perpus buvo mažesnės nei AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pardavimo pajamos.

Bendrasis pelnas (nuostolis) glaudžiai siejasi su paslaugų veikla bei yra įprastinės veiklos pelno (nuostolio) sudedamoji dalis. Krovos įmonių 2008 – 2013 metų bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) dinamika pateikta 2.8 paveiksle.

2.8. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Pateiktame paveiksle matyti, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ (KLASCO) bendrasis pelnas (nuostolis) kito netolygiai su grynoju pelnu (nuostoliu), nes kito ir pardavimų pajamos, kas bendrajam pelnui (nuostoliui) yra pagrindinis veiksnys. 2009 metais bendrasis pelnas (nuostolis) sumažėjo (25 %), nors labai sumažėjo savikaina, tačiau labai sumažėjo ir pardavimų pajamos, tam turėjo įtakos pirkėjų perkamosios galios sumažėjimas ir kt. rodikliai, pakitę per ekonominę stagnaciją. Nuo 2010 metų bendrasis pelnas (nuostolis) didėjo iki 2012 metų, atitinkamai 27 %, 52 %, 2 %, tam turėjo įtakos pardavimų pajamų didesnis procentinis padidėjimas nei pardavimų savikainos, o jau 2013 metais vėl sumažėjo (16 %), nes pardavimų pajamos sumažėjo daugiau nei savikaina, tačiau palyginus 2008 ir 2013 metus bendrasis pelnas (nuostolis) padidėjo 24 %, t.y. 13 mln., Lt. Grynasis pelnas (nuostolis) nuo 2008 metų didėjo iki 2011 metų,

nes pardavimų pajamos didėjo daugiau nei savikaina, taip pat didėjo ir finansinės ir kitos veiklos pajamos. 2012 - 2013 metais grynasis pelnas (nuostolis) sumažėjo (11 ir 15 %), dėl finansinės ir investicinės, bei kitos veiklos pajamų didelio sumažėjimo. Tačiau per 2008 - 2013 metus grynasis pelnas (nuostolis) padidėjo net 93 %, o tai yra 13,8 mln., Lt.

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metais bendrasis pelnas (nuostolis) kito tolygiai su grynuoju pelnu (nuostoliu). Nuo nagrinėjamų metų pradžios iki 2012 metų bendrasis pelnas (nuostolis) didėjo 28, 4, 6 %, nes 2009 metais pardavimų savikaina didėjo mažiau (25 %) nei pardavimų pajamos (26 %), 2010 – 2011 metais bendrojo pelno (nuostolio) augimo procentas sumažėjo, nes sąnaudų didėjimo procentas viršijo pardavimų pajamų didėjimo procentą. 2012- 2013 metais bendrasis pelnas (nuostolis) pradėjo mažėti, 2012 metais 1 %, 2013 metais 6 %, dėl sumažėjusių pardavimų pajamų, nors savikaina taip pat mažėjo. Lyginant 2008 ir 2013 metus, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" bendrasis pelnas (nuostolis) padidėjo 30 %, t.y. 8 mln., Lt. kaip ir bendrasis pelnas (nuostolis), grynasis pelnas (nuostolis) 2008 – 2011 metais didėjo, atitinkamai 103, 16 ir 6 %, dėl pardavimų ir finansinės veiklos pajamų didėjimo. Ir taip pat, kaip bendrasis pelnas (nuostolis), 2012- 2013 metais grynasis pelnas (nuostolis) mažėjo (11 ir 12 %), dėl pardavimų pajamų mažėjimo ir veiklos sąnaudų didėjimo. Tačiau 2013 metais grynasis pelnas (nuostolis) padidėjo 98 %, t.y. 7,5 mln., Lt.

Aptariant abiejų bendrovių bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) pokyčius galima teigti, kad nagrinėjami rezultatai kito nevienodai. 2008 - 2009 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ bendrąjį pelną (nuostolį) labai paveikė prasidėjusi ekonominė stagnacija, nors grynasis pelnas (nuostolis) nuo prasidėjusios stagnacijos nesumažėjo, nes jį įtakojė finansinė ir investicinė veikla, kurios pajamos padidėjo 205 %, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" rodiklių ekonominė stagnacija taip labai neįtakojė ir tiek grynasis, tiek bendrasis pelnas (nuostolis) iki 2012 metų didėjo, tačiau finansinė ir investicinė veikla nebuvo tokia naudinga kaip kitos nagrinėjamos kompanijos. Taip pat, abiejų nagrinėjamų bendrovių 2011 metai buvo geriausi grynojo pelno (nuostolio) atžvilgiu, o bendrojo pelno (nuostolio) AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ buvo geriausi 2012 metai, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" - 2011 metai, nors absoliučiu dydžiu perpus mažiau nei kitos nagrinėjamos kompanijos.

Apibendrinant nagrinėjamų krovos bendrovių viso turto, nuosavo kapitalo, pardavimų pajamų ir pardavimų savikainos, bei bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) dinaminis pokyčius galima teigti, kad rodikliai turėjo tendenciją didėti, nors AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2009 metų rodikliai blogėjo, įtakoti ekonominės stagnacijos. Kaip ir 2012 - 2013 metais, kai abiejų kompanijų rodikliai mažėjo, tačiau per visus nagrinėjamus metus nei vienas rodiklis nebuvo pasiekęs neigiamos ribos kas rodo, kad abiejų krovos įmonių 2008 – 2013 metų veikla buvo

pelninga. Nustatyti, daugiausiai įtakos turėję vidiniai veiksniai bendrajam ir grynajam pelniui (nuostoliui) - pardavimų pajamos, savikaina bei finansinė veikla.

Atlikus krovos kompanijų 2008 – 2013 metų turto, nuosavo kapitalo, pardavimų pajamų, savikainos ir bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) horizontalią ir vertikalią analizę, rekomenduojama išnagrinėti pelningumo rodiklius ir nustatyti vidinių veiksnių įtaką pelningumui.

2.5. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” pelno ir pelningumo rodiklių tyrimas

Taikant pasirinktą pelną lemiančių veiksnių vertinimo schemą, apskaičiuoti pagrindiniai pelningumo rodikliai išskirti pirmame tyrimo etape, kurių dėka gaunama išsamesnė informacija siekiant įvertinti bendrovių būklę ir jų veiklos tęstinumą. Iki šiol buvo nagrinėjami pagrindiniai pelningumo rodikliai: pardavimų, turto ir kapitalo, tačiau netaikyti krovos įmonėms metodai, kurie rodiklius išskaido į veiksnius ir parodo labiausiai pelną įtakojantį veiksnių.

Nagrinėjant pardavimų pelningumą apskaičiuoti keturi rodikliai. Norint išsiaiškinti įmonių taikomą kainų ir konkurencijos politiką, apskaičiuotas bendrasis pardavimų pelningumas, kuris padeda kontroliuoti paslaugų savikainą, o grynasis pardavimų pelningumas parodo, tikrąjį nagrinėjamų įmonių veiklos pelningumą, nes jį apskaičiuojant įvertinamos visos išlaidos ir pajamos. Apskaičiuoti tipinės ir įprastinės veiklos pelningumai, norint išsiaiškinti įmonių gebėjimus formuojant ir kontroliuojant veiklos sąnaudas. Nagrinėjamų krovos bendrovių 2008 - 2013 metų pardavimų pelningumo rodikliai pateikti 19 priede, procentiniai pokyčiai pateikti 2.1. lentelėje.

<i>Pelningumo rodiklių pokyčiai %</i>							
Įmonės pavadinimas	Formulė	2009-2008	2010 -2009	2011-2010	2012-2011	2013-2012	2013-2008
Bendrasis pelningumas							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	BP/PP	10.26	16.40	17.21	-2.06	-7.15	36.80
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		1.21	-3.65	-1.61	13.73	7.24	17.02
Grynasis pelningumas							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/PP	64.77	1.55	57.55	-14.79	-5.66	111.93
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		61.08	7.27	-0.84	2.97	0.96	78.13
Veiklos pelningumas							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	VP/PP	-38.86	113.61	70.67	5.30	-22.88	81.02
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		70.73	-2.89	-4.25	2.61	-2.66	58.55
Įprastinės veiklos pelningumas							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	ĮVP/PP	43.34	7.55	49.28	-0.10	-16.71	91.50
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		74.83	-1.18	-6.84	2.65	0.87	66.64

2.1. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 pelningumo rodiklių procentiniai pokyčiai

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, apskaičiuoto bendrojo pelningumo rodiklio pokytis pasižymėjo nepastovumu, nagrinėjamosiose bendrovėse. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2009 – 2011 metais bendrasis pelningumas didėjo, vadinas bendrovė tinkamai kontroliavo paslaugų savikainą. 2011 metais vienas pardavimų litas uždirbo 0,47 Lt bendrojo pelno (nuostolio). 2012 – 2013 metais rodiklis pradėjo mažėti, tačiau palyginus 2008 metus su 2013 metais bendrasis pelningumas padidėjo 37 % kas rodo, kad bendrovė gerai nustatė kainą konkurentų atžvilgiu. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” per visus nagrinėjamus metus rodiklis keitėsi įvairiai, dėl pardavimų ir savikainos kaitos. Geriausi buvo 2013 metai, kai vienas pardavimų litas sudarė 0,48 Lt bendrojo pelno (nuostolio) bei palyginus pirmuosius ir paskutinius nagrinėjamus metus, galima daryti išvadą, kad bendrovė tinkamai kontroliavo savo savikainą, nes bendrojo pelningumo rodiklis didėjo (0,07 Lt), tačiau AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ geriau reguliavo savikainą, nes lyginant 2008 ir 2013 metus, vienas pardavimų litas sudarė 0,12 Lt daugiau bendrojo pelno (nuostolio) nei pastarosios kompanijos.

Pelningumą lemiantys veiksniai geriausiai matyti taikant metodus, kai pelningumo tyrimas išskaidoma į rodiklį įtakojančius veiksnius. Gauti koeficientai informuoja apie tiriamo rodiklio įtakos stiprumą. Pagrindinių veiksnių įtaka nagrinėjamų kompanijų 2008 - 2013 bendrajam pelningumui pateikiama 2.2. lentelėje, Veiksnių įtaka apskaičiuota, remiantis grandinių pakeitimų metodu, skaičiavimai pateikti 23, 24 prieduose.

Metai	Veiksnių pasikeitimo įtaka	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“
2008 - 2009	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	-31	13
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	36	-12
2009 - 2010	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	5	4,4
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	0,4	-5,7
2010 – 2011	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	14	4,4
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	-6,6	-4
2011 – 2012	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	2,6	-9,6
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	-3,6	15
2012 – 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	-5,3	-7,9
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	2,1	11,4
2008 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	-6	6
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	18	1

2.2. lentelė. Bendrąjį pardavimų pelningumą AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 - 2013 įtakoiantys veiksniai, %

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Galima teigti, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2011 metais bendrojo pelningumo didėjimui didžiausią įtaką darė savikainos pokyčiai, t.y. 2008 – 2009 metais sumažėjimas (35 %), o 2010 – 2011 metais didesnę įtaką darė pardavimų pajamų didėjimas (30 %), o 2012 -2013 metų bendrojo pelningumo mažėjimą lėmė pardavimų pajamų kritimas (9 %).

Lyginant AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metus, bendrojo pelningumo didėjimą įtakojo pardavimų savikainos mažėjimas (24 %), kuris 15 % didesnis už pardavimų pajamų sumažėjimą. O UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2012 – 2013 metais bendrasis pelningumas padidėjo, tai labiau lėmė savikainos sumažinimas 18 %, o 2010 – 2011 metų sumažėjimą įtakojo didesnis savikainos kilimas nei pardavimų pajamų. Aptariant UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metus, bendrasis pelningumas taip pat padidėjo, tik dėl kito veiksnio - pardavimo pajamų didėjimo (11 %).

Abiejų bendrovių grynas pelningumas keitėsi įvairiai. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ geriausias rodiklis buvo pasiektas 2011 metais, kai vienas pardavimų litas sudarė 0,23 Lt, o tai geras rodiklis, nes remiantis Lietuvos Respublikos Statistikos departamento duomenimis, gera įmonės veikla yra jei rodiklis viršija 10 %, taip buvo per visus nagrinėjamus metus, apart, 2008 metus (8,75 %), dėl didelės savikainos bei dėl nepelningos finansinės ir investicinės veiklos, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” grynas pelningumas per visus nagrinėjamus metus buvo daugiau nei 10 %, o geriausi buvo 2012 metai, kai pardavimų litas uždirbo 0,20 Lt grynojo pelno (nuostolio). 2013 metais grynojo pelningumo procentas padidėjo tiek AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“(112 %), tiek UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” (78 %), kas rodo apie įmonių veiklos vykdymo gerėjimą.

Įvairiai keitėsi ir bendrovių tipinės ir įprastinės veiklos pelningumo rodiklių procentiniai pokyčiai, tačiau rezultatai gerėjo, kas rodo, kad įmonės gerino sąnaudų formavimą ir kontroliavimą, kai pardavimo pajamos didėjo ir pelningumas didėjo. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2011 metais įprastinės veiklos pelningumas didėjo, nes 2009 metais gerėjo finansinė ir investicinė veikla (215 %) bei kitos veiklos pajamos (79 %), 2010 - 2011 metais didėjimą lėmė tipinės veiklos pelno didėjimas. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2009 metais ir 2012 – 2013 metais įprastinės veiklos pelningumo didėjimą įtakojo finansinės veiklos gerinimas ir kitos veiklos pajamų didėjimas, 2009 metais tipinės veiklos gerėjimas (115%). Lyginant 2008 ir 2013 metų rodiklius, abi nagrinėjamos kompanijos didino įprastinės veiklos pelningumą. O tipinės veiklos pelningumo rodikliai skiriasi abiejų kompanijų. 2008 ir 2009 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ (ir 2013 metais) tipinės veiklos pelningumas mažėjo, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” (ir 2012 - 2013 metais) didėjo, o 2010 – 2012 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ didėjo, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2010 – 2011 metais mažėjo.

Priežastis, dėl kurių kito pardavimų pelningumo rodikliai, geriausiai parodo veiksnių (pardavimų pajamų, savikainos ir veiklos sąnaudų) įtakos ištyrimas. Pagrindinių dviejų veiksnių įtaka AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega”

2008 - 2013 tipinės veiklos pelningumui pateikiama 2.3. lentelėje. Veiksnių įtaka apskaičiuota, remiantis grandininio pakeitimų metodu, skaičiavimai pateikti 25, 26 prieduose.

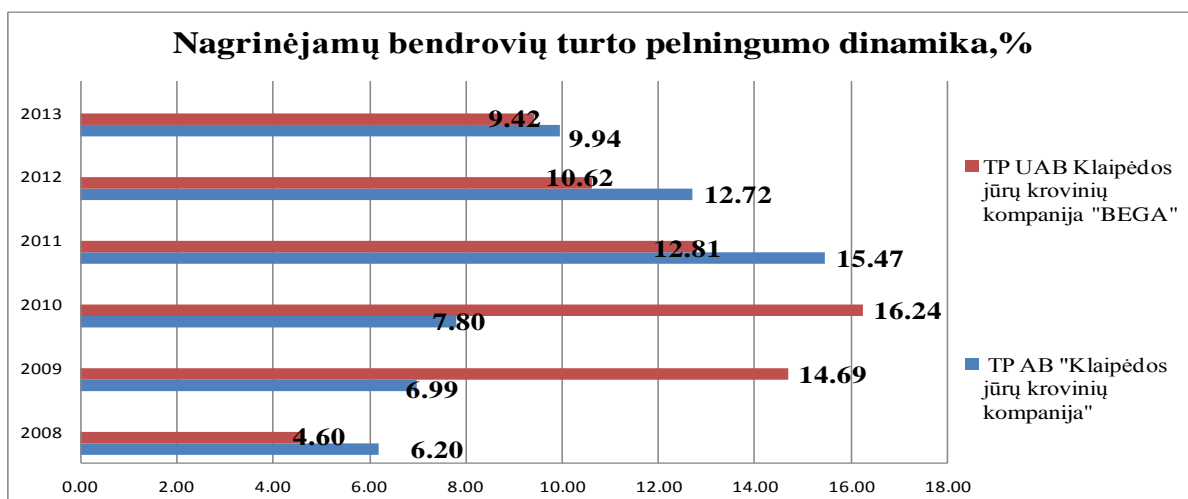
Metai	Veiksnių pasikeitimo įtaka	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“
2008 - 2009	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	-10	5
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	3	4
2009 - 2010	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	3,6	1,4
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	-1,9	2,8
2010 - 2011	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	6,5	1
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	-5	-1,5
2011 - 2012	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	1	-3
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	1	-2,4
2012 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	-2,5	-4
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	0,2	-0,3
2008 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	-2	2
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	-1,8	-1,3

2.3. lentelė. Tipinės veiklos pelningumą AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 - 2013 įtakojo veiksniai, %

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Remiantis pateiktais skaičiavimais galima teigti, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ didžiausią įtaką darė pardavimų pajamų pokyčiai. 2008 - 2009 metais, ekonominės stagnacijos metu, tipinės veiklos pelningumo pokyčiams, t.y. mažėjimui, įtaką, darė pardavimų pajamų sumažėjimas (32 %). UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ tipinės veiklos pelningumo didėjimui įtaką darė pardavimo pajamų didėjimas (26 %), vadinas bendrovė gerai nustatė kainų politiką, konkurentų atžvilgiu. 2010 – 2012 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ vyko tipinės veiklos pelningumo didėjimas, kai pardavimų pajamos didėjo, o 2013 metais pardavimai vėl mažėjo (9 %), kaip ir tipinės veiklos pelningumas. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2010 – 2011 metų tipinės veiklos pelningumo sumažėjimą lėmė veiklos sąnaudų didėjimas (9 %), o 2012 – 2013 metų tipinės veiklos pelningumą, jo didėjimą, labiau įtakojo veiklos sąnaudos (nors savikaina didesniu procentu, tačiau nebuvo įvertintas jos įtakos stiprumas). Tačiau abiejų kompanijų tipinės veiklos pelningumą, lyginant 2008 ir 2013 metus labiau įtakojo pardavimų pajamų pokyčiai.

Kitos pelningumo rodiklių grupės – turto arba grąžos, apskaičiuotas nagrinėjamų krovos bendrovių 2008 - 2013 metų pelningumo rodiklis ir jo pokytis, norint sužinoti ar nagrinėjamos kompanijos pakankamai išnaudoja turimą turtą pelnui uždirbti. Skaičiavimai pateikti 20 priede. Turto pelningumo rodiklių dinamika pateikta 2.9. paveiksle, siekiant iširti rodiklių kitimą.

2.9. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumo rodiklių dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Atlikta viso turto pelningumo dinamika parodė, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turto pelningumo rodiklis labiau padidėjo 2011 -2012 metais, kai vienas turto litas uždirbo 0,16 Lt grynojo pelno (nuostolio), tai laikomas labai geras rodiklis kas rodo, kad įmonė sugebėjo pelningai išnaudoti savo turimą turtą. 2012 - 2013 metais rodiklis mažėjo, tačiau nepasiekė neigiamos ribos ir parodo, kad turtas nebuvo išnaudojamas 100%, tačiau didžioji jo dalis dirbo efektyviai. 2008 – 2010 metais turtas nebuvo naudojamas efektyviai, nes rodiklis neviršija 8 % ribos. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2009 metais turto pelningumas labai padidėjo (160 %), lyginant su 2008 metais, kada jis buvo mažiausias (uždirbo 0,05 Lt grynojo pelno (nuostolio)). 2010 metais turto pelningumo rodiklis padidėjo ir vienas turto litas uždirbo 0,16 Lt grynojo pelno (nuostolio), nuo 2011 metų rodiklis mažėjo, tačiau buvo pakankamai geras. Nors rodikliai yra nepastovūs ir įvairiai keičiasi, abejuose kompanijose pastebima didėjimo tendencija, vadinasi įmonėse buvo siekiama turtą panaudoti efektyviau.

Kadangi geriausiai veiksnius lemiančius pelningumą parodo rodiklių išskaidymas, buvo atlikta Du Ponto piramidinė analizė. Kurios atlikimas padeda išsiaiškinti kokie vidiniai veiksniai daro didžiausią įtaką turto pelningumui. Du Pont metodikoje turto pelningumą labiausiai įtakoja du veiksniai: pardavimų pelningumas ir turto apyvartumas. Nagrinėjamų krovos įmonių 2008 -2013 metų turto pelningumą lemiančių veiksnių tyrimas, atliktas pagal Du Pont modelį, kur pardavimų pelningumas skaičiuojamas kaip grynojo pelno (nuostolio) ir pardavimų santykis, o turto apyvartumas, kaip pardavimų ir viso turto santykis, pateiktas 2.4. lentelėje.

DU PONT modelis

Pavadinimas	Metai	GP/T	GP/PP	PP/T
AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	2008	0.06	0.09	0.71
	2009	0.07	0.14	0.48
	2010	0.08	0.15	0.53
	2011	0.15	0.23	0.67
	2012	0.13	0.20	0.65
	2013	0.10	0.19	0.54
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“	2008	0,05	0,12	0.40
	2009	0,15	0,19	0.79
	2010	0,16	0,20	0.82
	2011	0,13	0,20	0.65
	2012	0,11	0,20	0.52
	2013	0,09	0,21	0.46

2.4. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis DU PONT modeliu

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Atliktas turto pelningumo tyrimas, remiantis Du Pont metodika parodė, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turto pelningumas nuo 2008 iki 2011 metų didėjo, kai turtas mažėjo, o grynasis pelnas (nuostolis) didėjo, nes turtas buvo išnaudojamas naudingiau. Remiantis Du Pont modeliu turto grąžai tuo metu labiausiai įtakos darė turto apyvartumas. 2012 – 2013 metais turto pelningumas sumažėjo, 2012 metais dėl grynojo pelno maržos, tam turėjo įtakos finansinės veiklos pajamų mažėjimas, kas mažino grynąjį pelną. 2013 metais turto pelningumo rodiklius įtakojo turto apyvartumo sumažėjimas, nes pardavimų pajamos mažėjo, o turimo turto padaugėjo.

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2009 metais turto pelningumas labai padidėjo, dėl turto apyvartumo, nes grynasis pelnas (nuostolis) padidėjo (103 %), dėl pardavimų pajamų (26 %) ir tipinės veiklos (115 %, dėl veiklos sąnaudų sumažėjimo) padidėjimo, kai kiekvienas turto litas uždirbo tris kartus daugiau grynojo pelno (nuostolio), t.y. 15 centų pelną. 2010 metais dar labiau didėjo, dėl turto apyvartumo didėjimo, o jau 2011 – 2013 metais turto pelningumas mažėjo, tai įtakojo turto apyvartumo rodiklio mažėjimas, dėl pardavimų pajamų mažėjimo ir turto didėjimo.

Norint sužinoti įmonių apyvartinių lėšų valdymo politiką pateikta kita rodiklių išskaidymo metodika, pagal L. Bernstein modelį, kur pardavimų pelningumas taip pat kaip ir Du Pont modelyje skaičiuojamas kaip grynojo pelno ir pardavimų pajamų santykis, o turto apyvartumas skaičiuojamas išskiriant naują veiksnį - apyvartinį kapitalą, pardavimų pajamų ir apyvartinio kapitalo santykis, kas leidžia įvertinti nagrinėjamų įmonių turimas apyvartines lėšas. Abiejų krovos kompanijų 2008 - 2013 metų turto pelningumą lemiančių veiksnių tyrimas, atliktas pagal L. Bernstein modelį pateiktas 2.5. lentelėje.

L. BERNSTEIN modelis

Pavadinimas	Metai	GP/T	GP/PP	PP/AK (apyv.kapit.)
AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	2008	0.50	0.09	5.54
	2009	0.42	0.14	3.03
	2010	0.61	0.15	4.05
	2011	1.15	0.23	5.01
	2012	1.28	0.20	6.41
	2013	3.11	0.19	16.35
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega”	2008	-0.09	0.12	-0.71
	2009	-3.18	0.19	-16.72
	2010	20.74	0.20	103.69
	2011	-2.83	0.20	-14.13
	2012	-1.60	0.20	-8.02
	2013	-1.82	0.21	-8.65

2.5. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis L. BERNSTEIN modeliu

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Iš apskaičiuotų rodiklių matyti, kad pagal L. Bernstein modelio metodiką, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turto pelningumas 2008 – 2013 metais didesnis už turto pelningumo rodiklius, apskaičiuotus Du Pont modeliu, nes apyvartinis kapitalas yra mažesnis už turimą turtą. Pagal Du Pont metodiką turto pelningumo rodikliai 2008 – 2011 metais didėjo ir 2012 – 2013 metais mažėjo, o pagal L. Bernstein modelio skaičiavimus, tik 2009 metais pelningumas sumažėjo, dėl apyvartinio kapitalo mažėjimo, kurį lėmė pardavimų pajamų kritimas (32 %) ir apyvartinio kapitalo didėjimas, kas rodo kad 2009 metais buvo neefektyviai naudojamos laisvos įmonės lėšos. 2010 – 2013 metais turto pelningumas didėjo, tai įtakojo apyvartinio kapitalo pelningumas. Labiausiai pastebimas 2013 metų turto pelningumo didėjimas, dėl apyvartinio kapitalo sumažėjimo (17 mln. Lt), kurį įtakojo trumpalaikių skolų padidėjimas ir trumpalaikio turto sumažėjimas.

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų turto pelningumas, apskaičiuotas pagal L. Bernstein modelio metodiką, taip pat labai skiriasi nuo Du Pont modelio skaičiavimo, pagal kurį rodikliai buvo geri ir nesiekė neigiamos ribos, o pagal L. Bernstein modelį, visų nagrinėjamų metų, apart 2010 metų rodiklį, turto pelningumas neigiamas, tai lėmė neigiami apyvartinio kapitalo rodikliai ir reiškia, kad bendrovės trumpalaikiai įsipareigojimai viršijo trumpalaikį turtą ir įmonėje trūko apyvartinių lėšų, apart 2010 metus, kuomet apyvartinis kapitalas buvo teigiamas, dėl trumpalaikio turto padidėjimo (17 %).

Siekiant išsiaiškinti investuoto turto naudingumą, pateikta turto pelningumą įtakančių veiksnių nagrinėjimo metodika pagal R. Schattke ir H. Jensen modelį. Pagal šią metodiką turto pelningumas gaunamas kitaip nei pagal Du Pont ir L. Bernstein, pardavimų pelningumą apskaičiuojamas, kaip bendrojo pelno (nuostolio) ir pardavimų pajamų santykis, labiau atkreipiamas

dėmesys į paslaugų savikainą, o turto apyvartumas apskaičiuojamas kitaip nei pirmuose dvejuose modeliuose, pardavimų pajamų ir ilgalaikio materialaus turto, ilgalaikio nematerialaus turto ir trumpalaikio turto sumos santykis. Bendrovių 2008 - 2013 metų turto pelningumą lemiančių veiksnių tyrimas, atliktas pagal R. Schattke ir H. Jensen modelį, pateiktas 2.6. lentelėje.

R. SCHATTKE ir H. JENSEN modelis

Pavadinimas	Metai	BP/T	BP/PP	PP/(IMT+INT+TT)
AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	2008	0.24	0.31	0.76
	2009	0.18	0.35	0.51
	2010	0.23	0.40	0.56
	2011	0.32	0.47	0.69
	2012	0.31	0.46	0.66
	2013	0.23	0.43	0.54
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega”	2008	0.31	0.41	0.75
	2009	0.36	0.42	0.85
	2010	0.35	0.40	0.87
	2011	0.27	0.40	0.68
	2012	0.26	0.45	0.57
	2013	0.25	0.48	0.51

2.6. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis R. SCHATTKE ir H. JENSEN modeliu

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Pagal R. Schattke ir H. Jensen modelio skaičiavimo metodiką, nagrinėjamų krovos kompanijų, 2008 -2013 metų turto pelningumas teigiamas ir rodikliai labai geri, nes viršijo rekomenduojamą 10 % rodiklį, kuo skiriasi nuo L. Bernstein modelio skaičiavimų, nes neišskiriamas apyvartinis kapitalas turto pelningumo skaičiavimui. Nuo Du Pont modelio gautų rezultatų skiriasi tuo, kad turto pelningumo rodikliai geresni. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turto pelningumas mažiausias buvo 2009 metais, tai įtakojo turto pelningumas, apskaičiuotas pagal R. Schattke ir H. Jensen modelį, kuris sumažėjo dėl ilgalaikio materialaus turto sumažėjimo (22%).

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” turto pelningumo gauti rodikliai, pagal R. Schattke ir H. Jensen modelį, geresni už kitą nagrinėjamą bendrovę, nors apskaičiavus, pagal L. Bernstein modelį, jie buvo neigiami, dėl minusinio apyvartinio kapitalo. 2008 – 2013 metais turto pelningumą įtakojo turto apyvartumas, apskaičiuotas pagal R. Schattke ir H. Jensen modelį. Labiausiai turto pelningumas buvo nukritęs 2011 metais, dėl trumpalaikio turto padidėjimo (284 %).

Turto pelningumą lemiančių veiksnių skaičiavimo metodika pagal R. Wilson ir G. Mchugh modelį, labai panaši į R. Schattke ir H. Jensen modelį, kur pardavimų pelningumas apskaičiuojamas kaip bendrojo pelno ir pardavimų santykis, tačiau šiame modelyje turto pelningumas skaičiuojamas

eliminuojuant ilgalaikį nematerialų turtą, nes pardavimų pajamos dalijamos iš ilgalaikio materialiojo turto ir trumpalaikio turto sumos. Krovos įmonių 2008 -2013 metų turto pelningumą lemiančių veiksnių tyrimas, atliktas pagal R. Wilson ir G. Mchugh modelį, pateiktas 2.7. lentelėje.

R. WILSON ir G. MCHUGH modelis

Pavadinimas	Metai	BP/T	BP/PP	PP/(IMT +TT)
AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	2008	0.24	0.31	0.76
	2009	0.18	0.35	0.51
	2010	0.23	0.40	0.56
	2011	0.33	0.47	0.69
	2012	0.31	0.46	0.66
	2013	0.23	0.43	0.54
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega”	2008	0.31	0.41	0.75
	2009	0.36	0.42	0.85
	2010	0.35	0.40	0.87
	2011	0.27	0.40	0.68
	2012	0.26	0.45	0.57
	2013	0.25	0.48	0.51

2.7. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 turto pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis R. WILSON ir G. MCHUGH modeliu

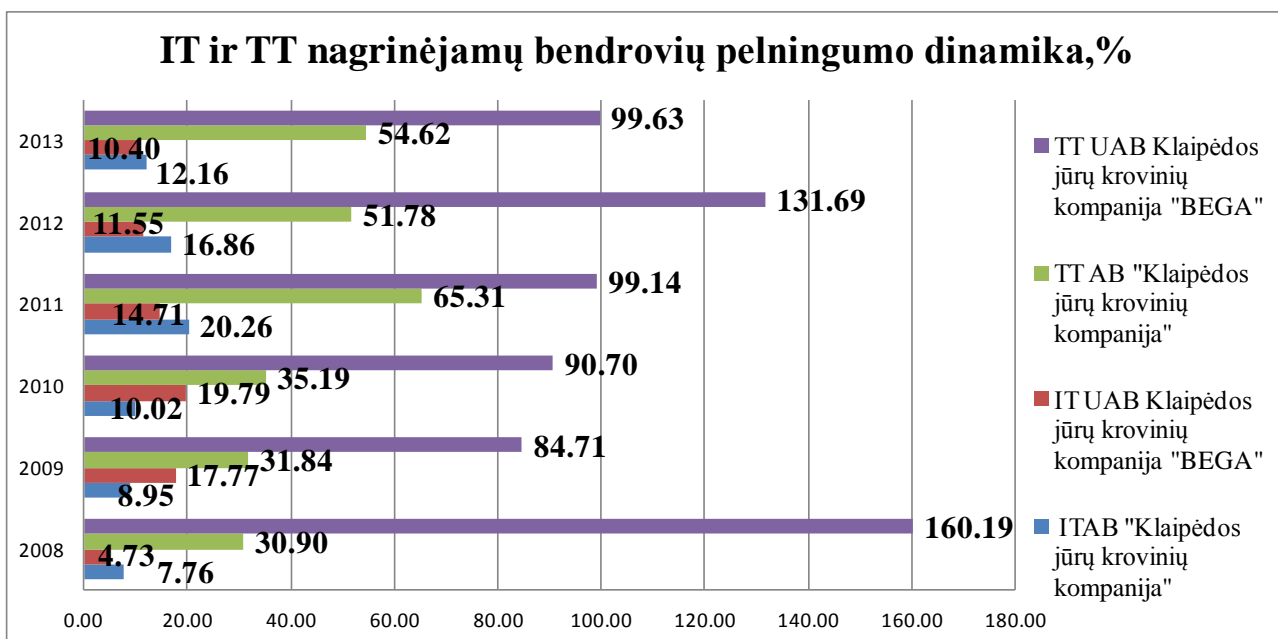
Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Apskaičiuota 2008 - 2013 metų nagrinėjamų bendrovių turto grąža buvo teigiama, remiantis R. Wilson ir G. Mchugh modeliu. Gauti pelningumo rodikliai yra tokie patys, kaip ir apskaičiuotų pagal R. Schattke ir H. Jensen modelį. Taip yra todėl, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ilgalaikis nematerialusis turtas 2008 – 2013 metais sudarė 0,2 – 0,6 %, visame ilgalaikiame turte, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metais ilgalaikis nematerialusis turtas sudarė 0,01 – 0,05 %, ilgalaikiame turte, todėl šiuo modeliu naudinga atlikti analizę, kai nagrinėjamų įmonių ilgalaikis nematerialusis turtas sudaro didelį procentą ilgalaikiame turte ir atlikus analizę pagal R. Wilson ir G. Mchugh būtų galima palyginti ar ilgalaikis nematerialusis turtas yra naudingas įmonėms.

Norint sužinoti labiausiai įtakojančius turto pelningumą veiksnius, taikyti skirtingi turto pelningumo modeliai dėl skirtingų apskaičiavimo metodikų padėjo išskirti daugiau įmonių pelningumą lemiančių veiksnių. Apskaičiuotas turto pelningumas, remiantis Du Pont metodika parodė, kad nagrinėjamų įmonių turto pelningumas mažėja kai turto daugėja, o pardavimų pajamos mažėja, tada turtas ne taip naudingai naudojamas ir uždirba mažiau grynojo pelno (nuostolio). Turto pelningumo tyrimas pagal L. Bernstein modelį išskyrė, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” neturi pakankamai apyvartinių lėšų įmonės veiklai gerinti, nes trumpalaikiai įsipareigojimai didesni už trumpalaikį turtą, ko neparodė atlikti skaičiavimai pagal Du Pont metodiką. R. Schattke ir H. Jensen ir R. Wilson ir G. Mchugh metodikos parodė, kad abi

nagrinėjamos įmonės gerai valdo investuotą kapitalą, nes gauti rezultatai parodė, kad investuotas kapitalas uždirba daug bendrojo pelno (nuostolio), tačiau R. Wilson ir G. Mchugh metodiką nenaudinga taikyti, kai įmonėse mažą procentą sudaro ilgalaikis nematerialusis turtas, nes apskaičiuoti rezultatai analogiški R. Schattke ir H. Jensen gautiems duomenims.

Išnagrinėjus, įvairiais metodais, viso turto pelningumą ir jį lėmusius veiksnius, apskaičiuotas atskirai ilgalaikio ir trumpalaikio turto pelningumas, siekiant išsiaiškinti, koks turtas pelningesnis krovos darbų paslaugas teikiančiose įmonėse. Nagrinėjamų kompanijų 2008 - 2013 metų apskaičiuoti ilgalaikio ir trumpalaikio turto pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikti 20 priede. Ilgalaikio ir trumpalaikio turto pelningumo rodiklių dinamika pateikta 2.10. paveiksle.

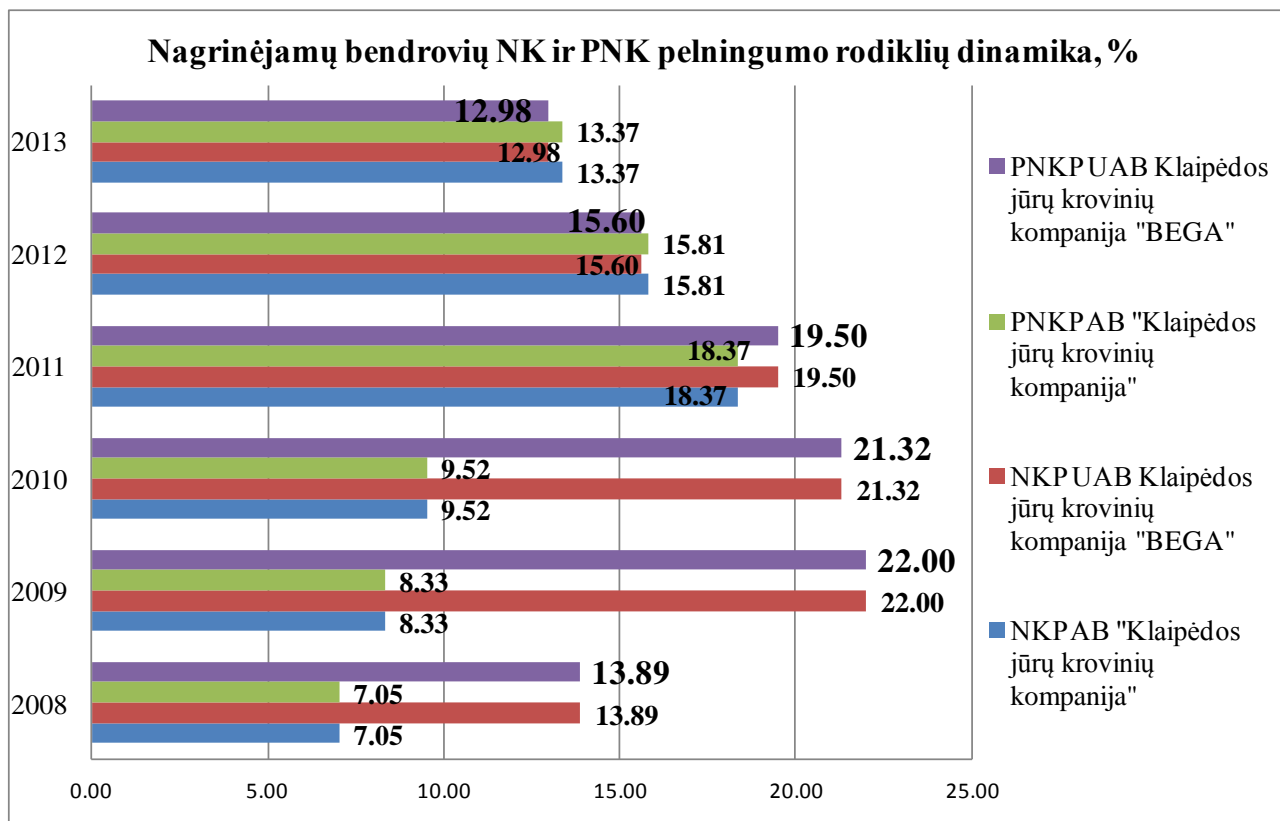
2.10. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 trumpalaikio ir ilgalaikio turto pelningumo rodiklių dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Apskaičiavus ilgalaikio ir trumpalaikio turto pelningumus pastebėta, kad trumpalaikis turtas abiejuose nagrinėjamuose kompanijose uždirbo daugiau grynojo pelno, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2013 metais vienas trumpalaikio turto litas uždirbo 1 Lt grynojo pelno, kai kuriais nagrinėjamais metais ir daugiau, taip pat, galima paminėti, kad procentiniai pokyčiai tiek trumpalaikio, tiek ilgalaikio turto svyravo. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metais trumpalaikio turto pelningumas viršijo AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ trumpalaikio turto pelningumą. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2009 metais trumpalaikio turto pelningumas buvo išskirtinai didelis, tam įtakos turėjo mažas trumpalaikis turtas, kuris visame turte sudarė 2,87 %, vadinasi UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” puikiai išnaudojo savo turimą trumpalaikį turtą. Ilgalaikio turto apyvartumas svyravo abiejuose bendrovėse

ir tik pirmaisiais nagrinėjamais metais buvo nenaudingai naudojamas, nes ir ilgalaikio turto pelningumas pasižymi didėjimo tendencija.

Kitas rekomenduojamas nagrinėti - nuosavybės pelningumas arba grąža, kuri parodo grynojo pelno dalį, tenkančią vienam savininkų nuosavybės litui. Krovos įmonių 2008 - 2013 metų kapitalo pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikiami 21 priede. 2008 - 2013 metų kapitalo pelningumo rodiklių dinamika pateikta 2.11. paveiksle.

2.11. pav. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 kapitalo pelningumo rodiklių dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Nuosavo kapitalo pelningumo rodiklis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2010 metais buvo nepatenkinamas, kas reiškia, kad investuotojų pinigai buvo neefektyviai naudojami, pagerėjo tik nuo 2011 metų ir buvo geriausias rodiklis per visus nagrinėjamus metus, kai vienas nuosavo kapitalo litas uždirbo 0, 18 Lt grynojo pelno, o 2012 – 2013 metais rodiklis mažėjo, bet buvo patenkinamas, nes nepasiekė mažesnės negu 10 % ribos. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ per visus nagrinėjamus metus nuosavo kapitalo pelningumas buvo geras ir 2008 - 2011 metais investuotojų pinigai buvo naudojami efektyviau, nei AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, ir 2009 – 2011 metais viršijo 20 %. 2012 – 2013 metais nuosavo kapitalo pelningumas sumažėjo (20 % ir 17 %), tačiau nebuvo rodikliai mažesni nei rekomenduojama 10 % riba.

Siekiant išnagrinėti, kokie veiksniai daro didžiausią įtaką nuosavo kapitalo pelningumui, buvo atliktas nuosavybės grąžą įtakojančių veiksnių tyrimas, remiantis Du Pont modeliu, kur išskiriami veiksniai yra pardavimų pelningumas, turto apyvartumas ir kapitalo struktūra. Nagrinėjamų įmonių 2008 - 2013 metų kapitalo pelningumą įtakojančių veiksnių tyrimas, remiantis Du Pont modeliu pateiktas 2.8. lentelėje.

DU PONT modelis					
Pavadinimas	Metai	GP/NK	GP/PP	PP/T	T/NK
AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	2008	0.07	0.09	0.71	1.14
	2009	0.08	0.14	0.48	1.19
	2010	0.10	0.15	0.53	1.22
	2011	0.18	0.23	0.67	1.19
	2012	0.16	0.20	0.65	1.24
	2013	0.13	0.19	0.54	1.34
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“	2008	0.14	0.12	0.40	3.02
	2009	0.22	0.19	0.79	1.50
	2010	0.21	0.20	0.82	1.31
	2011	0.20	0.20	0.65	1.52
	2012	0.16	0.2	0.52	1.47
	2013	0.13	0.21	0.46	1.38

2.8. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 nuosavo kapitalo pelningumą lemiantys veiksniai apskaičiuoti, remiantis RDU PONT modeliu

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Apskaičiuoti, remiantis Du Pont modelio metodika, labai svarbūs investuotojams rodikliai, nuosavo kapitalo grąžos rodikliai, per visus nagrinėjamus metus abiejuose kompanijose yra teigiami. Bei UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ daugiau vienas nuosavo kapitalo litas uždirbo gynojo pelno. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ geresni rodikliai buvo 2010 - 2013 metais. 2010 - 2011 metų didesnę pelningumą įtakojo turto apyvartumas, nes pardavimų pajamos padidėjo 9 % ir 30 %, 2010 metais sumažėjo ir turtas. O 2013 metų pelningumo sumažėjimą lėmė, turto apyvartumo rodiklio kitimas, nes sumažėjo pardavimų pajamos (9 %) ir padidėjo turtas (9 %). UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ nuosavo kapitalo pelningumas geriausias buvo 2009 - 2011 metais, tai lėmė, taip pat, turto apyvartumo pokyčiai, 2009 metais dėl turto sumažėjimo (36 %) ir pardavimų pajamų augimo (26 %), 2010 metais sumažėjo ir tai labiau įtakojo kapitalo struktūra, nes padaugėjo bendrovėje rezervų. 2011 metais taip pat įtakojo turto apyvartumas, dėl padaugėjusios nebaigtos statybos (infrastruktūros sumų). O mažiausią pelningumą turėjo 2013 metais, ką lėmė kapitalo struktūros pokyčiai, rezervų padidėjimas.

Sekantis apskaičiuotas rodiklis, pastovaus nuosavo kapitalo pelningumas. Abiejų krovos įmonių 2008 - 2013 metų pastovaus kapitalo pelningumo rodiklių dinamika pateikta 2.9. lentelėje.

Pavadinimas	Metai	GP/(NK +IĮ)
AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	2008	6.69
	2009	7.43
	2010	8.57
	2011	17.24
	2012	14.87
	2013	11.69
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega”	2008	11.25
	2009	18.85
	2010	19.60
	2011	15.53
	2012	12.43
	2013	11.05

2.9. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 pastovaus nuosavo kapitalo pelningumo rodiklių dinamika

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Pastovaus nuosavo kapitalo atsipirkimas 2009 – 2011 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ gerėjo, tai įtakojo pardavimų pajamų (30 %) ir tipinės veiklos (122 %) didėjimas. Lyginant pirmus ir paskutinius nagrinėjamus metus gerokai padidėjo (75 %), nors ir nuo 2012 metų procentaliai buvo mažesnis (2012 m. – 14 %, 2013 m. – 21 %), dėl pardavimų pajamų ir įprastinės ir tipinės veiklos pajamų sumažėjimo, tačiau rodikliai išliko geri, kas rodo, kad bendrovė puikiai panaudojo ilgalaikius įsiskolinimus ir nuosavą kapitalą. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” rodikliai geresni, 2009 – 2010 metais pastoviojo kapitalo pelningumas didėjo (68 % ir 4%), dėl 2009 metais padidėjusio grynojo pelno (nuostolio) (103 %), kuris didėjo dėl tipinės ir finansinės veiklos pajamų didėjimo, o 2010 metais dėl sumažėjusių ilgalaikių įsiskolinimų (37 %). Nuo 2011 augimas mažėjo, dėl ilgalaikių skolų didėjimo ir grynojo pelno mažėjimo, nes mažėjo pardavimo ir tipinės veiklos pajamos, tačiau rodiklis išlieka geras.

Rekomenduojami ekonominiuose moksliniuose straipsniuose apskaičiuoti ir kiti pelningumo rodikliai. Apskaičiuoti įmonių 2008 - 2013 metų pelningumo rodikliai ir jų pokyčiai pateikti 22 priede. Pelningumo rodiklių dinamika pateikta 2.10. lentelėje.

Įmonės pavadinimas	Formulė	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Antkainis nuo pardavimų savikainos							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	BP/PS	45.98	53.21	67.85	90.05	86.59	75.72
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		70.53	72.00	67.60	65.79	82.25	93.79
Antakainis nuo tipinės veiklos sąnaudų							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	VP/TVS	43.59	20.24	44.70	81.76	93.65	67.14
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		50.90	132.03	134.46	126.29	101.43	84.19
Berio rodiklis							
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	BP/VS	143.59	120.24	144.70	181.76	193.65	167.14
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		150.90	232.03	234.46	226.29	201.43	184.19

2.10. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 kapitalo pelningumo rodikliai, %

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, antkainis nuo pardavimų savikainos AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2009 – 2011 metais didėjo, nes mažėjo pardavimų savikaina, taip uždirbdama daugiau bendrojo pelno (nuostolio). 2012 – 2013 metais mažėjo (4 % ir 13 %), nes didėjo savikaina, o 2013 metais mažėjo pardavimų pajamos, tačiau tai dar sudarė 86 % ir 75 %. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ antkainis nuo pardavimų savikainos mažėjo 2010 - 2011 metais, nes savikaina didėjo daugiau nei pardavimų pajamos. Labiau padidėjo antkainis 2012 – 2013 metais, taip pat dėl savikainos sumažėjimo. Abiejų kompanijų antkainiai nuo pardavimų savikainos, lyginant 2008 ir 2013 metus, padidėjo, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 65 %, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ – 33 %. Vadinasi įmonės tinkamai pasirinko kainų politiką.

Antkainis nuo tipinės veiklos AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2011 - 2012 metais didėjo, nes padaugėjo pardavimų pajamų ir buvo didesnis bendrasis pelnas (nuostolis), kadangi pardavimų pajamos sumažėjo (32 %) 2009 metais buvo mažiausias ir antkainis nuo tipinės veiklos. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ antkainis nuo tipinės veiklos buvo per visus nagrinėjamus metus didesnis už kitos nagrinėjamos kompanijos. 2009 – 2011 metais labai padidėjo (2009 m. – 159 %), tai įtakojo administracinių veiklos sąnaudų sumažėjimas ir padidėjusios pardavimų pajamos. Galima teigti, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ geriau kontroliavo veiklos sąnaudas nei kita nagrinėjama kompanija ir uždirbo daugiau bendrojo pelno, nors ir mažesnėmis apimtimis.

Berio rodiklis parodo, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ atliekant tipinę vertę kuriančias funkcijas, gavo daugiau pelningumo nei du kartus didesnė nagrinėjama kompanija, nors ir pastarosios įmonės rodikliai geri. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ tokius veiklos sąnaudų pelningumo rodiklius dažniausiai įtakojantis veiksnys buvo veiklos sąnaudų

nedidelis procentinis kilimas ir pardavimų pajamų didėjimas labiau nei savikainos ir mažesnis kritimas nei savikainos. Koks ir turėtų būti kiekvienos įmonės kainų, savikainos ir sąnaudų reguliavimas. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ veiklos sąnaudų pelningumo rodiklius reguliuoja tokie patys veiksniai, tik jų procentinių kitimų apimtys yra ne tokios optimalios.

Apibendrinant pardavimų pelningumo rodiklius, galima teigti, kad nagrinėjamos krovos kompanijos per 2008 - 2013 metus, tobulino veiklos valdymą, bei bendrojo, grynojo pelno, tipinės ir įprastinės veiklos pelningumai per visus nagrinėjamus metus nebuvo pasiekę neigiamos ribos bei pastebima šių rodiklių didėjimo tendencija, o tai rodo, kad abi bendrovės atliko tinkamą savikainos, sąnaudų ir kitų veiksnių analizę bei kontrolę. Taip pat galima išskirti, kad dažniausiai didžiausią įtaką darantis vidinis veiksnys buvo pardavimų pajamos, remiantis grandininiais pakeitimais ir kitais metodais.

Turto pelningumo tyrime pastebėta, kad turto panaudojimas bendrovėse gerėjo, t.y. įsigytą turtą naudojo tam, kad būtų uždirbtas kuo didesnis grynasis pelnas (nuostolis). Nagrinėjamų įmonių 2008 - 2013 metų turto pelningumą įtakojančių veiksnių tyrime, kuris atliktas, remiantis Du Pont, L. Bernstein, R. Wilson ir G. Mchugh, R. Schattke ir H. Jensen modeliais, pastebėta, kad turto pelningumas neįgavo neigiamos reikšmės ir rodikliai turėjo didėjimo tendenciją, nors skaičiuojant naudojami skirtingi veiksniai, apart, UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 - 2013 metų turto pelningumo skaičiavimą, kuris buvo atliktas, remiantis L. Bernstein modeliu. Bendrovės neigiamas turto pelningumas tapo todėl, kad trumpalaikiai įsiskolinimai didesni už trumpalaikį turtą, ir įmonėje visai nebuvo apyvartinių lėšų. Taip pat, remiantis keliomis turto pelningumą lemiančių veiksnių skaičiavimo metodikomis, pastebėta, kad pagrindinis veiksnys įtakojantis turto pelningumą buvo turto apyvartumas, apskaičiuojamas pardavimo pajamų ir turto, ar apyvartinio kapitalo santykiu. Atlikus trumpalaikio ir ilgalaikio turto pelningumo analizes, pastebėta, kad trumpalaikis turtas uždirbo daugiau grynojo pelno (nuostolio) krovos darbų paslaugas teikiančiose bendrovėse.

Apibendrinant nuosavo kapitalo grąžos pokyčius, galima teigti, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ naudingiau naudojo investuotojų lėšas per visus nagrinėjamus metus, nei kita nagrinėjama kompanija, tačiau ir pastarosios kompanijos pelningumo rodikliai gerėjo. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ pelningumą įtakojantis veiksnys buvo turto apyvartumas, dėl pardavimų pajamų pokyčių, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ nuosavo kapitalo pelningumui dažniausiai labiau įtakos turėjo taip pat turto apyvartumas, tačiau kai kuriais metais neigiamą įtaką darė rezervų padidėjimas, kas rodo, kad įmonė rezervų turėjo per daug ir jų efektyviai neišnaudojo. Pastovaus nuosavo kapitalo pelningumo rodikliai buvo geri ir gerėjo, nes įmonės gerai valdė nuosavą kapitalą ir ilgalaikes skolas.

Atlikus antkainio nuo savikainos, tipinės veiklos ir Berrio rodiklio pelningumo analizes galima teigti, kad abi kompanijos 2008 - 2013 metai gerai kontroliavo veiksnius įtakojančius pelną: kainas, savikainą ir sąnaudas, tačiau UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" vykdė geresnę šių veiksnių kontrolę, nes visi pelningumo rodikliai geresni.

Realizuotas tyrimo antras etapas: išnagrinėjus pardavimų, turto, nuosavo kapitalo ir kitus pelningumo rodiklius, leido ištirti labiausiai įtakojančius vidinius veiksnius, todėl naudinga tolesniame tyrime atlikti krovos bendrovių bankroto tikimybių analizę ir pateikti veiklos perspektyvas.

3. KROVOS DARBŲ PASLAUGAS TEIKIANČIŲ ĮMONIŲ VEIKLOS PERSPEKTYVŲ EKONOMINIS PAGRINDIMAS

Trečioje darbo dalyje atliktas pelną lemiančių veiksnių vertinimo tyrimo modelio trečiasis etapas, kuriame pateikiamos įmonių tolimesnės veiklos tikimybės, apskaičiuotos įvairiomis bankroto vertinimo metodikomis ir įvertinus realiausius rezultatus nustatyti tinkamiausi šioms įmonėms bankroto vertinimo metodai, bei suformuluotos tolimesnės veiklos perspektyvos, remiantis gautais statistinių modelių rezultatais, atsižvelgiant į apskaičiuotas paklaidas. Iki šiol krovos paslaugų įmonių bankroto tyrimui ir veiklos perspektyvoms nustatyti nebuvo taikomi tyrimo kelios metodikos tam, kad būtų nustatomi geriausi nagrinėjimui metodai.

Bankroto tikimybės ištyrimas yra išsamus rodiklis įmonių veiklos perspektyvų vertinimui. Jį atliekant keliems metams prieš, yra gaunami labai tikslūs rezultatai. Taip pat bankroto vertinimas yra prevencinė priemonė įmonėms imtis sprendimų, kurie likviduotų gautą nepatenkinamą rezultatą.

Nagrinėjamos bendrovės yra registruotos skirtingomis teisinėmis formomis, t.y. viena yra uždaroji akcinė bendrovė, o kita akcinė bendrovė. Tikslinga aptarti Lietuvos statistiką 2003-2012 metais, apie pradėtų bankroto procesų pagal teisinę formą skaičių. Duomenys pateikti 3.1. lentelėje.

Metai	UAB	AB	Skirtumas
2012	1229	6	1223
2011	1139	9	1130
2010	1480	8	1472
2009	1668	10	1658
2008	729	11	718
2007	381	4	377
2006	443	12	431
2005	506	17	489
2004	497	17	480
2003	433	29	404

3.1. lentelė. Pagal teisinę formą pradėtų bankroto procesų skaičius Lietuvoje 2003-2012 metais, vnt.
Šaltinis: sudarytas autoriaus, remiantis LR Statistikos departamento duomenimis

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, uždarnosios akcinės bendrovės 2003 – 2012 metais daug daugiau buvo nemokios nei akcinės bendrovės, tai įtakoja savininkų turtinis įsipareigojimas, nes uždarojoje akcinėje bendrovėje savininkų turtas yra atskirtas nuo įmonės, o akcinėje bendrovėje atvirkščiai, ir bankroto atveju savininkai rizikuoja visu savo turtu. Tuo pačiu akcinės bendrovės gauna daugiau investicijų veiklos užtikrinimui. Ryškesni pokyčiai pastebimi 2009 metais, kuomet uždarujų akcinių bendrovių pradėtų bankroto procesų skaičius padidėjo 939 vnt., tą įtakojo prasidėjusi ekonominė stagnacija, o akcinių bendrovių krizė taip labai neįtakojo, jų pradėtų bankroto procesų skaičius ženkliai nekinta per visus pateiktus metus.

Remiantis Lietuvos Respublikos Statistikos departamento duomenimis, nustatyta, kad nagrinėjant pradėtų bankroto procesų skaičių pagal ekonomines veiklos rūšis, daugiausiai bankroto procedūrų pradėta didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje, apdirbamojoje gamyboje, o 2009 metais padidėjo statyboje (245 vnt.), transporte ir saugojime (195 vnt.), nes buvo mažiau investuojama į nekilnojamą turtą, mažiau statoma namų, perkama prabangos prekių. 2010 metais pradėtų bankroto procesų skaičius mažėjo visuose sektoriuose, apart, didmeninę ir mažmeninę prekybą, transporto priemonių remontą, kur pradėtų bankroto procesų skaičius (428 vnt.) padidėjo dar labiau (437 vnt.).

Ištirus vidinius ir išorinius veiksnius, kurie įtakoja pelną ir įvertinus bendrovių bankroto tikimybę, remiantis finansiniais duomenimis, naudinga aptarti veiklos perspektyvas, remiantis prognozėmis bei tyrimo gautais rezultatais.

3.1. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ bankroto tikimybės tyrimas

Bankroto tikimybės vertinimas, atliekamas remiantis įvairiomis metodikomis, kurių pagrindas yra įmonių finansiniai duomenys, tačiau ne visos metodikos yra tinkamos Lietuvos įmonėms, taip pat rekomenduojama pasirinkti modelį, atsižvelgiant į teisinį statusą, ūkinę veiklą ir gamybinius pajėgumus. Nagrinėjamos įmonės bankroto tikimybės vertinimas atliktas, remiantis E. Altman, Blank, Taffler ir Tisshaw, Springate ir Chesser metodikomis, nes visos metodikos pasižymi pakankamai skirtingais vertinimo koeficientais, norint rasti tinkamiausią.

Pasirinktas E. Altmano modelis, nes jis išreiškia bendrovių turimų ekonominių išteklių panaudojimo efektyvumą. E. Altman pateikia skirtingas bankroto tikimybių vertinimo metodikas įmonėms su skirtingais teisiniais statusais. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ yra taikomas korporatyvinis modelis (Z), nes įmonė yra akcinė bendrovė ir jos pelnas viršija 1 mln. Lt., o UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ akcijos nekotiruojamos vertybinių popierių biržose, todėl vertinimas atliktas remiantis Z* E. Altmano modeliu. Gautos bendrovių bankroto tikimybės, remiantis E. Altmano modeliais pateiktos 3.2. lentelėje. Skaičiavimai pateikti 27 priede.

Metai	AB „Klaipėdos jūrų kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“
	Tikimybė	
2008	Maža	Labai didelė
2009	Maža	Bankrotas įmanomas
2010	Maža	Bankrotas įmanomas
2011	Maža	Bankrotas įmanomas
2012	Maža	Bankrotas įmanomas
2013	Maža	Bankrotas įmanomas

3.2. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis E. Altmano modeliais.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Remiantis E. Altmano modeliais, atlikti skaičiavimai rodo, kad AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2008 – 2013 metais bankroto tikimybė maža ir įmonė puikiai naudoja turimus ekonominius išteklius, nes Z reikšmė didesnė nei 3. Z reikšmę įtakojo tai, kad per visus nagrinėjamus metus nuosavas kapitalas buvo didesnis už įsiskolinimus, teigiamas ir didelis apyvartinis kapitalas bei didelės pardavimų pajamos. O UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ apskaičiuotas E. Altmano bankroto tikimybės vertinimo modelis parodė, kad rodikliai prastesni nei kitos nagrinėjamos bendrovės, nes 2008 metais bankroto tikimybė buvo labai didelė, o 2009 – 2013 metais bankrotas įmanomas, tikimybės reikšmė pateko į zoną, kai Z^* reikšmė buvo didesnė už 1,23, tačiau mažesnė už 2,90. Didžiausią įtaką Z^* rodikliui turėjo neigiamas apyvartinis kapitalas, nes 2008-2009 ir 2011-2013 metais trumpalaikiai įsipareigojimai buvo didesni už trumpalaikį turtą, tai galėjo įtakoti UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ infrastruktūros plėtra. 2010 metais Z^* rodiklis buvo geriausias (2,88), nes apyvartinis kapitalas buvo teigiamas.

Remiantis E. Altman bankroto tikimybės vertinimo modeliais nustatyta, kad AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ efektyviau naudojo turimus ekonominius išteklius už kitą nagrinėjamą bendrovę. Nustatyta, kad UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ reikėtų turėti daugiau apyvartinių lėšų savo veikloje.

Norint sužinoti kur nagrinėjamos įmonės nukreipia turimus ekonominius išteklius, apskaičiuotas Blanko bankroto tikimybės modelis - sunkiai realizuotinių aktyvų modelis. Nagrinėjamų įmonių 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės vertinimas, remiantis Blanko modeliu pateiktas 3.3. lentelėje. Atlikti skaičiavimai pateikiami 28 priede.

Metai	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“
	Tikimybė	
2008	Labai maža	Didelė
2009	Labai maža	Didelė
2010	Labai maža	Galima
2011	Labai maža	Labai didelė
2012	Labai maža	Labai didelė
2013	Galima	Galima

3.3. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Blanko modeliu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2008 – 2012 metais bankroto tikimybė, apskaičiuota Blanko modeliu, taip pat labai maža. Tokius tikimybių rodiklius labiausiai įtakojo tai, kad bendrovės nuosavas kapitalas viršija nerealizuotinus aktyvus su atsargomis, iš ko galima daryti išvadą, kad tinkamai investuoja į ilgalaikį turtą. 2013 metais bankroto grėsmė didesnė, nes labiau padidėjo ilgalaikis materialusis turtas, dėl infrastruktūros plėtros. UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ apskaičiuota bankroto tikimybė pagal Blanko

modelį yra didesnė nei AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2008 – 2009 metais buvo didelė bankroto tikimybė, o 2011 – 2012 metais net labai didelė, dėl sunkiai realizuotinių aktyvų padidėjimo labiau nei nuosavo kapitalo, nes buvo įsigyta daugiau mašinų ir įrengimų bei vykdoma statyba.

Remiantis britų mokslininkų Taffler ir Tisshaw bankroto vertinimo modeliu, AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės atliktas vertinimas pateiktas 3.4. lentelėje. Skaičiavimai pateikti 29 priede.

Metai	AB „Klaipėdos jūrų kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“
	Tikimybė	
2008	Maža	Didelė
2009	Maža	Maža
2010	Maža	Maža
2011	Maža	Didelė
2012	Maža	Didelė
2013	Maža	Didelė

3.4. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Taffler ir Tisshaw modeliu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Mokslininkų Taffler ir Tisshaw pateiktu bankroto vertinimo modeliu, apskaičiuotos AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės parodė, kad bendrovei bankroto rizikos nėra, nes visos gautos Z reikšmės yra didesnės už 0,3. Tokioms Z reikšmėms įtakos turėjo tai, kad trumpalaikiai bendrovės įsiskolinimai daug kartų mažesni už gaunamą pelną. Dėl tos pačios priežasties UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2009 -2010 metais bankroto tikimybė buvo taip pat maža ir Z reikšmė buvo didesnė už 0,3. Tačiau 2008, 2011 – 2013 metais apskaičiuota bankroto tikimybė, remiantis Taffler ir Tisshaw modeliu, parodė didelę bankroto tikimybę, nes remiantis skaičiavimais bendrovėje trūksta greitai realizuojamo turto.

AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės vertinimas, remiantis Springate keturių kintamųjų modeliu, pateiktas 3.5. lentelėje. Modelio skaičiavimai pateikiami 30 priede.

Metai	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“
	Tikimybė	
2008	Maža	Labai didelė
2009	Maža	Maža
2010	Maža	Maža
2011	Maža	Maža
2012	Maža	Maža
2013	Maža	Maža

3.5. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Springate modeliu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Kaip matyti iš pateiktų Springate bankroto modelio tikimybių AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2008 – 2013 metais bankrotas negrėsė. Tokius rodiklius lėmė tai, kad bendrovės pelnas prieš apmokestinimą buvo gerokai didesnis už trumpalaikius įsipareigojimus. Panašiai ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2009 – 2013 metais bankrotas negrėsė ir taip pat labiausiai rodiklius įtakojo pelno prieš apmokestinimą kaita, o 2008 metais, apskaičiuotam pagal Springate metodą, bendrovei grėsė bankrotas, tai labiausiai įtakojo didžiausias neigiamas apyvartinis kapitalas ir buvo mažiausias pelnas prieš apmokestinimą.

Paskutinis apskaičiuotas bankroto tikimybės vertinimo modelis - Chesser modelis. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės vertinimas, remiantis Chesser modeliu, pateiktas 3.6. lentelėje. Modelio skaičiavimai pateikiami 31 priede.

Metai	AB „Klaipėdos jūrų kompanija“	UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“
	Tikimybė	
2008	Maža	Didelė
2009	Maža	Maža
2010	Maža	Maža
2011	Maža	Maža
2012	Maža	Maža
2013	Maža	Maža

3.6. lentelė. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Chesser modeliu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų finansinių ataskaitų duomenimis

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės, apskaičiuotos Chesser modeliu, analogiškos Springate bankroto modelio gautiems rezultatams. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2008 – 2013 metai bankroto tikimybė maža, kaip ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“, tačiau 2008 metais šiai kompanijai galėjo grėsti bankrotas, tą įtakojo mažas pinigų apyvartumas ir įsipareigojimų panašus kiekis kaip ir turimo turto.

Bankroto tikimybių rodikliai patvirtino tendenciją, kuri pastebima Lietuvos Respublikos Statistikos duomenyse apie pradėtų bankroto procesų pagal teisinę formą skaičių, nes nagrinėjamos AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ bankrotas nėra numatomas, o UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ tikimybės yra įvairios ir pastebima didesnė rizika, iš ko galima daryti išvadą, kad uždarosios bendrovės yra stabilesnės dėl didesnių investicijų ir didesnės rizikos. Bankroto tikimybės vertinimo modeliai akcentuoja skirtingus veiklos aspektus. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ atlikti bankroto tikimybės vertinimai pagal E. Altmano, Blanko, Taffler ir Tisshaw, kaip ir Springate ir Chesser modelius parodė panašius rodiklius - bankroto tikimybė labai maža, galima teigti, kad bendrovės pelnas per visus nagrinėjamus metus buvo teigiamas ir labai nekito, vadinasi veikla pelninga,

nuosavas kapitalas viršijo įsipareigojimus, turtas buvo naudojamas efektyviai ir padėjo uždirbti pelną bei bendrovėje netrūksta apyvartinių lėšų. O UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” gauti bankroto tikimybių rezultatai skiriasi. Vertinant E. Altmano, kaip ir Springate ir Chesser modeliais gauti rezultatai vienodi, t.y. 2009 – 2013 metais bankroto tikimybė maža, kas reiškia, kad turtas naudojamas pakankamai, kad uždirbtų pelną. Tačiau 2008 metais, remiantis visais penkiais atliktais modeliais, bendrovei bankroto tikimybė buvo labai didelė, kai buvo apyvartinių lėšų didžiausias trūkumas, įsipareigojimai viršijo ir nuosavą kapitalą ir turtą.

Taikant pasirinktus kompanijų bankroto prognozavimo modelius matyti, kad tinkamiausi modeliai bankrotui prognozuoti yra E. Altmano, Chesser ir Springate. Apskaičiuoti rezultatai šiais modeliais yra labai panašūs ir pakankamai tiksliai atitinką realią įmonių veiklos būklę, todėl juos naudinga taikyti skirtingų dydžių krovos įmonių tyrimo modelyje.

3.2. AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” veiklos perspektyvos

Įmonėms veiklos perspektyvų vertinimas yra svarbi sąlyga, norint sėkmingai plėtoti veiklą. Prognozavimas pagrindinis metodas veiklos ateities planavimui, strateginio planavimo instrumentas. Modeliuojant įmonių finansinius rodiklius, prognozuojami įmonių veiklos rezultatai, t.y. pelnas (nuostolis), kuriuos geriausiai atspindi prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita.

Kadangi, grynajam pelnui (nuostoliui) didžiausią įtaką daro pardavimų pajamos, pardavimų savikaina, veiklos sąnaudos, kita bei finansinė ir investicinė veikla. AB “Klaipėdos jūrų kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” veiklos perspektyvoms įvertinti sudaryta trumpalaikė, 2014 -2015 metų, prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita. Tyrimo modeliui realizuoti buvo pasirinktos prognozėms sudaryti statistiniai metodai: slenkančio vidurkio, dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdas pagal vidutinį absoliutų padidėjimą ir vidutinį didėjimo tempą, bei eksponentinis eilutės išlyginimo metodas bei apskaičiuotos jų paklaidos, leidžiančios realiau įvertinti numatomas rodiklių tendencijas.

Pasirinktas prognozėms sudaryti slenkančio vidurkio metodas, nes nagrinėjamų bendrovių pelno (nuostolio) ataskaitos straipsniai nepasižymi cikliškumu ar sezoniškumu, taip pat neturi ryškaus trendo. Prognozuojamo slenkančio vidurkio metodo esmė - skaičiuojamas laiko eilutės paskutiniųjų n reikšmių vidurkis, kuris naudojamas kaip prognozė naujam eiliniam laikotarpiui. Prognozuojamoms AB “Klaipėdos jūrų kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” pardavimų pajamų, savikainos, veiklos sąnaudų, kitos bei finansinės ir investicinės veiklos

reikšmėms gauti buvo pasirinktas būdas, kai naudojamas dviejų metų vidurkis ir apskaičiuojamos paklaidos, kurios padeda realiau įvertinti numatomas rodiklių reikšmes.

Ekstrapoliacija - tai būsimų reiškinio lygio įvertinimas darant prielaidą, kad, remiantis dinamikos eilutei duomenimis, nustatytas dėsningumas tam tikru laipsniu lieka ir už jos ribų. Prognozuojamas dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdas, skaičiuojamas pagal vidutinį absoliutų padidėjimo tempą, išreiškia rezultatų vidutinius kitimo vienetus per atitinkamą laikotarpį. Prognozuojamas dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdas, skaičiuojamas pagal vidutinį didėjimo tempą, gaunama prognozė, rodanti rezultatų kitimą ilguoju laikotarpiu.

EkspONENTINIS eilutės išlyginimo metodo skaičiavimui naudojamas viso laiko eilutės reikšmių vidurkis ir pasirinktas koeficientas nuo 0 iki 1. AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ prognozėms skaičiuoti, remiantis šiuo metodu, pasirinkti 0,4 ir 0,8 koeficientai, norint palyginti prognozuojamas reikšmes pagal gautą paklaidą.

Moksliniuose straipsniuose rekomenduojama atlikti prognozę remiantis trendo funkcija, tačiau šis metodas nebuvo naudojamas, nes bandant atlikti prognozę buvo išsiaiškinta, kad gauti rezultatai nebus racionalūs.

Sudaryta prognozuojama 2014 - 2015 metų AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis slenkančio vidurkio metodu ir apskaičiuota paklaida, kuri padeda įvertinti rezultatų patikimumą, pateikta 3.7. lentelėje. Prognozių skaičiavimai, pagal įvairius metodus, pateikti 32 priede.

PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS STRAIPSNIAI	Slenkančio vidurkio metodo rezultatai	
	2014	2015
PARDAVIMO PAJAMOS	163288	159224
PARDAVIMO SAVIKAINA	90085	89193
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	73203	70031
VEIKLOS SAŃAUDOS	40540	40271
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	32663	29760
KITA VEIKLA	3385	3317
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	51	491
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	36099	33568
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	36099	33568

3.7. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis slenkančio vidurkio metodu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ turėtų uždirbti pelną ir ateinančius du metus. Lyginant su paskutiniaisiais 2013 metais, ateinančius metus pardavimai turėtų didėti 8 mln., Lt, 2015 metais sumažėti 4 mln., Lt. 2014 metais savikaina taip pat kils, o 2015 metais sumažės kaip ir pardavimų pajamos, taigi prognozuojamas bendrojo pelno (nuostolio)

augimas. 2014 – 2015 metais veiklos sąnaudos didės, lyginant su 2013 metais, tačiau nebus didesnės už 2012 metų. Finansinė ir investicinė veikla 2014 metais turėtų sumažėti lyginant su 2013 metais, tačiau 2015 metais vėl didės, bet 2013 metų lygio nepasieks. Prognozuojamas grynas pelnas (nuostolis) prieš mokesčius, remiantis slenkančio vidurkio metodu, 2014 – 2015 metais turėtų didėti (5 ir 2 mln., Lt), lyginant su 2013 metais, tačiau 2012 metų grynojo pelno (nuostolio) prieš apmokestinimą nepasieks.

Prognozuojama 2014 -2015 metų UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis slenkančio vidurkio metodu, ir apskaičiuota paklaida, kuri padeda įvertinti rezultatų patikimumą, pateikta 33 priede pateikta, o gauti rezultatai 3.8. lentelėje.

PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS STRAIPSNIAI	Slenkančio vidurkio metodo rezultatai	
	2014	2015
PARDAVIMO PAJAMOS	79277	76591
PARDAVIMO SAVIKAINA	42292	40214
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	36986	36377
VEIKLOS SĄNAUDOS	19193	19306
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17793	17071
KITA VEIKLA	384	516
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-768	-730
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17409	16856
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	17409	16856

3.8. lentelė. Prognozuojama UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis slenkančio vidurkio metodu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis

UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” pelno (nuostolio) ataskaitos straipsniai: pardavimų pajamos (6 ir 3 mln., Lt) ir savikaina (4 ir 2 mln., Lt) 2014 - 2015 metais didės, remiantis slenkančio vidurkio metodu, kaip ir AB “Klaipėdos jūrų kompanija” 2014 metais, o 2015 metais mažės, todėl bendrasis pelnas (nuostolis) bus didesnis (1 mln., Lt). 2014 - 2015 metais kitos veiklos ir finansinės veiklos pajamos sumažės, tačiau mažės ir veiklos sąnaudos. Grynojo pelno (nuostolio) prognozė rodo, kad pelnas 2014 - 2015 metais bus didesnis už 2013 metų grynąjį pelną (nuostolį), tačiau 2012 metų rezultatų nepasieks, kaip ir AB “Klaipėdos jūrų kompanija” prognozuojamas grynas pelnas (nuostolis) .

Prognozuojama AB “Klaipėdos jūrų kompanija” 2014 -2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą, pateikta 3. 9. lentelėje. Tačiau duomenys pateikti kaip dinaminės eilutės ir nėra skaičiuojamos paklaidos, kas reiškia, kad duomenys neturi didelio patikimumo.

PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS STRAIPSNIAI	Dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdo pagal vidutinį absoliutų padidėjimą rezultatai	
	2014	2015
PARDAVIMO PAJAMOS	152085	149009
PARDAVIMO SAVIKAINA	82598	99710
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	69486	49300
VEIKLOS ŠAŪAUDOS	40520	41039
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	28966	8261
KITA VEIKLA	3182	3380
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	1531	2132
IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	33680	13772
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	33680	13772

3.9. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis

Dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdas pagal vidutinį absoliutų padidėjimą rodo ne tokius optimistiškus rezultatus kaip slenkančio vidurkio metodu gautos prognozės. AB “Klaipėdos jūrų kompanija” 2014 - 2015 metais prognozuojamas pardavimų pajamų mažėjimas (3 ir 6 mln., Lt), lyginant su 2013 metais. Prognozuojama pardavimų savikainos 2014 metais sumažėjimas (5,7 mln., Lt), tačiau 2015 metais prognozuojamas ženklus padidėjimas (11,4 mln., Lt) nors pardavimų pajamos mažės. Tokie pokyčiai labai įtakotų bendrąjį pelną (nuostolį) ir jis 2015 metais mažėtų 17 mln., Lt. Prognozuojamas ir veiklos sąnaudų didėjimas, kaip ir slenkančio vidurkio metodu. Taip pat didės ir kitos veikos bei investicinės ir finansinės veiklos pajamos.

UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 -2015 metų prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą, pateikta 3.10. lentelėje. Tačiau taip pat duomenys pateikti kaip dinaminės eilutės ir nėra skaičiuojamos paklaidos, kas reiškia, kad duomenys neturi didelio patikimumo.

PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS STRAIPSNIAI	Dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdo pagal vidutinį absoliutų padidėjimą rezultatai	
	2014	2015
PARDAVIMO PAJAMOS	75358	76811
PARDAVIMO SAVIKAINA	37948	38514
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	37409	38297
VEIKLOS ŠAŪAUDOS	19650	19881
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17759	18416
KITA VEIKLA	534	873
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-493	-294
IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17800	18995
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	17800	18995

3.10. lentelė. Prognozuojama UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis

Remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą rezultatais, UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” numatomas pardavimų pajamų augimas (1,5 ir 2,9 mln., Lt), lyginant su 2013 metais, ir 2015 metais nesumažės. O pardavimų savikaina 2014 metais nukris (1,9 tūkst., Lt), tačiau 2015 metais padidės ir bus didesnė nei 2013 metais. Kadangi pardavimų pajamos didės, o savikaina mažės ar truputi kils, bendrasis pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą augs kasmet daugiau. 2014 -2015 metais veiklos sąnaudos keliais tūkstančiais didės. Finansinės ir investicinės veiklos pajamos neigiamos, tačiau nuostolis kasmet mažės. Prognozuojamas grynas pelnas (nuostolis) didės.

Prognozuojama AB “Klaipėdos jūrų kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 -2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą, rezultatai pateikti 3.11. lentelėje. Pateikti duomenys kaip ir pagal dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą yra dinaminės eilutės ir nėra skaičiuojamos paklaidos, kas reiškia, kad duomenys neturi didelio patikimumo.

PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS STRAIPSNIAI	Dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą rezultatai			
	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“		UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega”	
	2014	2015	2014	2015
PARDAVIMO PAJAMOS	152057	149016	75383	76891
PARDAVIMO SAVIKAINA	83887	79693	37946	37756
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	68170	69323	37437	39134
VEIKLOS SĄNAUDOS	40522	41049	19653	19888
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	27648	28274	17785	19246
KITA VEIKLA	3183	3119	569	501
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	-791	673	-581	-488
IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	30040	32066	17773	19259
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	30040	32066	17773	19259

3.11. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis dinamikos ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis

Remiantis pateikta prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita pagal dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą galima teigti, kad AB “Klaipėdos jūrų kompanija” grynas pelnas (nuostolis) prieš apmokestinimą 2014 metais mažės (1 mln. Lt), o 2015 metais didės (1 mln. Lt), lyginant su 2013 metais. Tokius veiklos rezultatus įtakotų 2014 metais finansinės ir investicinės veiklos pajamų sumažėjimas, 2015 metais ir investicinės veiklos pajamų didėjimas. UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” prognozuojamas 2014 - 2015 metais grynojo pelno (nuostolio) prieš apmokestinimą didėjimas, dėl padidėjusių pardavimų pajamų ir sumažėjusių savikainų bei finansinės ir investicinės veiklos nuostolio sumažėjimo, lyginant su 2013 metais.

Nagrinėjamų įmonių prognozėms skaičiuoti, remiantis eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu, pasirinkti 0,4 ir 0,8 koeficientai, norint palyginti gaunamų rezultatų tikslumą ir atliktų skaičiavimų (pateiktų 32 ir 33 priede) paklaidos parodė, kad gaunami tikslesni duomenys su 0,8 koeficientu. Todėl AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2014 - 2015 metų prognozuojama pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu, pateikta 3.12. lentelėje.

PELNO (NUOSTOLIO) ATASKAITOS STRAIPSNIAI	Prognozė pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą			
	AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“		UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“	
	2014	2015	2014	2015
PARDAVIMO PAJAMOS	157823	154644	76507	78973
PARDAVIMO SAVIKAINA	88722	81697	40250	40542
BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	69100	72946	36257	38430
VEIKLOS SAŃAUDOS	40225	40929	19244	19489
TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	28875	32018	17013	18942
KITA VEIKLA	3289	3217	540	372
FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	671	1357	-721	-479
ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	32836	36592	16833	18835
PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	32836	36592	16833	18835

3.12. lentelė. Prognozuojama AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2014 – 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaita, remiantis eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis

Pagal atlikta tyrime eksponentinį eilutės išlyginimo metodą AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 metais grynasis pelnas (nuostolis) prieš mokesčius didės 1,8 mln., Lt, o 2015 metais 5,5 mln., Lt, lyginant su 2013 metais. 2014 metais gryojo pelno (nuostolio) prieš mokesčius didėjimą įtakos pardavimų didėjimas 2 mln., Lt, o 2015 metais savikainos sumažėjimas 6,6 mln., Lt ir finansinės ir investicinės veiklos prognozuojamas didėjimas 4 tūkst., Lt, lyginant su 2013 metais. UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2014 metais grynasis pelnas (nuostolis) prieš mokesčius didės mažiau nei AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ - 5 tūkst., Lt, o 2015 metais 2,5 mln., Lt, lyginant su 2013 metais. Rezultatų didėjimą 2014 metais labiausiai lėmė prognozuojamas pardavimų didėjimas 2,6 mln., kaip ir 2015 metais 5,1 mln., Lt.

Sudarius prognozuojamas AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2014 - 2015 metų pelno (nuostolio) ataskaitas, remiantis gautais rezultatais, galima apskaičiuoti pagrindinius pelningumo rodiklius: bendrąjį pelningumą, tipinės veiklos pelningumą bei įprastinės veiklos pelningumą ir gautus rodiklius palyginti su paskutiniais nagrinėjamais metais.

AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 - 2015 metų prognozuojami pelningumo rodikliai pateikti 3.13. lentelėje, apskaičiuoti remiantis statistinių metodų gautais pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis.

Rodikliai	Apskaičiuoti realūs pelningumo rodikliai	Prognozė slenkančio vidurkio metodu		Prognozė dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą		Prognozė dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą		Prognozė pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą	
		2013	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Bendrasis pelningumas	43.09	44.83	43.98	45.69	33.08	44.83	46.52	43.78	47.17
Tipinės veiklos pelningumas	17.31	20.00	18.69	19.05	5.54	18.18	18.97	18.30	20.70
Įprastinės veiklos pelningumas	20.00	22.11	21.08	22.15	9.24	19.76	21.52	20.81	23.66

3.13. lentelė. Prognozuojami AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 – 2015 metų pelningumo rodikliai.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2014 – 2014 metų prognozinį pelno (nuostolio) ataskaitų duomenimis, sudarytais įvairiais statistiniais metodais

Kaip matyti iš pateiktos lentelės, AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 metais prognozuojami bendrojo pelningumo rodikliai didesni už 2013 metų rodiklį, apskaičiuoti su visais taikytais statistiniais metodais. Labiau matomas bendrojo pelningumo padidėjimas (6%), lyginant 2013 metus su prognozuojamais 2014 metais, kur prognozuojami rezultatai apskaičiuoti dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą. Pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą gautus rezultatus, 2014 metais bendrasis pelningumas didėtų tik 1,6%, lyginant su 2013 metais. 2015 metais, lyginant su 2013 metais, didžiausias (+ 9,5 %) bendrasis pelningumas gautas, remiantis apskaičiuotais eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu gautais rezultatais, nors 2014 metais prognozuojamas mažiausias pelningumas, tuo pačiu metodu. Mažiausias (- 23 %) ir vienintelis mažesnis už 2013 metais buvusį bendrąjį pelningumą prognozuojamas apskaičiuotas pagal dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą gautais rezultatais, nors 2014 metais su šiais rezultatais buvo gaunamas didžiausias pelningumas.

Tipinės veiklos pelningumas taip pat apskaičiuotas didesnis 2014 metais su visais taikytais statistiniais metodais, lyginant su 2013 metais. Didžiausias tipinės veiklos pelningumas numatomas 2014 metais, kur prognozuojami rezultatai apskaičiuoti slenkančio vidurkio metodu, t.y. numatomas pelningumo didėjimas 15,6 %, o mažiausias prognozuojamas pelningumas apskaičiuotas dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą, t.y. 5 %. 2015 metais labiausiai kyla tipinės veiklos pelningumas (19,6 %) su eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu gautais

rezultatais, o mažėja (68 %) su dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą gautais rezultatais.

Įprastinės veiklos pelningumas prognozuojamais 2014 metais didės su visais taikytais statistinių metodų gautais rezultatais, lyginant su 2013 metais, apart, dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą, kai pelningumas mažėtų 1 %. Geriausias (+11 %) 2014 metais prognozuojamas rodiklis buvo gautas su gautais rezultatais, apskaičiuotais dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą. 2015 metais geriausią rezultatą davė rodikliai apskaičiuoti su eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu, kai įprastinės veiklos pelningumas padidėtų 18 %, o mažiausias prognozuojamas rodiklis su dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą gautais rezultatais, t.y. – 53 %. 2015 metais apskaičiuoti pelningumo rodikliai su dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą yra blogiausi todėl, kad naudojant šį metodą buvo 2015 metais apskaičiuotos mažos prognozinės pardavimų pajamos ir didelė savikaina, tačiau visi kiti apskaičiuoti rodikliai gan optimistiški, nors ir prognozuojamas nedidelis pelningumo augimas.

UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 - 2015 metų prognozuojami pelningumo rodikliai pateikti 3.14. lentelėje, apskaičiuoti remiantis statistinių metodų gautais pelno (nuostolio) ataskaitos duomenimis.

Rodikliai	Apskaičiuoti realūs pelningumo rodikliai	Prognozė slenkančio vidurkio metodu		Prognozė dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą		Prognozė dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą		Prognozė pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą	
		2013	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Bendrasis pelningumas	48.4	46.65	47.49	49.64	49.86	49.66	50.90	47.39	48.66
Tipinės veiklos pelningumas	22.12	22.44	22.29	23.57	23.98	23.59	25.03	22.24	23.99
Įprastinės veiklos pelningumas	22.06	21.96	22.01	23.62	24.73	23.58	25.05	22.00	23.85

3.14. lentelė. Prognozuojami UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2015 metų pelningumo rodikliai.

Šaltinis: sudaryta autorės, remiantis UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 – 2014 metų prognozių pelno (nuostolio) ataskaitų duomenimis, sudarytais įvairiais statistiniais metodais.

UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” prognozuojami 2014 – 2015 metais bendrojo pelningumo rodikliai labai nesiskiria nuo 2013 metų rodiklio, tačiau numatomas didėjimas su visais gautais prognoziniiais rezultatais, apskaičiuotais pagal įvairius metodus, išskyrus slenkančio vidurkio metodu, abejais prognozuojamais metais, ir 2014 metais eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu. 2014 metais geriausias bendrasis pelningumas gautas su rezultatais, apskaičiuotais

dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą, t.y. + 2,6 %.. 2015 metais geriausias (+ 5 %) bendrasis pelningumas gautas su dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą gautais rezultatais.

Tipinės veiklos pelningumas prognozuojamais 2014 – 2015 metais taip pat kaip ir bendrasis pelningumas labai nesiskirs nuo 2013 metų rodiklio, tačiau tipinės veiklos pelningumas, apskaičiuotas su visais statistiniais metodais gautais rezultatais, yra didesnis už 2013 metų rodiklį. 2014 metais didžiausias tipinės veiklos pelningumas (+ 6,6 %) nustatytas su gautais rezultatais pagal dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą, kaip ir 2015 metais (+ 13 %). Mažiausi pelningumai nustatyti slenkančio vidurkio metodu, nes buvo didžiausia prognozuojama savikaina ir mažiausios pardavimų pajamos, taip pat 2014 metais nustatyta pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą.

Iš UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” apskaičiuotų įprastinės veiklos pelningumų 2014 – 2015 metais matyti tendencija, kaip ir su kitais dviem nagrinėjamais pelningumo rodikliais, kad nėra ryškaus atotrūkio nuo 2013 metų rodiklio bei didžioji dauguma gautų rodiklių, apskaičiuotų pagal prognozes, yra didesni už 2013 metų. Mažesni įprastinės veiklos pelningumo rodikliai gauti 2014 metais, apskaičiuoti pagal slenkančio vidurkio ir eksponentinį eilutės išlyginimo, tačiau skiriasi mažiau nei 1 %, taip pat 2015 metais pagal slenkančio vidurkio gautus rezultatus. Geriausias 2015 metais įprastinės veiklos pelningumas gautas su dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą rezultatais (+ 14 %), 2014 metais su dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą rezultatais (+ 7%). Geriausiai įprastinės veiklos pelningumo rodiklius įtakojo tai, kad buvo prognozuojamos didžiausios pardavimų pajamos ir mažiausia savikaina.

Pritaikius modelio tyrimui prognozes keturiais statistiniais modeliais, galima teigti, kad patikimiausi modeliai, kuriais remiantis galima daryti išvadas yra slenkančio vidurkio ir eksponentinis eilutės išlyginimo metodai, nes jiems taikomas paklaidų skaičiavimas, kuomet galima remtis vertinant rezultatus, o ekstrapoliacijos du būdai nėra tokie patikimi, todėl jų galima būtų ir nenaudoti tyrime. Vertinant apskaičiuotų paklaidų rezultatus, išskirta, kad gauti rezultatai su 0,8 koeficientu eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu turėjo mažesnę paklaidą nuo realių rezultatų, nei slenkančio vidurkio metodas, todėl darant išvadas tyrime labiausiai remtasi eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu.

Atlikus AB “Klaipėdos jūrų kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” pelno ir jį lemiančių veiksnių analizę, išskirti pagrindiniai rodikliai į kuriuos nagrinėjamos bendrovės turėtų atkreipti dėmesį: pardavimų pajamos, savikaina bei finansinė ir investicinė veikla, kad būtų uždirbamas didesnis pelnas ir prognozių rezultatai būtų geresni.

Iš pelningumo rodiklių tyrimo, remiantis Du Pont turto pelningumo metodika, nustatyta, kad AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ turto pelningumas nėra geras ir turtas pilnai neišnaudojamas, pelno uždirbimui. Bendrovė turėtų išnagrinėti turimų pastatų, įrengimų ir mašinų naudingumą jų veikloje, įsitikinti ar būtinas jų toks kiekis, kad būtų kokybiškiau suteikiamos paslaugos ir uždirbamos didesnės pajamos. Taip pat skatinamas pirkėjų greitesnis apmokėjimas, taikant didesnes motyvacinės priemones, t.y. nuolaidas ar kt. Remiantis Du Pont modeliu, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2010 metais buvo gautas nepatenkinamas ir nuosavo kapitalo pelningumo rodiklis, kas reiškia, kad investuotojų pinigai buvo neefektyviai naudojami, tai įtakojo, turto apyvartumo rodiklio kitimas, nes sumažėjo pardavimų pajamos, o turtas padidėjo.

Atlikus UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ turto pelningumo analizę, taikant L. Bernstein metodą, nustatyta, kad įmonėje labai trūksta apyvartinių lėšų, nes apyvartinis kapitalas tik 2010 metais buvo teigiamas. Minusinių apyvartinių kapitalą labiausiai įtakojo didelės trumpalaikės finansinės skolos, todėl bendrovei reikėtų įsivertinti savo galimybes ir nuspręsti, kad galbūt geriau skolintis ilgajam laikotarpiui, nes gali nebūti uždirbamos didelės pajamos ir grąžinamos skolos tais metais, taip pat įvertinant tai, kad ilgam laikotarpiui pasiskolinus yra mažesnės palūkanos, kas didina grynąjį pelną (nuostolį). Ko pasekoje būtų galima investuoti į darbuotojų motyvaciją, reklamą, žaliavas ar į trumpalaikes investicijas. Taip pat, remiantis Du Pont modeliu, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2010 metais buvo nepatenkinamas nuosavo kapitalo pelningumo rodiklis, kas reiškia, kad investuotojų pinigai buvo neefektyviai naudojami, tai įtakojo, turto apyvartumo rodiklio kitimas, nes sumažėjo pardavimų pajamos ir padidėjo turtas.

Apibendrinant AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ 2014 – 2015 metų prognozes galima teigti, kad prognozuojamos pelno (nuostolio) ataskaitos neturėjo didelio nerealaus atotrūkio nuo 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos, remiantis naudotais slenkančio vidurkio ir eksponentinis eilutės išlyginimo metodais tyrimui. 2014 – 2015 metų rezultatų prognozės teigiamos ir didėjančios, vadinasi bendrovė dirbs pelningiau. UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ prognozuojami rezultatai, kaip ir kitos nagrinėjamos įmonės, labai nesiskyrė nuo paskutiniųjų nagrinėjamų metų, tačiau labiausiai pastebimo rezultato nėra galima išskirti bei 2014 – 2015 metų rezultatų prognozės teigiamos ir didėjančios.

Kadangi, AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ prognozuojami rezultatai pelno (nuostolio) ataskaitos labai nesiskyrė nuo paskutiniųjų nagrinėjamų metų, tai ir pelningumo rodikliai buvo panašūs ir rodo optimistiškas prognozes nagrinėjamoms bendrovėms.

Iš atliktų tyrimų nustatyta, kad AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ turto ir nuosavo kapitalo pelningumas nėra labai geras, tai įtakojo turto apyvartumas, vadinasi bendrovė turi įsitikinti ar

reikalingas toks turtas, jei jis nedidina pardavimų pajamų. O UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” turi per daug trumpalaikių įsipareigojimų, kas mažina bendrovės apyvartinių lėšų apimtį.

Pritaikius pateiktą pelną įtakojančių veiksnių tyrimo modelį, išskyrus pagrindinius veiksnius įtakojančius pelną, apskaičiavus bankroto tikimybes bei nustatius tinkamiausius metodus, kurie parodė labiausiai įtakojančius veiksnius ir pateikus veiklos prognozes, galima pateikti išvadas ir rekomendacijas.

IŠVADOS IR PASIŪLYMAI

Atlikus pirmą tyrimo etapą, teorinių metodų tyrimą, pelną galima apibūdinti, kaip pagrindinį veiklos rodiklį, finansinį rezultatą ir pajamų šaltinį, nes tai pajamos, kurios fiksuojamos per ataskaitinį laikotarpį bei jų uždirbimui patirtos sąnaudos. Pelno tyrimui naudojami kelių metų finansinės atskaitomybės duomenys, kurie padeda nustatyti atitinkamų rodiklių dinamiką, struktūrą ir įtaką įmonės pelno susidarymui.

Pelningumas yra pelno santykis su tam tikru įmonės rodikliu, turinčiu ryšį su pelnu ir norint nustatyti veiksnių įtaką pelningumui, reikia apskaičiuoti pelningumo rodiklius, kurie suskirstomi į svarbiausias grupes: pardavimų, turto ir kapitalo. Tiriant pelningumą naudinga išskaidyti rodiklį į elementus, nes padeda nustatyti veiksnių įtaką ir geriau atskleisti pelningumo susidarymą.

Tyrimė iškirta, kad pelną ir pelningumą lemia vidiniai ir išoriniai veiksniai. Išorinių veiksnių įmonė pakeisti savo naudai negali, nes jie yra nuolat kintantys, todėl įmonės turi stebėti ir įvertinti jų poveikį pelnui. Vidiniai veiksniai yra įmonės veikla, turimi ištekliai ir jų panaudojimas.

Įmonių tolimesnės veiklos tęstinumui naudinga atlikti veiklos vertinimą, naudojant bankroto tikimybės tyrimą, kuris padeda atskleisti mokumo galimybes bei išskirti pagrindinius veiksnius įtakojančius bankroto grėsmę. Pagrindiniai rekomenduojami bankroto tikimybės vertinimo modeliai yra E. Altman, Blank, Taffler ir Tisshaw, Springate ir Chesser ir numatyti veiklos perspektyvas.

Antrame tyrimo etape atlikti skaičiavimai parodė, kad krovos įmonės labiausiai įtakojančios išoriniai veiksniai yra šalies ekonominė padėtis, todėl bendrovės turėtų sureguliuoti vykdomą veiklą taip, kad kuo mažesnis veiklos jautrumas būtų infliacijoms, nedarbo ir vartojimo mažėjimui, taip pat kt. rodikliams; konkurencija taip pat labai svarbus veiksnys, tačiau nagrinėjamos bendrovės, siekia gauti kuo daugiau investicijų, technologijos atnaujinimams, infrastruktūros plėtrai.

Išnagrinėjus krovos įmonių vidinę veiklą buvo nustatyta, kad abi krovos kompanijos dirba pelningai ir turtas su nuosavu kapitalu didėjo, apart 2009 – 2010 metus, kai turtas dėl nusidėvėjimo, investicijų mažėjimo ir didžiąją dalį turto sudarė ilgalaikis turtas. Labiausiai turto didėjimą įtakojo infrastruktūros plėtra ir inovacijų diegimas. Abiejų bendrovių nuosavas kapitalas viršijo įsipareigojimus per visus šešis nagrinėjamus metus, apart 2008 metus, kai UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ įsipareigojimai buvo didesni už nuosavą kapitalą 102 %, dėl trumpalaikių įsipareigojimų, tačiau nuosavas kapitalas didėjo kasmet dėl pelno pokyčių. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ nuosavas kapitalas kito labiau, tačiau taip pat dėl pelno pokyčių. Įsipareigojimai kito įtakojami infrastruktūros plėtros.

Ištirus kompanijų pardavimo pajamų pokyčius nustatyta, kad pardavimo pajamos didėja ir matomas pardavimo pajamų kitimas tolygiai su savikaina, tačiau AB „Klaipėdos jūrų krovinių

kompanija“ pardavimo pajamos 2009 metais labai sumažėjo, dėl ekonominės stagnacijos, kada daugumos sektorių darbas buvo sulėtėjęs. Apskaičiavus rodiklius matyti, kad nagrinėjamos bendrovės sugebėjo uždirbti daugiau pelno su mažesnėmis sąnaudomis. Išnagrinėti bendrojo ir grynojo pelno (nuostolio) rodikliai parodė, kad 2008 - 2009 metais AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ bendrąjį pelną (nuostolį) paveikė prasidėjusi ekonominė stagnacija, tačiau grynasis pelnas (nuostolis) nesumažėjo, nes jį įtakojo finansinės ir investicinės veiklos padidėjimas 205 %, o UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” rodiklių ekonominė stagnacija labai neįtakojo, todėl grynasis ir bendrasis pelnas (nuostolis) iki 2012 metų didėjo, tačiau finansinė ir investicinė veikla nebuvo tokia naudinga kaip kitos nagrinėjamos kompanijos.

Du Pont metodika parodė, kad AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ turto pelningumas nuo 2008 iki 2011 metų didėjo, kai turtas mažėjo, o grynasis pelnas (nuostolis) didėjo, nes turtas buvo išnaudojamas naudingiau, dėl turto apyvartumas. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” nuo 2011 iki 2013 metų turto pelningumas mažėjo, tai pardavimų pajamų mažėjimas ir turto didėjimas. L. Bernstein modelio rezultatai parodė, kad UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” neturi pakankamai apyvartinių lėšų įmonės veiklai gerinti, nes trumpalaikiai įsipareigojimai didesni už trumpalaikį turtą ir tik 2010 metais gautas geresnis rodiklis, kai apyvartinis kapitalas buvo teigiamas, dėl trumpalaikio turto padidėjimo (17 %). R. Schattke ir H. Jensen ir R. Wilson ir G. Mchugh metodikos nustatė, kad abi nagrinėjamos įmonės gerai valdo investuotą kapitalą, nes gauti rezultatai parodė, kad investuotas kapitalas uždirba daug bendrojo pelno (nuostolio), tačiau abiejų metodikų nenaudinga taikyti tyrime, nes įmonės neturi daug ilgalaikio nematerialiojo turto. Atlikus trumpalaikio ir ilgalaikio turto pelningumo tyrimą išskirta, kad trumpalaikis turtas uždirbo daugiau grynojo pelno (nuostolio) krovos darbų paslaugas teikiančiose bendrovėse. Taip pat nustatyta, kad krovos įmonė su mažesnėmis investicijomis, išnaudoja efektyviau savo trumpalaikį turtą nei didesnė kompanija.

Du Pont modelio metodika apskaičiuota nuosavo kapitalo grąža parodė, kad nagrinėjamose kompanijose yra teigiami rodikliai ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” daugiau vienas nuosavo kapitalo litas uždirbo grynojo pelno. AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2010 - 2011 metų didesnę pelningumą įtakojo turto apyvartumas, nes pardavimų pajamos padidėjo 9 % ir 30 %, 2010 metais sumažėjo ir turtas. UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” nuosavo kapitalo pelningumas geriausias buvo 2009 - 2011 metais, tai lėmė, taip pat, turto apyvartumo pokyčiai, 2009 metais dėl turto sumažėjimo (36 %) ir pardavimų pajamų augimo (26 %), 2010 metais sumažėjo dėl kapitalo struktūra, nes padaugėjo bendrovėje rezervų. Jų didėjimas rodo, kad įmonė pakankamai neišnaudoja rezervų pelno uždirbimui. Ištyrus kitus pelningumo rodiklius, nustatyta, kad abi kompanijos 2008 - 2013 metai gerai kontroliavo veiksnius įtakančius pelną:

kainas, savikainą ir sąnaudas, tačiau UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” vykde geresnę šių veiksnių kontrolę, nes visi pelningumo rodikliai geresni.

Trečiame tyrimo etape nustatytos bankroto tikimybės parodė, kad AB “Klaipėdos jūrų kompanija” bankrotas nėra numatomas, nes bendrovės pelnas per visus nagrinėjamus metus buvo teigiamas ir labai nekito veikla pelninga, nuosavas kapitalas viršijo įsipareigojimus, turtas buvo naudojamas efektyviai ir padėjo uždirbti pelną bei bendrovėje netrūksta apyvartinių lėšų. UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” bankroto tikimybės buvo didesnės, tačiau tyrime nustatyti trys tinkamiausi ir realiausius rezultatus parodantys bankroto vertinimo modeliai, kuriuos naudinga taikyti modelio tyrime ir aptarti gautus rezultatus: E. Altmano, Springate ir Chesser, kuriais apskaičiuotos tikimybės parodė, kad 2009 – 2013 metais buvo mažos, kas reiškia, kad turtas naudojamas pakankamai, kad uždirbtų pelną, tačiau 2008 metais bankroto tikimybė buvo labai didelė, kai buvo apyvartinių lėšų didžiausias trūkumas, įsipareigojimai viršijo ir nuosavą kapitalą ir turtą.

Nustatyti tinkamiausi modeliai krovos įmonių prognozėms sudaryti: slenkančio vidurkio ir eksponentinis eilutės išlyginimo metodai ir eksponentiniu eilutės išlyginimo metodu turėjo mažiausią paklaidą nuo realių rezultatų. Sudarytos prognozės parodė, kad lyginant rodiklius su 2013 metais, AB “Klaipėdos jūrų kompanija” 2014 metais grynasis pelnas (nuostolis) prieš mokesčius didės 1,8 mln., Lt, dėl pardavimų didėjimo 2 mln., Lt, o 2015 metais 5,5 mln., Lt., dėl savikainos oUAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2014 metais grynasis pelnas (nuostolis) prieš mokesčius didės - 5 tūkst., dėl pardavimų didėjimo 2,6 mln., Lt, o 2015 metais 2,5 mln., Lt, taip pat dėl pardavimų didėjimo.

Šiame tyrime iškelta hipotezė pasitvirtino, nes pritaikius pelną įtakojančių veiksnių vertinimo modelį, galima išskirti skirtingų dydžių krovos įmonių pelną labiausiai įtakojančius veiksnus. Pasitvirtino, kad abiejų nagrinėjamų krovos įmonių pagrindiniai pelną lemiantys veiksniai yra pardavimų pajamų didinimas, savikainos mažinimas, turto efektyvus naudojimas, kapitalo didinimas bei įsipareigojimų mažinimas. Krovos įmonių veikla pelninga ir gerėjanti, savikainos kontrolė gera, tačiau esminė galimybė didinti įmonės pelningumo lygį ateityje sreguliuavus turimo ilgalaikio turto naudingumą, nes kai pardavimų pajamos mažėja, turto pelningumas taip pat mažėja, o atskirai UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “Bega” reikėtų greitinti trumpalaikių skolų apyvartumą, nes įmonėje trūksta apyvartinių lėšų, naudinga įvertinti ar nebūtų geriau skolintis daugiau lėšų ilgajam laikotarpiui nei trumpajam, dėl mažesnių palūkanų bei daugiau rezervų išnaudoti pelno uždirbimui.

LITERATŪRA

1. Aleknavičienė, V. (2009). Įmonės finansų valdymas. Kaunas: Spalvų kraitė.
2. Andrijauskienė, A. (2004). Įmonių ekonomika. Vilnius: Presvika.
3. Bagdonienė, L., Hopenienė, R. (2004). Paslaugų marketingas ir vadyba. Kaunas. Technologija.
4. Bagdžiūnienė, V. (2005). Finansinių ataskaitų analizė. Vilnius: Conto litera.
5. Bagučiušienė, I. (2002). Pardavimo valdymas: vadovėlis. Kaunas: Technologija.
6. Bernstein, L. A. (2001). Financial Statement Analysis. Theory, Application and Interpretation. Fifth Edition. Irwin.
7. Berman, K. Knight, J. (2006). Finansinė išmintis. Vilnius: UAB „Verslo žinios“.
8. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2005). Finansų analizė. Kaunas: Technologija.
9. Černius, G. (1995). Apskaitininko vadovas. Vilnius: Pačiolis.
10. Įmonės finansų valdymas.(1997). Kaunas. Technologija.
11. Gronskas, V. (2005). Ekonominė analizė. Kaunas: Technologija.
12. Juozaitienė, L. (2008). Įmonės finansai. Šiauliai: Analizė ir valdymas.
13. Kalčinskas, G., Černius, G. (1998). Finansinė ir menedžmento apskaita. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
14. Kvedaraitė, V. (1995). Firmų finansinių rodiklių palyginamoji analizė. Vilnius: Lietuvos informacijos centras.
15. Kvedaraitė, V. (1996). Pelningumo analizė ir prognozavimas. Vilnius: Lietuvos informacijos centras.
16. Kvedaraitė, V. (1997). Įmonės finansų valdymas. Vilnius: Lietuvos informacijos centras.
17. Lydeka, Z., Drilingas, B. (2002). Firmos ekonomikos pagrindai. Vilnius: Pačiolis.
18. Mackevičius, J., Poškaitė, D., Villis, L. (2011). Finansinė analizė. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
19. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). Finansinė analizė. Vilnius: Katalikų pasaulis.
20. Mackevičius, J. (2007). Įmonių veiklos analizė. Informacijos rinkimas, sisteminimas ir vertinimas. Vilnius: TEV.
21. Martinkus, B., Žilinskas, V. (2008). Ekonomikos pagrindai. Kaunas: Technologija.
22. Martinkus, B., Žičkienė, S., Žilinskas, V. (2002). Įmonės ekonomika. Šiauliai: VšĮ Šiaulių universiteto leidykla.
23. Obi, C. P. (1999). Verslo finansų pagrindai. Kaunas: Technologija.
24. Pass C., Lowes, B., Davies, L. (1997). Ekonomikos terminų žodynas. UAB „Baltijos biznesas“.
25. Pranulis, V., Pajuodis, A., Urbonavičius, S., Virvilaitė, R. (2000). Marketingas. The Baltic Press.

26. Radavičius, E. (1997). Įmonės finansai: analizė ir prognozės. Vilnius: Ekonomikos mokymo centras.
27. Rutkauskas, A., Damašienė, V. (2002). Finansų valdymas. Šiauliai: ŠUL.
28. Smalenskas, G. (1998). Finansinė atskaitomybė ir jos rodikliai. Vilnius: Lietuvos informacijos leidykla.107
29. Šlekienė, D., Klimavičienė, I. (2000). Įmonės veiklos finansinis vertinimas. Kaunas: KTU.
30. Vengrienė, B. (1998). Paslaugų ekonomika. Vilnius. VU leidykla.
31. Vainienė, R. (2005). Ekonomikos terminų žodynas. Vilnius
32. Valkauskas, R.(2005) Statistika. Mokomoji knyga. Vilnius: VVAM.
33. Wonnacott, P. (1998). Mikroekonomika. Kaunas: Litera Universitai.

STRAIPSNIAI LEIDINIUOSE

34. Bivainis, J., Garškaitė, K. (2000). Įmonių bankroto grėsmės įvertinimas. Ekonomika. Nr. 51. p. 7 - 19.
35. Bivainis, J., Garškaitė, K. (2002). Antikrizinio įmonės valdymo priemonės. Ekonomika, p.19 -36.
36. Brazaitis, Z., Subačienė, R. (2006). Naujai apie įmonių veiklos analizę. Ekonomika. Nr. 73, p. 111 – 113.
37. Dagilienė, L. (2008) Finansinių vertinimo metodų tarpusavio priklausomybės tyrimas informacijos atskleidimo aspektu. Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos. Nr. 4, p. 90 – 96.
38. Galinienė, B., Mašalaitytė, L. (2007). Verslo vertinimo kokybei turintys įtakos finansinės veiklos aspektai. Ekonomika. Nr. 77, p. 7 – 23.
39. Gekas, V. (2002). Marža – labai didelis pelnas. Vadovo pasaulis. Nr. 10, p. 16 – 21.
40. Kutkaitis, A., Čepinskis, J. (2011). Jūrų uosto plėtra darnaus vystimosi kontekste. Vadybos mokslas ir studijos – kaimo verslų ir jų infrastruktūros plėtrai. Nr. 2(26), p. 121 – 129.
41. Lietuvos laisvosios rinkos institutas (LLRI), Klaipėdos Universitetas, Ekonominės konsultacijos ir tyrimai. (2005). Studija „Klaipėdos valstybinio jūrų uosto ekonominė ir socialinė reikšmė Klaipėdos miestui, regionui ir Lietuvos valstybei“. Vilnius.
42. Novaišienė, A., Žaltauskienė, N., (2000). Pajamų ir pelno mokesčių taikymo problemos ir tobulinimo galimybės. Inžinerinė ekonomika. Nr. 3, p. 39-45.
43. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1999). Turto pelningumo analizės metodikos. Organizacijų vadyba: sisteminiai tyrimai. Nr. 9, p. 65 – 78.
44. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1999). Kapitalo pelningumo rodiklių skaičiavimo ir analizės tobulinimas. Ekonomika. Nr. 46, p. 51 – 62.108.

45. Mackevičius, J. (2005). Įmonių veiklos rizikų rūšys ir jų vertinimo būtinumas. *Ekonomika ir vadyba: aktualijos ir perspektyvos*. Nr. 5, p. 34 - 46.
46. Mackevičius, J. Rakštelienė, A. (2005). Altman modelių taikymas Lietuvos įmonių bankrotui prognozuoti. *Pinigių studijos*. Nr. 1, p. 24 – 40.
47. Mackevičius, J.(2006). Finansinių santykinų rodiklių skaičiavimas ir grupavimas. *Ekonomika*. Nr. 75, p. 20 – 31.
48. Mackevičius, J. (2006). Įmonių finansinių ataskaitų informacija: reikšmė, vertinimas, analizė. *Informacijos mokslai*. Nr.37, p. 53 – 63.
49. Mackevičius, J., Molienė, O., Poškaitė, D. (2008) Bendrojo pardavimų pelningumo kompleksinės analizės metodika. *Ekonomika*. Nr. 81, p. 74 – 89.
50. Poškaitė, D., Novikovas, M. (2006). Pelningumo rodiklių naudojimas siekiant nustatyti sandorių tarp asocijuotų asmenų kainodarą. *EKONOMIKA*. ISSN 1392-1258.
51. Puidokas, M., Andriuškaitė, L. (2012) Klaipėdos valstybinio jūrų uosto transporto politikos analizė pozicionuojant Lietuvą kaip jūrinę valstybę. *Viešojoji politika ir administravimas*. Nr. 3, p. 404 – 419.
52. Purlys, C. (2002). Įmonių bankroto proceso ekonominio efektyvumo didinimo kryptys. *Ekonomika*. Nr. 54, p. 135 – 144.
53. Vasiliauskas, A., Misiūnas, A. (2000). Klaipėdos uosto plėtros vertinimas Lietuvos ekonominės strategijos požiūriu. *Ekonomika*. 50, p. 154 – 177.
54. Žvinklys, J. (2009). Įmonės veiklos pelningumas ir jo didinimas. *Apskaitos, audito ir mokesčių aktualijos*. Nr.7, p.15 - 16, Nr.9, p.1 - 9, Nr.12, p.15 – 16.

MEDŽIAGA INTERNETE

55. Bučiūnienė, I. (2002). Tarptautinė ekonomika ir vadyba. *Ekonomika ir vadyba*. Nr. 3. Prieiga per internetą: <[http:// www.lzuu.lt](http://www.lzuu.lt)>.
56. Finansinės atskaitomybės analizė (2007). Prieiga per internetą: <http://www.traders.lt/page.php?id=1329>.
57. Lebedžinskaitė, R. Bankroto diagnostavimo modelių analizė. Prieiga per internetą: <http://ev.lzuu.lt>.
58. Purlys, Č., Rainys, G. (2001). Įmonių bankrotai ir jų prevencija. *Lietuvos ekonomikos apžvalga* Nr. 1, p. 86 – 97. Prieiga per internetą: <[http:// www.lb.lt/lt/leidiniai/pinigu_studijos2005_1](http://www.lb.lt/lt/leidiniai/pinigu_studijos2005_1)>.
59. Statistinė informacija. Prieiga per internetą: <http://www.stat.gov.lt>.
60. Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas. Prieiga per internetą: <http://www3.lrs.lt/pls/inter3/oldsearch.preps2?Condition1=232112&Condition2=>.

PRIEDAI

1 priedas

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų balansas (Turto dalis)

	TURTAS	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A.	ILGALAIKIS TURTAS	192250000	186300000	184863000	186985000	199843000	236682000
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	1446000	1130000	1111000	855000	721000	507000
I.1.	Programinė įranga		1130000	1111000	855000	721000	507000
I.2.	Kitas nematerialusis turtas	1446000					
II.	MATERIALUSIS TURTAS	175345000	175367000	173286000	180782000	192730000	232951000
II.1.	Žemė	11858000	11858000	11908000	11908000	11908000	11908000
II.2.	Pastatai ir statiniai	119258000	108470000	102642000	108594000	101540000	103034000
II.3.	Mašinos ir įrenginiai	12907000	41223000	37226000	47901000	43829000	51044000
II.4.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	20284000	2486000	1984000			
II.5.	Nebaigta statyba	4136000	5033000	13650000	5336000	28597000	60461000
II.6.	Kitas materialusis turtas				1589000	1629000	1504000
II.7.	Investicinis turtas	6902000	6297000	5876000	5454000	5227000	5000000
II.7.1.	Žemė						
II.7.2.	Pastatai	6902000	6297000	5876000	5454000	5227000	5000000
III.	FINANSINIS TURTAS	15209000	7538000	9436000	3611000	2731000	1884000
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones	1457000	1876000	2385000	2975000	2681000	1883000
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	13752000	5612000	7001000			
III.3.	Kitas finansinis turtas		50000	50000	636000	50000	1000
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	250000	2265000	1030000	1737000	3661000	1340000
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	250000	2265000	1030000	1737000	1506000	1291000
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas					2155000	49000
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	48292000	52358000	52640000	58015000	65081000	52684000
I.	ATSRAGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI	2915000	5964000	4894000	2083000	9811000	5138000
I.1.	Atsargos	2915000	2392000	2064000	2083000	2395000	1925000
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2915000	2392000	2064000	2083000	2395000	1925000
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		3572000	2830000		7416000	3213000
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys						
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	31554000	9250000	5419000	18534000	15882000	16708000
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	31554000	9250000	5419000	12427000	15882000	16708000
II.2.	Kitos gautinos sumos				6107000		
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	4769000	8183000	35132000	32669000	25030000	10126000
III.1.	Trumpalaikės investicijos						
III.2.	Terminuoti indėliai						
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas	4769000	8183000	35132000	32669000	25030000	10126000
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	9054000	28961000	7195000	4729000	14358000	20712000
	TURTO IŠ VISO:	240542000	238658000	237503000	245000000	264924000	289366000

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų balansas (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalis)

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008	2009	2010	2011	2012	2013
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	211796000	200031000	194554000	206241000	213197000	215232000
I.	KAPITALAS	126704000	126704000	126704000	126704000	126704000	126704000
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)	126704000	126704000	126704000	126704000	126704000	126704000
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)						
III.	REZERVAI	12899000	12899000	12899000	12899000	12899000	12899000
III.1.	Privalomasis	12899000	12899000	12899000	12899000	12899000	12899000
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	72193000	60428000	54951000	66638000	73594000	75629000
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	15236000	16672000	18523000	37890000	33696000	28775000
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	56957000	43756000	36428000	28748000	39898000	46854000
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS						
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	28746000	38627000	42949000	38759000	51727000	74134000
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	11258000	24374000	21546000	13540000	13370000	30941000
I.1.	Finansinės skolos	11258000	20961000	18211000	9672000	7152000	24870000
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	520000	248000	18000			
I.1.2.	Kredito įstaigoms	10738000	20713000	18193000	9672000	7152000	24870000
I.1.3.	Kitos finansinės skolos						
I.2.	Skolos tiekėjams						
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai					2225000	1335000
I.4.	Atidėjiniai	-	3413000	3335000	3868000	3993000	4736000
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo						
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų		3413000	3335000	3868000	3993000	4736000
I.4.3.	Kiti atidėjiniai						
I.5.	Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas						
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai						
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	17488000	14253000	21403000	25219000	38357000	43193000
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis		1260000	2521000	2521000		
II.2.	Finansinės skolos	249000	266000	230000	18000	2521000	8281000
II.2.1.	Kredito įstaigoms	249000	266000	230000	18000	2521000	8281000
II.2.2.	Kitos skolos						
II.3.	Skolos tiekėjams	5592000	3441000	6019000	7127000	17170000	16757000
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	520000	47000	2077000	5224000	2273000	7732000
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	805000			897000	5731000	97000
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai						
II.7.	Atidėjiniai						
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	10322000	9239000	10556000	9432000	10662000	10326000
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IS VISO:	240542000	238658000	237503000	245000000	264924000	289366000

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

3 priedas

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų balansas (Turto dalis)

	TURTAS	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A.	ILGALAIKIS TURTAS	161631514	87442945	91337877	130692018	148496912	145372288
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	88990	42619	48790	23096	14825	31253
I.4.	Programinė įranga	88990	42619	48790	23096	14825	31253
I.5.	Kitas nematerialusis turtas						
II.	MATERIALUSIS TURTAS	83855448	80495309	84295284	123711133	136001471	129686647
II.1.	Žemė			248400	248400	248400	248400
II.2.	Pastatai ir statiniai	51474125	62344430	56127908	51853534	49356280	67165747
II.3.	Mašinos ir įrengimai	12194062	11443168	10762338	11430087	19238460	52136239
II.4.	Transporto priemonės	1226198	1566104	1186352	952304	1096946	859766
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	895509	996909	767154	503144	306880	5257094
II.6.	Nebaigta statyba	18005989	4069480	13509204	57134815	64221845	2436266
II.7.	Kitas materialusis turtas	59565	75218	129144	137797	195341	359548
II.8.	Investicinis turtas	-	-	1564784	1451052	1337319	1223587
II.8.1.	Žemė						
II.8.2.	Pastatai			1564784	1451052	1337319	1223587
III.	FINANSINIS TURTAS	77493927	6721427	6721427	6721827	12221027	15391060
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones	77463927	6101060	6101060	6101060	11600260	15360660
III.3.	Po vienerių metų gautinos sumos						
III.4.	Kitas finansinis turtas	30000	620367	620367	620767	620767	30400
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	193149	183590	272376	235962	259589	263328
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	193149	183590	272376	235962	259589	263328
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas						
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	4776971	18338975	19925217	19391473	13022477	15172553
I.	ATSRAGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS	536959	1107229	6072991	1663248	2602401	3108662
I.1.	Atsargos	364150	586582	4552992	1154666	1973496	1872141
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	364150	586582	4552992	1154666	1973496	1872141
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	172809	520647	1519999	508582	624216	494990
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys					4689	741531
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	4029705	5320828	6817617	7242934	7894986	7599092
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	3819764	5200997	6493877	5501251	6185978	6545019
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos		15920	7066	25395	424	
II.3.	Kitos gautinos sumos	209941	103911	316674	1716288	1708584	1054073
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	-	8385509	-	3452800	592000	592000
III.1.	Trumpalaikės investicijos						
III.2.	Terminuoti indėliai	-	8385509		3452800	592000	592000
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas						
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	210307	3525409	7034609	7032491	1933090	3872799
	TURTO IŠ VISO:	166408485	105781920	111263094	150083491	161519389	160544841

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

4 priedas

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų balansas (Nuosavo kapitalo ir išsipareigojimų dalis)

	NUOSAVAS KAPITALAS IR IŠSIPAREIGOJIMAI	2008	2009	2010	2011	2012	2013
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	55071398	70599779	84769044	98571638	109953258	116495480
I.	KAPITALAS	9975000	9975000	9975000	9975000	9975000	9975000
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)	9975000	9975000	9975000	9975000	9975000	9975000
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)						
III.	REZERVAI	37444263	45089348	56721691	69372341	82829349	91403803
III.1.	Privalomas	997500	997500	997500	997500	997500	997500
II.2.	Kiti rezervai	36446763	44091848	55724191	68374841	81831849	90406303
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	7652135	15535431	18072353	19224297	17148909	15116677
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	7652135	15535431	18072353	19224297	17148909	15116677
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)						
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS						
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR IŠSIPAREIGOJIMAI	111337087	35182141	26494050	51511853	51566131	44049361
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI IŠSIPAREIGOJIMAI	12966449	11819794	7447260	25203910	27992485	20335811
I.1.	Finansinės skolos	12966449	11819794	7447260	25203910	27485690	20335811
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs išsipareigojimai	4129746	3087840	2003767	875819	5492418	4523168
I.1.2.	Kredito įstaigoms	8836703	8731954	5443493	24328091	21993272	15812643
I.1.3.	Kitos finansinės skolos						
I.2.	Skolos tiekėjams					506795	
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai						
I.4.	Atidėjiniai	-	-	-	-	-	-
I.4.1.	Išsipareigojimų ir reikalavimų padengimo						
I.4.2.	Pensijų ir panašių išsipareigojimų						
I.4.3.	Kiti atidėjiniai						
I.5.	Atidėtojo mokesčio išsipareigojimas						
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai išsipareigojimai						
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI IŠSIPAREIGOJIMAI	98370638	23362347	19046790	26307943	23573646	23713550
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	5771335	4711655	4804926	7911354	8628476	6719322
II.2.	Finansinės skolos	80463927	7588760	696633	696633	4821033	5929382
II.2.1.	Kredito įstaigoms	3000000	3000000				4519232
II.2.2.	Kitos skolos	77463927	4588760	696633	696633	4821033	1410150
II.3.	Skolos tiekėjams	6512933	2802666	6572350	11865289	3126277	4835683
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	207333	36231	301312	137171	329331	6947
II.5.	Pelno mokesčio išsipareigojimai	750947	2547637	850035			
II.6.	Su darbo santykiais susiję išsipareigojimai	2861270	4824424	3937997	3880803	5989154	5581435
II.7.	Atidėjiniai			1815842	1573082		
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai išsipareigojimai	1802893	850974	67695	243611	679375	640781
	NUOSAVO KAPITALO IR IŠSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISCO	166408485	105781920	111263094	150083491	161519389	160544841

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

5 priedas

Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaita

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	66641394	83990523	91087425	97714933	84649042	73905106
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	39078713	48830870	54348891	58937886	46446159	38136749
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	27562681	35159653	36738534	38777047	38202883	35768357
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	18264937	15153368	15669750	17136275	18965623	19419534
IV.1.	Pardavimo						
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	18264937	15153368	15669750	17136275	18965623	19419534
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	9297744	20006285	21068784	21640772	19237260	16348823
VI.	KITA VEIKLA	1212745	315595	208974	30665	121419	647096
VI.1.	Pajamos	2303342	1499243	1601854	1416611	1082513	1921266
VI.2.	Sąnaudos	1090597	1183648	1392880	1385946	961094	1274170
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(1688243)	(882430)	(444444)	(851548)	(844848)	(692067)
VII.1.	Pajamos	21890	940188	229472	92489	71998	35252
VII.2.	Sąnaudos	1710133	1822618	673916	944037	916846	727319
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	8822246	19439450	20833314	20819889	18513831	16303852
IX.	PAGAUTĖ						
X.	NETEKIMAI						
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIES APMOKESTINIMĄ	8822246	19439450	20833314	20819889	18513831	16303852
XII.	PELNO MOKESTIS	1170111	3904019	2760961	1595592	1364922	1187175
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	7652135	15535431	18072353	19224297	17148909	15116677

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

6 priedas

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaita

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2008	2009	2010	2011	2012	2013
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	170537000	115631000	126506000	164248000	171415000	155160000
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	116821000	75474000	75367000	86423000	91867000	88302000
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	53716000	40157000	51139000	77825000	79548000	66858000
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	37410000	33397000	35341000	42818000	41078000	40002000
IV.1	Pardavimo						
IV.2	Bendrosios ir administracinės	37410000	33397000	35341000	42818000	41078000	40002000
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	16306000	6760000	15798000	35007000	38470000	26856000
VI.	KITA VEIKLA	3577000	8180000	3428000	2926000	3522000	3248000
VI.1.	Pajamos	5471000	9771000	6124000	4932000	5576000	5299000
VI.2.	Sąnaudos	1894000	1591000	2696000	2006000	2054000	2051000
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(2071000)	2372000	1144000	1548000	(829000)	931000
VII.1.	Pajamos	1965000	2711000	1695000	1323000	894000	1482000
VII.2.	Sąnaudos	4036000	339000	551000	(225000)	1723000	551000
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17812000	17312000	20370000	39481000	41163000	31035000
IX.	PAGAUTĖ						
X.	NETEKIMAI						
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	17812000	17312000	20370000	39481000	41163000	31035000
XII.	PELNO MOKESTIS	2889000	640000	1847000	1591000	7467000	2260000
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	14923000	16672000	18523000	37890000	33696000	28775000

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos horizontali analizė

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2008 m.	2009 m.	2009 m. lyginant su 2008 m.		2010 m.	2011 m.	2011 m. lyginant su 2010 m.		2012 m.	2013 m.	2013 m. lyginant su 2012 m.		2013 m. lyginant su 2008 m.	
				Lt	%			Lt	%			Lt	%	Lt	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	66641394	83990523	17349129	26	91087425	97714933	6627508	7	84649042	73905106	(10743936)	-13	7263712	11
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	39078713	48830870	9752157	25	54348891	58937886	4588995	8	46446159	38136749	(8309410)	-18	(941964)	(2)
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	27562681	35159653	7596972	28	36738534	38777047	2038513	6	38202883	35768357	(2434526)	-6	8205676	30
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	18264937	15153368	(3111569)	(17)	15669750	17136275	1466525	9	18965623	19419534	453911	2	1154597	6
IV.1.	Pardavimo			-				-				-		-	-
IV.2.	Bendrosios ir administracinės	18264937	15153368	(3111569)	(17)	15669750	17136275	1466525	9	18965623	19419534	453911	2	1154597	6
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	9297744	20006285	10708541	115	21068784	21640772	571988	3	19237260	16348823	(2888437)	-15	7051079	76
VI.	KITA VEIKLA	1212745	315595	(897150)	(74)	208974	30665	(178309)	(85)	121419	647096	525677	433	(565649)	(47)
VI.1.	Pajamos	2303342	1499243	(804099)	(35)	1601854	1416611	(185243)	(12)	1082513	1921266	838753	77	(382076)	(17)
VI.2.	Sąnaudos	1090597	1183648	93051	9	1392880	1385946	(6934)	(0)	961094	1274170	313076	33	183573	17
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(1688243)	(882430)	805813	(48)	(444444)	(851548)	(407104)	92	(844848)	(692067)	152781	-18	996176	(59)
VII.1.	Pajamos	21890	940188	918298	4195	229472	92489	(136983)	(60)	71998	35252	(36746)	-51	13362	61
VII.2.	Sąnaudos	1710133	1822618	112485	7	673916	944037	270121	40	916846	727319	(189527)	-21	(982814)	(57)
VIII.	ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	8822246	19439450	10617204	120	20833314	20819889	(13425)	(0)	18513831	16303852	(2209979)	-12	7481606	85
IX.	PAGAUTĖ			-				-				-		-	-
X.	NETEKIMAI			-				-				-		-	-
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKĖTIMĄ	8822246	19439450	10617204	120	20833314	20819889	(13425)	(0)	18513831	16303852	(2209979)	-12	7481606	85
XII.	PELNO MOKĖTIS	1170111	3904019	2733908	234	2760961	1595592	(1165369)	(42)	1364922	1187175	(177747)	-13	17064	1
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	7652135	15535431	7883296	103	18072353	19224297	1151944	6	17148909	15116677	(2032232)	-12	7464542	98

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos horizontalioji analizė

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2008 m.	2009 m.	2009 m. lyginant su 2008 m.		2010 m.	2011 m.	2011 m. lyginant su 2010 m.		2012 m.	2013 m.	2013 m. lyginant su 2012 m.		2013 m. lyginant su 2008 m.	
				Lt	%			Lt	%			Lt	%	Lt	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	170537000	115631000	(54906000)	(32)	126506000	164248000	37742000	30	171415000	155160000	(16255000)	(9)	(15377000)	(9)
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	116821000	75474000	(41347000)	(35)	75367000	86423000	11056000	15	91867000	88302000	(3565000)	(4)	(28519000)	(24)
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	53716000	40157000	(13559000)	(25)	51139000	77825000	26686000	52	79548000	66858000	(12690000)	(16)	13142000	24
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	37410000	33397000	(4013000)	(11)	35341000	42818000	7477000	21	41078000	40002000	(1076000)	(3)	2592000	7
IV.1	Pardavimo			-				-				-		-	-
IV.2	Bendrosios ir administracinės	37410000	33397000	(4013000)	(11)	35341000	42818000	7477000	21	41078000	40002000	(1076000)	(3)	2592000	7
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	16306000	6760000	(9546000)	(59)	15798000	35007000	19209000	122	38470000	26856000	(11614000)	(30)	10550000	65
VI.	KITA VEIKLA	3577000	8180000	4603000	129	3428000	2926000	(502000)	(15)	3522000	3248000	(274000)	(8)	(329000)	(9)
VI.1	Pajamos	5471000	9771000	4300000	79	6124000	4932000	(1192000)	(19)	5576000	5299000	(277000)	(5)	(172000)	(3)
VI.2	Sąnaudos	1894000	1591000	(303000)	(16)	2696000	2006000	(690000)	(26)	2054000	2051000	(3000)	(0)	157000	8
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(2071000)	2372000	4443000	215	1144000	1548000	404000	35	(829000)	931000	1760000	(212)	3002000	(145)
VII.1	Pajamos	1965000	2711000	746000	38	1695000	1323000	(372000)	(22)	894000	1482000	588000	66	(483000)	(25)
VII.2	Sąnaudos	4036000	339000	(3697000)	(92)	551000	(225000)	(776000)	(141)	1723000	551000	(1172000)	(68)	(3485000)	(86)
VIII.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17812000	17312000	(500000)	(3)	20370000	39481000	19111000	94	41163000	31035000	(10128000)	(25)	13223000	74
IX.	PAGAUTĖ			-				-				-		-	-
X.	NEIEKIMAI			-				-				-		-	-
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIĖŠ APMOKĖTIMĄ	17812000	17312000	(500000)	(3)	20370000	39481000	19111000	94	41163000	31035000	(10128000)	(25)	13223000	74
XII.	PELNO MOKĖTIS	2889000	640000	(2249000)	(78)	1847000	1591000	(256000)	(14)	7467000	2260000	(5207000)	(70)	(629000)	(22)
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	14923000	16672000	1749000	12	18523000	37890000	19367000	105	33696000	28775000	(4921000)	(15)	13852000	93

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos vertikaloji analizė

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2008 m.		2009 m.		2009 m. lyginant su 2008 m.		2010 m.		2011 m.		2011 m. lyginant su 2010 m.		2012 m.		2013 m.		2013 m. lyginant su 2012 m.		2013 m. lyginant su 2008 m.	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	66641394	-	83990523	-	17349129	-	91087425	-	97714933	-	6627508	-	84649042	-	73905106	-	(10743936)	-	7263712	-
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	39078713	59	48830870	58	9752157	(1)	54348891	60	58937886	60	4588995	1	46446159	55	38136749	52	(8309410)	-3	(941964)	-7
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	27562681	41	35159653	42	7596972	1	36738534	40	38777047	40	2038513	(1)	38202883	45	35768357	48	(2434526)	3	8205676	7
IV.	VEIKLOS SĄNAUDOS	18264937	27	15153368	18	(3111569)	(9)	15669750	17	17136275	18	1466525	0	18965623	22	19419534	26	453911	4	1154597	-1
IV.1	Pardavimo		-		-		-		-		-		-		-		-		0		0
IV.2	Bendrosios ir administracinės	18264937	27	15153368	18	(3111569)	(9)	15669750	17	17136275	18	1466525	0	18965623	22	19419534	26	453911	4	1154597	-1
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	9297744	14	20006285	24	10708541	10	21068784	23	21640772	22	571988	(1)	19237260	23	16348823	22	(2888437)	-1	7051079	8
VI.	KITA VEIKLA	1212745	2	315595	0	(897150)	(1)	208974	0	30665	0	(178309)	(0)	121419	0	647096	1	525677	1	(565649)	-1
VI.1.	Pajamos	2303342	3	1499243	2	(804099)	(2)	1601854	2	1416611	1	(185243)	(0)	1082513	1	1921266	3	838753	1	(382076)	-1
VI.2.	Sąnaudos	1090597	2	1183648	1	93051	(0)	1392880	2	1385946	1	(6934)	(0)	961094	1	1274170	2	313076	1	183573	0
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(1688243)	(3)	(882430)	(1)	805813	1	(444444)	(0)	(851548)	(1)	(407104)	(0)	(844848)	(1)	(692067)	(1)	152781	0	996176	2
VII.1	Pajamos	21890	0	940188	1	918298	1	229472	0	92489	0	(136983)	(0)	71998	0	35252	0	(36746)	0	13362	0
VII.2	Sąnaudos	1710133	3	1822618	2	112485	(0)	673916	1	944037	1	270121	0	916846	1	727319	1	(189527)	0	(982814)	-2
VIII.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	8822246	13	19439450	23	10617204	10	20833314	23	20819889	21	(13425)	(2)	18513831	22	16303852	22	(2209979)	0	7481606	9
IX.	PAGAUTĖ		-		-		-		-		-		-		-		-		0		0
X.	NETEKIMAI		-		-		-		-		-		-		-		-		0		0
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKĖJIMĄ	8822246	13	19439450	23	10617204	10	20833314	23	20819889	21	(13425)	(2)	18513831	22	16303852	22	(2209979)	0	7481606	9
XII.	PELNO MOKĖJIS	1170111	2	3904019	5	2733908	3	2760961	3	1595592	2	(1165369)	(1)	1364922	2	1187175	2	(177747)	0	17064	0
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	7652135	11	15535431	18	7883296	7	18072353	20	19224297	20	1151944	(0)	17148909	20	15116677	20	(2032232)	0	7464542	9

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų pelno (nuostolio) ataskaitos vertikaliąjį analizę

Eil. nr.	STRAIPSNIAI	2008		2009		2009 m. lyginant su 2008		2010		2011		2011 m. lyginant su 2010		2012		2013		2013 m. lyginant su 2012		2013 m. lyginant su 2008 m.	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
I.	PARDAVIMO PAJAMOS	170537000	-	115631000	-	(54906000)	-	126506000	-	164248000	-	37742000	-	171415000	-	155160000	-	(16255000)	-	(15377000)	-
II.	PARDAVIMO SAVIKAINA	116821000	69	75474000	65	(41347000)	(3)	75367000	60	86423000	53	11056000	(7)	91867000	54	88302000	57	(3565000)	3	(28519000)	(12)
III.	BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	53716000	31	40157000	35	(13559000)	3	51139000	40	77825000	47	26686000	7	79548000	46	66858000	43	(12690000)	(3)	13142000	12
IV.	VEIKLOS ŠAŪNAUDOS	37410000	22	33397000	29	(4013000)	7	35341000	28	42818000	26	7477000	(2)	41078000	24	40002000	26	(1076000)	2	2592000	4
IV.1	Pardavimo		-		-	-	-		-		-	-	-		-		-	-	-	-	
IV.2	Bendrosios ir administracinės	37410000	22	33397000	29	(4013000)	7	35341000	28	42818000	26	7477000	(2)	41078000	24	40002000	26	(1076000)	2	2592000	4
V.	TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	16306000	10	6760000	6	(9546000)	(4)	15798000	12	35007000	21	19209000	9	38470000	22	26856000	17	(11614000)	(5)	10550000	8
VI.	KITA VEIKLA	3577000	2	8180000	7	4603000	5	3428000	3	2926000	2	(502000)	(1)	3522000	2	3248000	2	(274000)	0	(329000)	(0)
VI.1.	Pajamos	5471000	3	9771000	8	4300000	5	6124000	5	4932000	3	(1192000)	(2)	5576000	3	5299000	3	(277000)	0	(172000)	0
VI.2.	Šaūnaudos	1894000	1	1591000	1	(303000)	0	2696000	2	2006000	1	(690000)	(1)	2054000	1	2051000	1	(3000)	0	157000	0
VII.	FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA	(2071000)	(1)	2372000	2	4443000	3	1144000	1	1548000	1	404000	0	(829000)	(0)	931000	1	1760000	1	3002000	2
VII.1.	Pajamos	1965000	1	2711000	2	746000	1	1695000	1	1323000	1	(372000)	(1)	894000	1	1482000	1	588000	0	(483000)	(0)
VII.2.	Šaūnaudos	4036000	2	339000	0	(3697000)	(2)	551000	0	(225000)	(0)	(776000)	(1)	1723000	1	551000	0	(1172000)	(1)	(3485000)	(2)
VIII.	IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)	17812000	10	17312000	15	(500000)	5	20370000	16	39481000	24	19111000	8	41163000	24	31035000	20	(10128000)	(4)	13223000	10
IX.	PAGAUTĖ		-		-	-	-		-		-	-	-		-		-	-	-	-	
X.	NEIŖKIMAI		-		-	-	-		-		-	-	-		-		-	-	-	-	
XI.	PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKĖTIMĄ	17812000	10	17312000	15	(500000)	5	20370000	16	39481000	24	19111000	8	41163000	24	31035000	20	(10128000)	(4)	13223000	10
XII.	PELNO MOKĖTIS	2889000	2	640000	1	(2249000)	(1)	1847000	1	1591000	1	(256000)	(0)	7467000	4	2260000	1	(5207000)	(3)	(629000)	(0)
XIII.	GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	14923000	9	16672000	14	1749000	6	18523000	15	37890000	23	19367000	8	33696000	20	28775000	19	(4921000)	(1)	13852000	10

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų balanso horizontalioji analizė (Turto dalis)

	TURTAS	2008	2009	2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010	2011	2011 m. lyginimas su 2010 m.		2012	2013	2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
				Lt	%			Lt	%			Lt	%	Lt	%
A.	ILGALAIKIS TURTAS	161631514	87442945	(74188569)	(46)	91337877	130692018	39354141	43	148496912	145372288	(3124624)	(2)	(16259226)	(10)
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	88990	42619	(46371)	(52)	48790	23096	(25694)	(53)	14825	31253	16428	111	(57737)	(65)
I.1.	Programinė įranga	88990	42619	(46371)	(52)	48790	23096	(25694)	(53)	14825	31253	16428	111	(57737)	(65)
I.2.	Kitas nematerialusis turtas			-	-			-	-			-	-	-	-
II.	MATERIALUSIS TURTAS	83855448	80495309	(3360139)	(4)	84295284	123711133	39415849	47	136001471	129686647	(6314824)	(5)	45831199	55
II.1.	Žemė			-	-	248400	248400	-	-	248400	248400	-	-	248400	100
II.2.	Pastatai ir statiniai	51474125	62344430	10870305	21	56127908	51853534	(4274374)	(8)	49356280	67165747	17809467	36	15691622	30
II.3.	Mašinos ir įrenginiai	12194062	11443168	(750894)	(6)	10762338	11430087	667749	6	19238460	52136239	32897779	171	39942177	328
II.4.	Transporo priemonės	1226198	1566104	339906	28	1186352	952304	(234048)	(20)	1096946	859766	(237180)	(22)	(366432)	(30)
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	895509	996909	101400	11	767154	503144	(264010)	(34)	306880	5257094	4950214	1613	4361585	487
II.6.	Nebaigta statyba	18005989	4069480	(13936509)	(77)	13509204	57134815	43625611	323	64221845	2436266	(61785579)	(96)	(15569723)	(86)
II.7.	Kitas materialusis turtas	59565	75218	15653	26	129144	137797	8653	7	195341	359548	164207	84	299983	504
II.8.	Investicinis turtas	-	-	-	-	1564784	1451052	(113732)	(7)	1337319	1223587	(113732)	(9)	1223587	100
II.8.1.	Žemė			-	-			-	-			-	-	-	-
II.8.2.	Pastatai			-	-	1564784	1451052	(113732)	(7)	1337319	1223587	(113732)	(9)	1223587	100
III.	FINANSINIS TURTAS	77493927	6721427	(70772500)	(91)	6721427	6721827	400	0	12221027	15391060	3170033	26	(62102867)	(80)
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones	77463927	6101060	(71362867)	(92)	6101060	6101060	-	-	11600260	15360660	3760400	32	(62103267)	(80)
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos			-	-			-	-			-	-	-	-
III.3.	Kitas finansinis turtas	30000	620367	590367	1968	620367	620767	400	0	620767	30400	(590367)	(95)	400	1
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	193149	183590	(9559)	(5)	272376	235962	(36414)	(13)	259589	263328	3739	1	70179	36
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	193149	183590	(9559)	(5)	272376	235962	(36414)	(13)	259589	263328	3739	1	70179	36
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas			-	-			-	-			-	-	-	-
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	4776971	18338975	13562004	284	19925217	19391473	(533744)	(3)	13022477	15172553	2150076	17	10395582	218
I.	ATSRAGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	536959	1107229	570270	106	6072991	1663248	(4409743)	(73)	2602401	3108662	506261	19	2571703	479
I.1.	Atsargos	364150	586582	222432	61	4552992	1154666	(3398326)	(75)	1973496	1872141	(101355)	(5)	1507991	414
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	364150	586582	222432	61	4552992	1154666	(3398326)	(75)	1973496	1872141	(101355)	(5)	1507991	414
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	172809	520647	347838	201	1519999	508582	(1011417)	(67)	624216	494990	(129226)	(21)	322181	186
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			-	-			-	-	4689	741531	736842	15714	741531	100
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	4029705	5320828	1291123	32	6817617	7242934	425317	6	7894986	7599092	(295894)	(4)	3569387	89
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	3819764	5200997	1381233	36	6493877	5501251	(992626)	(15)	6185978	6545019	359041	6	2725255	71
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos		15920	15920	-	7066	25395	18329	259	424		(424)	(100)	-	-
II.3.	Kitos gautinos sumos	209941	103911	(106030)	(51)	316674	1716288	1399614	442	1708584	1054073	(654511)	(38)	844132	402
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	-	8385509	8385509	100	-	3452800	3452800	100	592000	592000	-	-	592000	100
III.1.	Trumpalaikės investicijos			-	-			-	-			-	-	-	-
III.2.	Terminuoti indėliai		8385509	8385509	100		3452800	3452800	100	592000	592000	-	-	592000	100
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas			-	-			-	-			-	-	-	-
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	210307	3525409	3315102	1576	7034609	7032491	(2118)	(0)	1933090	3872799	1939709	100	3662492	1741
	TURTO IŠ VISO:	166408485	105781920	(60626565)	(36)	111263094	150083491	38820397	35	161519389	160544841	(974548)	(1)	(5863644)	(4)

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų balanso horizontalioji analizė (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalis)

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008	2009	2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010	2011	2011 m. lyginimas su 2010 m.		2012	2013	2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
				Lt	%			Lt	%			Lt	%	Lt	%
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	55071398	70599779	15528381	28	84769044	98571638	13802594	16	109953258	116495480	65422222	6	61424082	112
I.	KAPITALAS	9975000	9975000	-	-	9975000	9975000	-	-	9975000	9975000	-	-	-	-
I.1.	Įstatinis (pasirašytasis)	9975000	9975000	-	-	9975000	9975000	-	-	9975000	9975000	-	-	-	-
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			-	-			-	-			-	-	-	-
III.	REZERVAI	37444263	45089348	7645085	20	56721691	69372341	12650650	22	82829349	91403803	8574454	10	53959540	144
III.1.	Privalomasis	9975000	9975000	-	-	9975000	9975000	-	-	9975000	9975000	-	-	-	-
III.2.	Kiti rezervai	36446763	44091848	7645085	21	55724191	68374841	12650650	23	81831849	90406303	8574454	10	53959540	148
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	7652135	15535431	7883296	103	18072353	19224297	1151944	6	17148909	15116677	(2032232)	(12)	7464542	98
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	7652135	15535431	7883296	103	18072353	19224297	1151944	6	17148909	15116677	(2032232)	(12)	7464542	98
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)			-	-			-	-			-	-	-	-
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS			-	-			-	-			-	-	-	-
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	111337087	35182141	(76154946)	(68)	26494050	51511853	25017803	94	51566131	44049361	(7516770)	(15)	(67287726)	(60)
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	12966449	11819794	(1146655)	(9)	7447260	25203910	17756650	238	27992485	20335811	(7656674)	(27)	7369362	57
I.1.	Finansinės skolos	12966449	11819794	(1146655)	(9)	7447260	25203910	17756650	238	27485690	20335811	(7149879)	(26)	7369362	57
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4129746	3087840	(1041906)	(25)	2003767	875819	(1127948)	(56)	5492418	4523168	(969250)	(18)	393422	10
I.1.2.	Kredito įstaigoms	8836703	8731954	(104749)	(1)	5443493	24328091	18884598	347	21993272	15812643	(6180629)	(28)	6975940	79
I.1.3.	Kitos finansinės skolos			-	-			-	-			-	-	-	-
I.2.	Skolos tiekėjams			-	-			-	-	506795		(506795)	(100)	-	-
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			-	-			-	-			-	-	-	-
I.4.	Atidėjiniai			-	-			-	-			-	-	-	-
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo			-	-			-	-			-	-	-	-
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų			-	-			-	-			-	-	-	-
I.4.3.	Kiti atidėjiniai			-	-			-	-			-	-	-	-
I.5.	Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas			-	-			-	-			-	-	-	-
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai			-	-			-	-			-	-	-	-
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI	98370638	23362347	(75008291)	(76)	19046790	26307943	7261153	38	23573646	23713550	139904	1	(74657088)	(76)
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	5771335	4711655	(1059680)	(18)	4804926	7911354	3106428	65	8628476	6719322	(1909154)	(22)	947987	16
II.2.	Finansinės skolos	80463927	7588760	(72875167)	(91)	696633	696633	-	-	4821033	5929382	1108349	23	(74534545)	(93)
II.2.1.	Kredito įstaigoms	3000000	3000000	-	-			-	-		4519232	4519232	100	1519232	51
II.2.2.	Kitos skolos	77463927	4588760	(72875167)	(94)	696633	696633	-	-	4821033	1410150	(3410883)	(71)	(76053777)	(98)
II.3.	Skolos tiekėjams	6512933	2802666	(3710267)	(57)	6572350	11865289	5292939	81	3126277	4835683	1709406	55	(1677250)	(26)
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	207333	36231	(171102)	(83)	301312	137171	(164141)	(54)	329331	6947	(322384)	(98)	(200386)	(97)
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	750947	2547637	1796690	239	850035		(850035)	(100)			-	-	(750947)	(100)
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	2861270	4824424	1963154	69	3937997	3880803	(57194)	(1)	5989154	5581435	(407719)	(7)	2720165	95
II.7.	Atidėjiniai			-	-	1815842	1573082	(242760)	(13)			-	-	-	-
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	1802893	850974	(951919)	(53)	67695	243611	175916	260	679375	640781	(38594)	(6)	(1162112)	(64)
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	166408485	105781920	(60626565)	(36)	111263094	150083491	38820397	35	161519389	160544841	(974548)	(1)	(5863644)	(4)

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų balanso horizontalioji analizė (Turto dalis)

	TURTAS	2008	2009	2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010	2011	2011 m. lyginimas su 2010 m.		2012	2013	2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
				Lt	%			Lt	%			Lt	%	Lt	%
A.	ILGALAIKIS TURTAS	192250000	186300000	(5950000)	(3)	184863000	186985000	2122000	1	199843000	236682000	36839000	18	44432000	23
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	1446000	1130000	(316000)	(22)	1111000	855000	(256000)	(23)	721000	507000	(214000)	(30)	(939000)	(65)
I.1.	Programinė įranga		1130000	1130000	100	1111000	855000	(256000)	(23)	721000	507000	(214000)	(30)	507000	100
I.2.	Kitas nematerialusis turtas	1446000		(1446000)	(100)			-	-			-	-	(1446000)	(100)
II.	MATERIALUSIS TURTAS	175345000	175367000	22000	0	173286000	180782000	7496000	4	192730000	232951000	40221000	21	57606000	33
II.1.	Žemė	11858000	11858000	-	-	11908000	11908000	-	-	11908000	11908000	-	-	50000	0
II.2.	Pastatai ir statiniai	119258000	108470000	(10788000)	(9)	102642000	108594000	5952000	6	101540000	103034000	1494000	1	(16224000)	(14)
II.3.	Mašinos ir įrenginiai	12907000	41223000	28316000	219	37226000	47901000	10675000	29	43829000	51044000	7215000	16	38137000	295
II.4.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	20284000	2486000	(17798000)	(88)	1984000		(1984000)	(100)			-	-	(20284000)	(100)
II.5.	Nebaigta statyba	4136000	5033000	897000	22	13650000	5336000	(8314000)	(61)	28597000	60461000	31864000	111	56325000	1362
II.6.	Kitas materialusis turtas			-	-		1589000	1589000	100	1629000	1504000	(125000)	(8)	1504000	100
II.7.	Investicinis turtas	6902000	6297000	(605000)	(9)	5876000	5454000	(422000)	(7)	5227000	5000000	(227000)	(4)	(1902000)	(28)
II.7.1.	Žemė			-	-			-	-			-	-	-	-
II.7.2.	Pastatai	6902000	6297000	(605000)	(9)	5876000	5454000	(422000)	(7)	5227000	5000000	(227000)	(4)	(1902000)	(28)
III.	FINANSINIS TURTAS	15209000	7538000	(7671000)	(50)	9436000	3611000	(5825000)	(62)	2731000	1884000	(847000)	(31)	(13325000)	(88)
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones	1457000	1876000	419000	29	2385000	2975000	590000	25	2681000	1883000	(798000)	(30)	426000	29
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	13752000	5612000	(8140000)	(59)	7001000		(7001000)	(100)			-	-	(13752000)	(100)
III.3.	Kitas finansinis turtas		5000	5000	100	5000	636000	586000	1172	50000	1000	(49000)	(98)	1000	100
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	250000	2265000	2015000	806	1030000	1737000	707000	69	3661000	1340000	(2321000)	(63)	1090000	436
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	250000	2265000	2015000	806	1030000	1737000	707000	69	1506000	1291000	(215000)	(14)	1041000	416
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas			-	-			-	-	2155000	49000	(2106000)	(98)	49000	100
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	48292000	52358000	4066000	8	52640000	58015000	5375000	10	65081000	52684000	(12397000)	(19)	4392000	9
I.	NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	2915000	5964000	3049000	105	4894000	2083000	(2811000)	(57)	9811000	5138000	(4673000)	(48)	2223000	76
I.1.	Atsargos	2915000	2392000	(523000)	(18)	2064000	2083000	19000	1	2395000	1925000	(470000)	(20)	(990000)	(34)
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2915000	2392000	(523000)	(18)	2064000	2083000	19000	1	2395000	1925000	(470000)	(20)	(990000)	(34)
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		3572000	3572000	100	2830000		(2830000)	(100)	7416000	3213000	(4203000)	(57)	3213000	100
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			-	-			-	-			-	-	-	-
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	31554000	9250000	(22304000)	(71)	5419000	18534000	13115000	242	15882000	16708000	826000	5	(14846000)	(47)
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	31554000	9250000	(22304000)	(71)	5419000	12427000	7008000	129	15882000	16708000	826000	5	(14846000)	(47)
II.2.	Kitos gautinos sumos			-	-		6107000	6107000	100			-	-	-	-
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	4769000	8183000	3414000	72	35132000	32669000	(2463000)	(7)	25030000	10126000	(14904000)	(60)	5357000	112
III.1.	Trumpalaikės investicijos			-	-			-	-			-	-	-	-
III.2.	Terminuoti indėliai			-	-			-	-			-	-	-	-
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas	4769000	8183000	3414000	72	35132000	32669000	(2463000)	(7)	25030000	10126000	(14904000)	(60)	5357000	112
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	9054000	28961000	19907000	220	7195000	4729000	(2466000)	(34)	14358000	20712000	6354000	44	11658000	129
	TURTO IŠ VISO:	240542000	238658000	(1884000)	(1)	237503000	245000000	7497000	3	264924000	289366000	24442000	9	48824000	20

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų balanso horizontalioji analizė (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalis)

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008	2009	2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010	2011	2011 m. lyginimas su 2010 m.		2012	2013	2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
				Lt	%			Lt	%			Lt	%	Lt	%
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	211796000	200031000	(11765000)	(6)	194554000	206241000	11687000	6	213197000	215232000	2035000	1	3436000	2
I.	KAPITALAS	126704000	126704000	-	-	126704000	126704000	-	-	126704000	126704000	-	-	-	-
I.1.	Istatinis (pasirašytasis)	126704000	126704000	-	-	126704000	126704000	-	-	126704000	126704000	-	-	-	-
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)			-	-			-	-			-	-	-	-
III.	REZERVAI	12899000	12899000	-	-	12899000	12899000	-	-	12899000	12899000	-	-	-	-
III.1.	Privalomasis	12899000	12899000	-	-	12899000	12899000	-	-	12899000	12899000	-	-	-	-
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	72193000	60428000	(11765000)	(16)	54951000	66638000	11687000	21	73594000	75629000	2035000	3	3436000	5
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	15236000	16672000	1436000	9	18523000	37890000	19367000	105	33696000	28775000	(4921000)	(15)	13539000	89
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	56957000	43756000	(13201000)	(23)	36428000	28748000	(7680000)	(21)	39898000	46854000	6956000	17	(10103000)	(18)
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS			-	-			-	-			-	-	-	-
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	28746000	38627000	9881000	34	42949000	38759000	(4190000)	(10)	51727000	74134000	22407000	43	45388000	158
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	11258000	24374000	13116000	117	21546000	13540000	(8006000)	(37)	13370000	30941000	17571000	131	19683000	175
I.1.	Finansinės skolos	11258000	20961000	9703000	86	18211000	9672000	(8539000)	(47)	7152000	24870000	17718000	248	13612000	121
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	520000	248000	(272000)	(52)	18000		(18000)	(100)			-	-	(520000)	(100)
I.1.2.	Kredito įstaigoms	10738000	20713000	9975000	93	18193000	9672000	(8521000)	(47)	7152000	24870000	17718000	248	14132000	132
I.1.3.	Kitos finansinės skolos			-	-			-	-			-	-	-	-
I.2.	Skolos tiekėjams			-	-			-	-			-	-	-	-
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			-	-			-	-	2225000	1335000	(890000)	(40)	1335000	100
I.4.	Atidėjiniai	-	3413000	3413000	100	3335000	3868000	533000	16	3993000	4736000	743000	19	4736000	100
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo			-	-			-	-			-	-	-	-
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų		3413000	3413000	100	3335000	3868000	533000	16	3993000	4736000	743000	19	4736000	100
I.4.3.	Kiti atidėjiniai			-	-			-	-			-	-	-	-
I.5.	Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas			-	-			-	-			-	-	-	-
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai			-	-			-	-			-	-	-	-
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	17488000	14253000	(3235000)	(18)	21403000	25219000	3816000	18	38357000	43193000	4836000	13	25705000	147
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis		1260000	1260000	100	2521000	2521000	-	-			-	-	-	-
II.2.	Finansinės skolos	249000	266000	17000	7	230000	18000	(212000)	(92)	2521000	8281000	5760000	228	8032000	3226
II.2.1.	Kredito įstaigoms	249000	266000	17000	7	230000	18000	(212000)	(92)	2521000	8281000	5760000	228	8032000	3226
II.2.2.	Kitos skolos			-	-			-	-			-	-	-	-
II.3.	Skolos tiekėjams	5592000	3441000	(2151000)	(38)	6019000	7127000	1108000	18	17170000	16757000	(413000)	(2)	11165000	200
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	520000	47000	(473000)	(91)	2077000	5224000	3147000	152	2273000	7732000	5459000	240	7212000	1387
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	805000		(805000)	(100)		897000	897000	100	5731000	97000	(5634000)	(98)	(708000)	(88)
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai			-	-			-	-			-	-	-	-
II.7.	Atidėjiniai			-	-			-	-			-	-	-	-
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	10322000	9239000	(1083000)	(10)	10556000	9432000	(1124000)	(11)	10662000	10326000	(336000)	(3)	4000	0
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IS VISO:	240542000	238658000	(1884000)	(1)	237503000	245000000	7497000	3	264924000	289366000	24442000	9	48824000	20

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų balanso vertikalią analizę (Turto dalis)

	TURTAS	2008		2009		2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010		2011		2011 m. lyginimas su		2012		2013		2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
A.	ILGALAIKIS TURTAS	161631514	97,13	87442945	82,66	(74188569)	(14)	91337877	82,09	130692018	87,08	39354141	5	148496912	91,94	145372288	90,55	(3124624)	-1,39	(16259226)	(7)
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	88990	0,05	42619	0,04	(46371)	(0)	48790	0,04	23096	0,02	(25694)	(0)	14825	0,01	31253	0,02	16428	0,01	(57737)	(0)
I.1.	Programinė įranga	88990	0,05	42619	0,04	(46371)	(0)	48790	0,04	23096	0,02	(25694)	(0)	14825	0,01	31253	0,02	16428	0,01	(57737)	(0)
I.2.	Kitas nematerialusis turtas		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	0,00		0,00		-	0,00	-	-
II.	MATERIALUSIS TURTAS	83855448	50,39	80495309	76,10	(3360139)	26	84295284	75,76	123711133	82,43	39415849	7	136001471	84,20	129686647	80,78	(6314824)	-3,42	45831199	30
II.1.	Žemė		0,00		0,00	-	-	248400	0,22	248400	0,17	-	(0)	248400	0,15	248400	0,15	-	0,00	248400	0
II.2.	Pastatai ir statiniai	51474125	30,93	62344430	58,94	10870305	28	56127908	50,45	51853534	34,55	(4274374)	(16)	49356280	30,56	67165747	41,84	17809467	11,28	15691622	11
II.3.	Mašinos ir įrengimai	12194062	7,33	11443168	10,82	(750894)	3	10762338	9,67	11430087	7,62	667749	(2)	19238460	11,91	52136239	32,47	32897779	20,56	39942177	25
II.4.	Transporto priemonės	1226198	0,74	1566104	1,48	339906	1	1186352	1,07	952304	0,63	(234048)	(0)	1096946	0,68	859766	0,54	(237180)	-0,14	(366432)	(0)
II.5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai	895509	0,54	996909	0,94	101400	0	767154	0,69	503144	0,34	(264010)	(0)	306880	0,19	5257094	3,27	4950214	3,08	4361585	3
II.6.	Nebaigta statyba	18005989	10,82	4069480	3,85	(13936509)	(7)	13509204	12,14	57134815	38,07	43625611	26	64221845	39,76	2436266	1,52	(61785579)	-38,24	(15569723)	(9)
II.7.	Kitas materialusis turtas	59565	0,04	75218	0,07	15653	0	129144	0,12	137797	0,09	8653	(0)	195341	0,12	359548	0,22	164207	0,10	299983	0
II.8.	Investicinis turtas	-	0,00	-	0,00	-	-	1564784	1,41	1451052	0,97	(113732)	(0)	1337319	0,83	1223587	0,76	(113732)	-0,07	1223587	1
II.8.1.	Žemė		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	0,00		0,00		-	0,00	-	-
II.8.2.	Pastatai		0,00		0,00	-	-	1564784	1,41	1451052	0,97	(113732)	(0)	1337319	0,83	1223587	0,76	(113732)	-0,07	1223587	1
III.	FINANSINIS TURTAS	77493927	46,57	6721427	6,35	(70772500)	(40)	6721427	6,04	6721827	4,48	400	(2)	12221027	7,57	15391060	9,59	3170033	2,02	(62102867)	(37)
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones	77463927	46,55	6101060	5,77	(71362867)	(41)	6101060	5,48	6101060	4,07	-	(1)	11600260	7,18	15360660	9,57	3760400	2,39	(62103267)	(37)
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	0,00		0,00		-	0,00	-	-
III.3.	Kitas finansinis turtas	30000	0,02	620367	0,59	590367	1	620367	0,56	620767	0,41	400	(0)	620767	0,38	30400	0,02	(590367)	-0,37	400	0
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	193149	0,12	183590	0,17	(9559)	0	272376	0,24	235962	0,16	(36414)	(0)	259589	0,16	263328	0,16	3739	0,00	70179	0
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	193149	0,12	183590	0,17	(9559)	0	272376	0,24	235962	0,16	(36414)	(0)	259589	0,16	263328	0,16	3739	0,00	70179	0
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	0,00		0,00		-	0,00	-	-
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	4776971	2,87	18338975	17,34	13562004	14	19925217	17,91	19391473	12,92	(533744)	(5)	13022477	8,06	15172553	9,45	2150076	1,39	10395582	7
I.	ATSRAGOS, IŠANKS TINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	536959	0,32	1107229	1,05	570270	1	6072991	5,46	1663248	1,11	(4409743)	(4)	2602401	1,61	3108662	1,94	506261	0,33	2571703	2
I.1.	Atsargos	364150	0,22	586582	0,55	222432	0	4552992	4,09	1154666	0,77	(3398326)	(3)	1973496	1,22	1872141	1,17	(101355)	-0,06	1507991	1
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	364150	0,22	586582	0,55	222432	0	4552992	4,09	1154666	0,77	(3398326)	(3)	1973496	1,22	1872141	1,17	(101355)	-0,06	1507991	1
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai	172809	0,10	520647	0,49	347838	0	1519999	1,37	508582	0,34	(1011417)	(1)	624216	0,39	494990	0,31	(129226)	-0,08	322181	0
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	4689	0,00	741531	0,46	736842	0,46	741531	0
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	4029705	2,42	5320828	5,03	1291123	3	6817617	6,13	7242934	4,83	425317	(1)	7894986	4,89	7599092	4,73	(295894)	-0,15	3569387	2
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	3819764	2,30	5200997	4,92	1381233	3	6493877	5,84	5501251	3,67	(992626)	(2)	6185978	3,83	6545019	4,08	359041	0,25	2725255	2
II.2.	Dukterinių ir asocijuotų įmonių skolos		0,00		0,02	15920	0	7066	0,01	25395	0,02	18329	0	424	0,00	0,00	0,00	(424)	0,00	-	-
II.3.	Kitos gautinos sumos	209941	0,13	103911	0,10	(106030)	(0)	316674	0,28	1716288	1,14	1399614	1	1708584	1,06	1054073	0,66	(654511)	-0,40	844132	1
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	-	0,00	8385509	7,93	8385509	8	-	0,00	3452800	2,30	3452800	2	592000	0,37	592000	0,37	-	0,00	592000	0
III.1.	Trumpalaikės investicijos		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	0,00		0,00		-	0,00	-	-
III.2.	Terminuoti indėliai	-	0,00	8385509	7,93	8385509	8	0,00		3452800	2,30	3452800	2	592000	0,37	592000	0,37	-	0,00	592000	0
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas		0,00		0,00	-	-	0,00		0,00		-	-	0,00		0,00		-	0,00	-	-
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	210307	0,13	3525409	3,33	3315102	3	7034609	6,32	7032491	4,69	(2118)	(2)	1933090	1,20	3872799	2,41	1939709	1,22	3662492	2
	TURTO IŠ VISO:	166408485	100,00	105781920	100,00	(60626565)	-	111263094	100,00	150083491	100,00	38820397	-	161519389	100,00	160544841	100,00	(974548)	-	(5863644)	-

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų balanso vertikaliąją analizę (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalis)

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008		2009		2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010		2011		2011 m. lyginimas su		2012		2013		2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	55071398	33,09	70599779	66,74	15528381	34	84769044	76,19	98571638	65,68	13802594	(11)	109953258	68,07	116495480	72,56	6542222	4,49	61424082	39
I.	KAPITALAS	9975000	5,99	9975000	9,43	-	3	9975000	8,97	9975000	6,65	-	(2)	9975000	6,18	9975000	6,21	-	0,04	-	0
I.1.	Įstatinis (pasirašytasis)	9975000	5,99	9975000	9,43	-	3	9975000	8,97	9975000	6,65	-	(2)	9975000	6,18	9975000	6,21	-	0,04	-	0
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
III.	REZERVAI	37444263	22,50	45089348	42,62	7645085	20	56721691	50,98	69372341	46,22	12650650	(5)	82829349	51,28	91403803	56,93	8574454	5,65	53959540	34
III.1.	Privalomasis	997500	0,60	997500	0,94	-	0	997500	0,90	997500	0,66	-	(0)	997500	0,62	997500	0,62	-	0,00	-	0
III.2.	Kiti rezervai	36446763	21,90	44091848	41,68	7645085	20	55724191	50,08	68374841	45,56	12650650	(5)	81831849	50,66	90406303	56,31	8574454	5,65	53959540	34
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	7652135	4,60	15535431	14,69	7883296	10	18072353	16,24	19224297	12,81	1151944	(3)	17148909	10,62	15116677	9,42	(2032232)	-1,20	7464542	5
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	7652135	4,60	15535431	14,69	7883296	10	18072353	16,24	19224297	12,81	1151944	(3)	17148909	10,62	15116677	9,42	(2032232)	-1,20	7464542	5
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	111337087	66,91	35182141	33,26	(76154946)	(34)	26494050	23,81	51511853	34,32	25017803	11	51566131	31,93	44049361	27,44	(7516770)	-4,49	(67287726)	(39)
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	12966449	7,79	11819794	11,17	(1146655)	3	7447260	6,69	25203910	16,79	17756650	10	27992485	17,33	20335811	12,67	(7656674)	-4,66	7369362	5
I.1.	Finansinės skolos	12966449	7,79	11819794	11,17	(1146655)	3	7447260	6,69	25203910	16,79	17756650	10	27485690	17,02	20335811	12,67	(7149879)	-4,35	7369362	5
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	4129746	2,48	3087840	2,92	(1041906)	0	2003767	1,80	875819	0,58	(1127948)	(1)	5492418	3,40	4523168	2,82	(969250)	-0,58	393422	0
I.1.2.	Kredito įstaigoms	8836703	5,31	8731954	8,25	(104749)	3	5443493	4,89	24328091	16,21	18884598	11	21993272	13,62	15812643	9,85	(6180629)	-3,77	6975940	5
I.1.3.	Kitos finansinės skolos	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
I.2.	Skolos tiekėjams	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	506795	0,31	0,00	0,00	(506795)	-0,31	-	-	
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
I.4.	Atidėjiniai	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	-	0,00	-	-	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
I.4.3.	Kiti atidėjiniai	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
I.5.	Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI	98370638	59,11	23362347	22,09	(75008291)	(37)	19046790	17,12	26307943	17,53	7261153	0	23573646	14,59	23713550	14,77	139904	0,18	(74657088)	(44)
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis	5771335	3,47	4711655	4,45	(1059680)	1	4804926	4,32	7911354	5,27	3106428	1	8628476	5,34	6719322	4,19	(1909154)	-1,16	947987	1
II.2.	Finansinės skolos	80463927	48,35	7588760	7,17	(72875167)	(41)	696633	0,63	696633	0,46	-	(0)	4821033	2,98	5929382	3,69	1108349	0,71	(74534545)	(45)
II.2.1.	Kredito įstaigoms	3000000	1,80	3000000	2,84	-	1	0,00	0,00	0,00	-	-	-	0,00	4519232	2,81	4519232	2,81	1519232	1	
II.2.2.	Kitos skolos	77463927	46,55	4588760	4,34	(72875167)	(42)	696633	0,63	696633	0,46	-	(0)	4821033	2,98	1410150	0,88	(3410883)	-2,11	(76053777)	(46)
II.3.	Skolos tiekėjams	6512933	3,91	2802666	2,65	(3710267)	(1)	6572350	5,91	11865289	7,91	5292939	2	3126277	1,94	4835683	3,01	1709406	1,08	(1677250)	(1)
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	207333	0,12	36231	0,03	(171102)	(0)	301312	0,27	137171	0,09	(164141)	(0)	329331	0,20	6947	0,00	(322384)	-0,20	(200386)	(0)
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	750947	0,45	2547637	2,41	1796690	2	850035	0,76	0,00	0,00	(850035)	(1)	0,00	0,00	0,00	-	0,00	(750947)	(0)	
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	2861270	1,72	4824424	4,56	1963154	3	3937997	3,54	3880803	2,59	(57194)	(1)	5989154	3,71	5581435	3,48	(407719)	-0,23	2720165	2
II.7.	Atidėjiniai	0,00	0,00	0,00	-	-	-	1815842	1,63	1573082	1,05	(242760)	(1)	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-	-	
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	1802893	1,08	850974	0,80	(951919)	(0)	67695	0,06	243611	0,16	175916	0	679375	0,42	640781	0,40	(38594)	-0,02	(1162112)	(1)
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	166408485	100,00	105781920	100,00	(60626565)	-	111263094	100,00	150083491	100,00	38820397	-	161519389	100,00	160544841	100,00	(974548)	0,00	(5863644)	-

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų balanso vertikalią analizę (Turto dalis)

	TURTAS	2008		2009		2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010		2011		2011 m. lyginimas su 2010 m.		2012		2013		2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
A.	ILGALAIKIS TURTAS	192250000	79,92	186300000	78,06	(5950000)	-1,86	184863000	77,84	186985000	76,32	2122000	-1,52	199843000	75,43	236682000	81,79	36839000	6,36	44432000	1,87
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS	1446000	0,60	1130000	0,47	(316000)	-0,13	1111000	0,47	855000	0,35	(256000)	-0,12	721000	0,27	507000	0,18	(214000)	-0,10	(939000)	-0,43
I.1.	Programinė įranga		0,00	1130000	0,47	1130000	0,47	1111000	0,47	855000	0,35	(256000)	-0,12	721000	0,27	507000	0,18	(214000)	-0,10	507000	0,18
I.2.	Kitas nematerialusis turtas	1446000	0,60		0,00	(1446000)	-0,60		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	(1446000)	-0,60
II.	MATERIALUSIS TURTAS	175345000	72,90	175367000	73,48	22000	0,58	173286000	72,96	180782000	73,79	7496000	0,83	192730000	72,75	232951000	80,50	40221000	7,75	57606000	7,61
II.1.	Žemė	11858000	4,93	11858000	4,97	-	0,04	11908000	5,01	11908000	4,86	-	-0,15	11908000	4,49	11908000	4,12	-	-0,38	50000	-0,81
II.2.	Pastatai ir statiniai	119258000	49,58	108470000	45,45	(10788000)	-4,13	102642000	43,22	108594000	44,32	5952000	1,11	101540000	38,33	103034000	35,61	1494000	-2,72	(16224000)	-13,97
II.3.	Mašinos ir įrengimai	12907000	5,37	41223000	17,27	28316000	11,91	37226000	15,67	47901000	19,55	10675000	3,88	43829000	16,54	51044000	17,64	7215000	1,10	38137000	12,27
II.4.	Kitą įrangą, prietaisus, įrankius ir įrenginius	20284000	8,43	2486000	1,04	(17798000)	-7,39	1984000	0,84		0,00	(1984000)	-0,84		0,00		0,00	-	0,00	(20284000)	-8,43
II.5.	Nebaigta statyba	4136000	1,72	5033000	2,11	897000	0,39	13650000	5,75	5336000	2,18	(8314000)	-3,57	28597000	10,79	60461000	20,89	31864000	10,10	56325000	19,17
II.6.	Kitas materialusis turtas		0,00		0,00	-	0,00		0,00	1589000	0,65	1589000	0,65	1629000	0,61	1504000	0,52	(125000)	-0,10	1504000	0,52
II.7.	Investicinis turtas	6902000	2,87	6297000	2,64	(605000)	-0,23	5876000	2,47	5454000	2,23	(422000)	-0,25	5227000	1,97	5000000	1,73	(227000)	-0,25	(1902000)	-1,14
II.7.1.	Žemė		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.7.2.	Pastatai	6902000	2,87	6297000	2,64	(605000)	-0,23	5876000	2,47	5454000	2,23	(422000)	-0,25	5227000	1,97	5000000	1,73	(227000)	-0,25	(1902000)	-1,14
III.	FINANSINIS TURTAS	15209000	6,32	7538000	3,16	(7671000)	-3,16	9436000	3,97	3611000	1,47	(5825000)	-2,50	2731000	1,03	1884000	0,65	(847000)	-0,38	(13325000)	-5,67
III.1.	Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones	1457000	0,61	1876000	0,79	419000	0,18	2385000	1,00	2975000	1,21	590000	0,21	2681000	1,01	1883000	0,65	(798000)	-0,36	426000	0,05
III.2.	Po vienerių metų gautinos sumos	13752000	5,72	5612000	2,35	(8140000)	-3,37	7001000	2,95		0,00	(7001000)	-2,95		0,00		0,00	-	0,00	(13752000)	-5,72
III.3.	Kitas finansinis turtas		0,00	5000	0,02	5000	0,02	5000	0,02	636000	0,26	586000	0,24	5000	0,02	1000	0,00	(49000)	-0,02	1000	0,00
IV.	KITAS ILGALAIKIS TURTAS	250000	0,10	2265000	0,95	2015000	0,85	1030000	0,43	1737000	0,71	707000	0,28	3661000	1,38	1340000	0,46	(2321000)	-0,92	1090000	0,36
IV.1.	Atidėtojo mokesčio turtas	250000	0,10	2265000	0,95	2015000	0,85	1030000	0,43	1737000	0,71	707000	0,28	1506000	0,57	1291000	0,45	(215000)	-0,12	1041000	0,34
IV.2.	Kitas ilgalaikis turtas		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	2155000	0,81	49000	0,02	(2106000)	-0,80	49000	0,02
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS	48292000	20,08	52358000	21,94	4066000	1,86	52640000	22,16	58015000	23,68	5375000	1,52	65081000	24,57	52684000	18,21	(12397000)	-6,36	4392000	-1,87
I.	NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS	2915000	1,21	5964000	2,50	3049000	1,29	4894000	2,06	2083000	0,85	(2811000)	-1,21	9811000	3,70	5138000	1,78	(4673000)	-1,93	2223000	0,56
I.1.	Atsargos	2915000	1,21	2392000	1,00	(523000)	-0,21	2064000	0,87	2083000	0,85	19000	-0,02	2395000	0,90	1925000	0,67	(470000)	-0,24	(990000)	-0,55
I.1.1.	Žaliavos ir komplektavimo gaminiai	2915000	1,21	2392000	1,00	(523000)	-0,21	2064000	0,87	2083000	0,85	19000	-0,02	2395000	0,90	1925000	0,67	(470000)	-0,24	(990000)	-0,55
I.2.	Išankstiniai apmokėjimai		0,00	3572000	1,50	3572000	1,50	2830000	1,19		0,00	(2830000)	-1,19	7416000	2,80	3213000	1,11	(4203000)	-1,69	3213000	1,11
I.3.	Nebaigtos vykdyti sutartys		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS	31554000	13,12	9250000	3,88	(22304000)	-9,24	5419000	2,28	18534000	7,56	13115000	5,28	15882000	5,99	16708000	5,77	826000	-0,22	(14846000)	-7,34
II.1.	Pirkėjų įsiskolinimas	31554000	13,12	9250000	3,88	(22304000)	-9,24	5419000	2,28	12427000	5,07	7008000	2,79	15882000	5,99	16708000	5,77	826000	-0,22	(14846000)	-7,34
II.2.	Kitos gautinos sumos		0,00		0,00	-	0,00		0,00	6107000	2,49	6107000	2,49		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS	4769000	1,98	8183000	3,43	3414000	1,45	35132000	14,79	32669000	13,33	(2463000)	-1,46	25030000	9,45	10126000	3,50	(14904000)	-5,95	5357000	1,52
III.1.	Trumpalaikės investicijos		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
III.2.	Terminuoti indėliai		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
III.3.	Kitas trumpalaikis turtas	4769000	1,98	8183000	3,43	3414000	1,45	35132000	14,79	32669000	13,33	(2463000)	-1,46	25030000	9,45	10126000	3,50	(14904000)	-5,95	5357000	1,52
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKIVALENTAI	9054000	3,76	28961000	12,13	19907000	8,37	7195000	3,03	4729000	1,93	(2466000)	-1,10	14358000	5,42	20712000	7,16	6354000	1,74	11658000	3,39
	TURTO IŠ VISO:	240542000	100,00	238658000	100,00	(1884000)	0,00	237503000	100,00	245000000	100,00	7497000	0,00	264924000	100,00	289366000	100,00	24442000	9,23	48824000	20,30

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų balanso vertikaliąjį analizę (Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų dalis)

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	2008		2009		2009 m. lyginimas su 2008 m.		2010		2011		2011 m. lyginimas su 2010 m.		2012		2013		2013 m. lyginimas su 2012 m.		2013 m. lyginimas su 2008 m.	
		Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%	Lt	%
C.	NUOSAVAS KAPITALAS	211796000	88,05	200031000	83,81	(11765000)	-4,23	194554000	81,92	206241000	84,18	11687000	2,26	213197000	80,47	215232000	74,38	2035000	-6,09	3436000	-13,67
I.	KAPITALAS	126704000	52,67	126704000	53,09	-	0,42	126704000	53,35	126704000	51,72	-	-1,63	126704000	47,83	126704000	43,79	-	-4,04	-	-8,89
I.1.	Išstatinis (pasirašytasis)	126704000	52,67	126704000	53,09	-	0,42	126704000	53,35	126704000	51,72	-	-1,63	126704000	47,83	126704000	43,79	-	-4,04	-	-8,89
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS (REZULTATAI)		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
III.	REZERVAI	12899000	5,362	12899000	5,40	-	0,04	12899000	5,43	12899000	5,26	-	-0,17	12899000	4,87	12899000	4,46	-	-0,41	-	-0,90
III.1.	Privalomasis	12899000	5,362	12899000	5,40	-	0,04	12899000	5,43	12899000	5,26	-	-0,17	12899000	4,87	12899000	4,46	-	-0,41	-	-0,90
IV.	NEPASKIRSTYTASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)	72193000	30,01	60428000	25,32	(11765000)	-4,69	54951000	23,14	66638000	27,20	11687000	4,06	73594000	27,78	75629000	26,14	2035000	-1,64	3436000	-3,88
IV.1.	Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)	15236000	6,334	16672000	6,99	1436000	0,65	18523000	7,80	37890000	15,47	19367000	7,67	33696000	12,72	28775000	9,94	(4921000)	-2,77	13539000	3,61
IV.2.	Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)	56957000	23,68	43756000	18,33	(13201000)	-5,34	36428000	15,34	28748000	11,73	(7680000)	-3,60	39898000	15,06	46854000	16,19	6956000	1,13	(10103000)	-7,49
D.	DOTACIJOS, SUBSIDIJOS		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	28746000	11,95	38627000	16,19	9881000	4,23	42949000	18,08	38759000	15,82	(4190000)	-2,26	51727000	19,53	74134000	25,62	22407000	6,09	45388000	13,67
I.	PO VIENERIŲ METŲ MOKĖTINOS SUMOS IR ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	11258000	4,68	24374000	10,21	13116000	5,53	21546000	9,07	13540000	5,53	(8006000)	-3,55	13370000	5,05	30941000	10,69	17571000	5,65	19683000	6,01
I.1.	Finansinės skolos	11258000	4,68	20961000	8,78	9703000	4,10	18211000	7,67	9672000	3,95	(8539000)	-3,72	7152000	2,70	24870000	8,59	17718000	5,90	13612000	3,91
I.1.1.	Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai	520000	0,216	248000	0,10	(272000)	-0,11	18000	0,01		0,00	(18000)	-0,01		0,00		0,00	-	0,00	(520000)	-0,22
I.1.2.	Kredito įstaigoms	10738000	4,464	20713000	8,68	9975000	4,21	18193000	7,66	9672000	3,95	(8521000)	-3,71	7152000	2,70	24870000	8,59	17718000	5,90	14132000	4,13
I.1.3.	Kitos finansinės skolos		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
I.2.	Skolos tiekėjams		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
I.3.	Gauti išankstiniai apmokėjimai		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	2225000	0,84	1335000	0,46	(890000)	-0,38	1335000	0,46
I.4.	Atidėjiniai	-	0	3413000	1,43	3413000	1,43	3335000	1,40	3868000	1,58	533000	0,17	3993000	1,51	4736000	1,64	743000	0,13	4736000	1,64
I.4.1.	Įsipareigojimų ir reikalavimų padengimo		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
I.4.2.	Pensijų ir panašių įsipareigojimų		0	3413000	1,43	3413000	1,43	3335000	1,40	3868000	1,58	533000	0,17	3993000	1,51	4736000	1,64	743000	0,13	4736000	1,64
I.4.3.	Kiti atidėjiniai		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
I.5.	Atidėtojo mokesčio įsipareigojimas		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
I.6.	Kitos mokėtinos sumos ir ilgalaikiai įsipareigojimai		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.	PER VIENERIUS METUS MOKĖTINOS SUMOS IR TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI	17488000	7,27	14253000	5,97	(3235000)	-1,30	21403000	9,01	25219000	10,29	3816000	1,28	38357000	14,48	43193000	14,93	4836000	0,45	25705000	7,66
II.1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis		0	1260000	0,53	1260000	0,53	2521000	1,06	2521000	1,03	-	-0,03		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.2.	Finansinės skolos	249000	0,104	266000	0,11	17000	0,01	230000	0,10	18000	0,01	(212000)	-0,09	2521000	0,95	8281000	2,86	5760000	1,91	8032000	2,76
II.2.1.	Kredito įstaigoms	249000	0,104	266000	0,11	17000	0,01	230000	0,10	18000	0,01	(212000)	-0,09	2521000	0,95	8281000	2,86	5760000	1,91	8032000	2,76
II.2.2.	Kitos skolos		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.3.	Skolos tiekėjams	5592000	2,325	3441000	1,44	(2151000)	-0,88	6019000	2,53	7127000	2,91	1108000	0,37	17170000	6,48	16757000	5,79	(413000)	-0,69	11165000	3,47
II.4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai	520000	0,216	47000	0,02	(473000)	-0,20	2077000	0,87	5224000	2,13	3147000	1,26	2273000	0,86	7732000	2,67	5459000	1,81	7212000	2,46
II.5.	Pelno mokesčio įsipareigojimai	805000	0,335		0,00	(805000)	-0,33		0,00	897000	0,37	897000	0,37	5731000	2,16	97000	0,03	(5634000)	-2,13	(708000)	-0,20
II.6.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.7.	Atidėjiniai		0		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00		0,00		0,00	-	0,00	-	0,00
II.8.	Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai	10322000	4,291	9239000	3,87	(1083000)	-0,42	10556000	4,44	9432000	3,85	(1124000)	-0,59	10662000	4,02	10326000	3,57	(336000)	-0,46	4000	-0,72
	NUOSAVO KAPITALO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO:	240542000	100	238658000	100,00	(1884000)	0,00	237503000	100,00	245000000	100,00	7497000	0,00	264924000	100,00	289366000	100,00	24442000	0,00	48824000	0,00

19 priedas

AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija" ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ 2008 – 2013 metų pardavimų pelningumo rodikliai ir jų procentiniai pokyčiai

Įmonės pavadinimas	Formulė	2008	2009	2009-2008	2010	2010 - 2009	2011	2011-2010	2012	2012-2011	2013	2013-2012
Bendrasis pelningumas												
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	BP/PP	31.50	34.73	10.26	40.42	16.40	47.38	17.21	46.41	-2.06	43.09	-7.15
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		41.36	41.86	1.21	40.33	-3.65	39.68	-1.61	45.13	13.73	48.40	7.24
Grynasis pelningumas												
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/PP	8.75	14.42	64.77	14.64	1.55	23.07	57.55	19.66	-14.79	18.55	-5.66
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		11.48	18.50	61.08	19.84	7.27	19.67	-0.84	20.26	2.97	20.45	0.96
Veiklos pelningumas												
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	VP/PP	9.56	5.85	-38.86	12.49	113.61	21.31	70.67	22.44	5.30	17.31	-22.88
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		13.95	23.82	70.73	23.13	-2.89	22.15	-4.25	22.73	2.61	22.12	-2.66
Įprastinės veiklos pelningumas												
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	ĮVP/PP	10.44	14.97	43.34	16.10	7.55	24.04	49.28	24.01	-0.10	20.00	-16.71
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		13.24	23.14	74.83	22.87	-1.18	21.31	-6.84	21.87	2.65	22.06	0.87

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

20 priedas

AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija" ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ 2008 – 2013 metų turto pelningumo rodikliai

Įmonės pavadinimas	Formulė	2008	2009	2009-2008	2010	2010-2009	2011	2011-2010	2012	2012-2011	2013	2013-2012	2013-2008
Bendrojo turto pelningumas													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/T	6.20	6.99	12.60	7.80	11.64	15.47	98.30	12.72	-17.76	9.94	-21.82	60.29
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		4.60	14.69	219.38	16.24	10.60	12.81	-21.14	10.62	-17.11	9.42	-11.32	104.76
Ilgalaikio turto pelningumas													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/TT	7.76	8.95	15.29	10.02	11.97	20.26	102.24	16.86	-16.79	12.16	-27.90	56.62
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		4.73	17.77	275.27	19.79	11.37	14.71	-25.66	11.55	-21.49	10.40	-9.96	119.64
Trumpalaikio turto pelningumas													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/TT	30.90	31.84	3.04	35.19	10.51	65.31	85.60	51.78	-20.72	54.62	5.49	76.75
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		160.19	84.71	-47.12	90.70	7.07	99.14	9.30	131.69	32.83	99.63	-24.34	-37.80

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija" ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“ 2008 – 2013 metų nuosavybės pelningumo rodikliai ir jų procentiniai pokyčiai

Įmonės pavadinimas	Formulė	2008	2009	2009-2008	2010	2010-2009	2011	2011-2010	2012	2012-2011	2013	2013-2012	2013-2008
Nuosavo kapitalo pelningumas													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/NK	7.05	8.33	18.29	9.52	14.23	18.37	92.96	15.81	-13.97	13.37	-15.41	89.74
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		13.89	22.00	58.37	21.32	-3.11	19.50	-8.52	15.60	-20.03	12.98	-16.80	-6.61
Pastovaus kapitalo pelningumas													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	GP/NK+II	6.69	7.43	11.05	8.57	15.37	17.24	101.13	14.87	-13.73	11.69	-21.41	74.71
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		11.25	18.85	67.59	19.60	3.97	15.53	-20.75	12.43	-19.96	11.05	-11.13	-1.77

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

**AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija" ir UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „BEGA“
2008 – 2013 metų pelningumo rodikliai ir jų procentiniai pokyčiai**

Įmonės pavadinimas	Formulė	2008	2009	2009-2008	2010	2010-2009	2011	2011-2010	2012	2012-2011	2013	2013-2012	2013-2008
Antkainis nuo pardavimų savikainos													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	BP/PS	45.98	53.21	15.71	67.85	27.53	90.05	32.71	86.59	-3.84	75.72	-12.56	64.66
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		70.53	72.00	2.09	67.60	-6.12	65.79	-2.67	82.25	25.02	93.79	14.03	32.98
Antakainis nuo tipinės veiklos sąnaudų													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	VP/TVS	43.59	20.24	-53.56	44.70	120.84	81.76	82.90	93.65	14.55	67.14	-28.31	54.03
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		50.90	132.03	159.36	134.46	1.84	126.29	-6.08	101.43	-19.68	84.19	-17.00	65.38
Berio rodiklis													
AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"	BP/VS	143.59	120.24	-16.26	144.70	20.34	181.76	25.61	193.65	6.54	167.14	-13.69	16.40
UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA"		150.90	232.03	53.76	234.46	1.05	226.29	-3.48	201.43	-10.98	184.19	-8.56	22.06

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų bendrojo pardavimų pelningumo analizė, remiantis grandininio pakeitimų metodu

Metai	Veiksnių pasikeitimo įtaka	Sprendimas		Reikšmė	
2008 - 2009	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{115631000 - 116821000}{115631000}$	$\frac{170537000 - 116821000}{170537000}$	x 100	-31
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{115631000 - 75474000}{115631000}$	$\frac{115631000 - 116821000}{115631000}$	x 100	36
2009 - 2010	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{126506000 - 75474000}{126506000}$	$\frac{115631000 - 75474000}{115631000}$	x 100	5
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{126506000 - 75367000}{126506000}$	$\frac{126506000 - 75474000}{126506000}$	x 100	0,4
2010 – 2011	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{164248000 - 75367000}{164248000}$	$\frac{126506000 - 75367000}{126506000}$	x 100	14
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{164248000 - 86423000}{164248000}$	$\frac{164248000 - 75367000}{164248000}$	x 100	-6,6
2011 – 2012	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{171415000 - 86423000}{171415000}$	$\frac{164248000 - 86423000}{164248000}$	x 100	2,6
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{171415000 - 91867000}{171415000}$	$\frac{171415000 - 86423000}{171415000}$	x 100	-3,6
2012 – 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 91867000}{155160000}$	$\frac{171415000 - 91867000}{171415000}$	x 100	-5,3
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 88302000}{155160000}$	$\frac{155160000 - 91867000}{155160000}$	x 100	2,1
2008 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 116821000}{155160000}$	$\frac{170537000 - 116821000}{170537000}$	x 100	-6
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 88302000}{155160000}$	$\frac{155160000 - 116821000}{155160000}$	x 100	18

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "BEGA" 2008 – 2013 metų bendrojo pardavimų pelningumo tyrimas, remiantis grandinių pakeitimų metodu

Metai	Veiksnių pasikeitimo įtaka	Sprendimas			Reikšmė
2008 - 2009	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{83990523 - 39078713}{83990523} \cdot \frac{66641394 - 39078713}{66641394}$	x 100	13	
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{83990523 - 48830870}{83990523} \cdot \frac{83990523 - 39078713}{83990523}$	x 100	-12	
2009 - 2010	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{91087425 - 48830870}{91087425} \cdot \frac{83990523 - 48830870}{83990523}$	x 100	4,4	
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{91087425 - 54348891}{91087425} \cdot \frac{91087425 - 48830870}{91087425}$	x 100	-5,7	
2010 – 2011	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{97714933 - 54348891}{97714933} \cdot \frac{91087425 - 54348891}{91087425}$	x 100	4,4	
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{97714933 - 58937886}{97714933} \cdot \frac{97714933 - 54348891}{97714933}$	x 100	-4	
2011 – 2012	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{84649042 - 58937886}{84649042} \cdot \frac{97714933 - 58937886}{97714933}$	x 100	-9,6	
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{84649042 - 46446159}{84649042} \cdot \frac{84649042 - 58937886}{84649042}$	x 100	15	
2012 – 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 46446159}{73905106} \cdot \frac{84649042 - 46446159}{84649042}$	x 100	-7,9	
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 38136749}{73905106} \cdot \frac{73905106 - 46446159}{73905106}$	x 100	11,4	
2008 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 39078713}{73905106} \cdot \frac{66641394 - 39078713}{66641394}$	x 100	6	
	Pardavimų savikainos pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 38136749}{73905106} \cdot \frac{73905106 - 39078713}{73905106}$	x 100	1	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2008 – 2013 metų tipinės veiklos pelningumo tyrimas, remiantis grandininio pakeitimų metodu

Metai	Veiksnių pasikeitimo įtaka	Sprendimas		Reikšmė
2008 - 2009	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{115631000 - 37410000}{115631000} - \frac{170537000 - 37410000}{170537000}$	x 100	-10
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{115631000 - 33397000}{115631000} - \frac{115631000 - 37410000}{115631000}$	x 100	3
2009 - 2010	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{126506000 - 33397000}{126506000} - \frac{115631000 - 33397000}{115631000}$	x 100	3,6
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{126506000 - 35341000}{126506000} - \frac{126506000 - 33397000}{126506000}$	x 100	-1,9
2010 – 2011	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{164248000 - 35341000}{164248000} - \frac{126506000 - 35341000}{126506000}$	x 100	6,5
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{164248000 - 42818000}{164248000} - \frac{164248000 - 35341000}{164248000}$	x 100	-5
2011 – 2012	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{171415000 - 42818000}{171415000} - \frac{164248000 - 42818000}{164248000}$	x 100	1
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{171415000 - 41078000}{171415000} - \frac{171415000 - 42818000}{171415000}$	x 100	1
2012 – 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 41078000}{155160000} - \frac{171415000 - 41078000}{171415000}$	x 100	-2,5
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 40002000}{155160000} - \frac{155160000 - 41078000}{155160000}$	x 100	0,2
2008 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 37410000}{155160000} - \frac{170537000 - 37410000}{170537000}$	x 100	-2
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{155160000 - 40002000}{155160000} - \frac{155160000 - 37410000}{155160000}$	x 100	-1,8

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija “BEGA“ 2008 – 2013 metų tipinės veiklos pelningumo tyrimas, remiantis grandininio pakeitimų metodu

Metai	Veiksnių pasikeitimo įtaka	Sprendimas		Reikšmė
2008 - 2009	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{83990523 - 18264937}{83990523} - \frac{66641394 - 18264937}{66641394}$	x 100	5
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{83990523 - 15153368}{83990523} - \frac{83990523 - 18264937}{83990523}$	x 100	4
2009 - 2010	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{91087425 - 15153368}{91087425} - \frac{83990523 - 15153368}{83990523}$	x 100	1,4
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{91087425 - 15669750}{91087425} - \frac{9108742 - 15153368}{9108742}$	x 100	2,8
2010 – 2011	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{97714933 - 15669750}{97714933} - \frac{9108742 - 15669750}{9108742}$	x 100	1
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{97714933 - 17136275}{97714933} - \frac{97714933 - 15669750}{97714933}$	x 100	-1,5
2011 – 2012	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{84649042 - 17136275}{84649042} - \frac{97714933 - 17136275}{97714933}$	x 100	-3
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{84649042 - 18965623}{84649042} - \frac{84649042 - 17136275}{84649042}$	x 100	-2,4
2012 – 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 18965623}{73905106} - \frac{84649042 - 18965623}{84649042}$	x 100	-4
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 19419534}{73905106} - \frac{73905106 - 18965623}{73905106}$	x 100	-0,3
2008 - 2013	Pardavimų pajamų pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 18264937}{73905106} - \frac{66641394 - 18264937}{66641394}$	x 100	2
	Veiklos sąnaudų pasikeitimo įtaka %	$\frac{73905106 - 19419534}{73905106} - \frac{73905106 - 18264937}{73905106}$	x 100	-1,3

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis E. Altmano modeliais

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ E. Altman modelis							
Metai	Tikimybė	Reikšmė	1,2 x1	1.4 _x 2	3.3 _x 3	0.6 _x 4	0.99 _x 5
2008	Maža (>3)	8,43	0,15	0,42	2,73	4,42	0,70
2009	Maža (>3)	7,12	0,19	0,35	2,99	3,11	0,48
2010	Maža (>3)	6,75	0,16	0,38	2,97	2,72	0,53
2011	Maža (>3)	7,24	0,16	0,38	2,84	3,19	0,66
2012	Maža (>3)	6,35	0,12	0,39	2,72	2,47	0,65
2013	Maža (>3)	5,22	0,04	0,37	2,55	1,74	0,53

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega" E. Altman modelis							
Metai	Tikimybė	Reikšmė	0.717 x1	0.847 _x 2	3.107 _x 3	0.420 _x 4	0.995 _x 5
2008	Labai didelė (<1.23)	0,41	-0,40	0,04	0,16	0,21	0,40
2009	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	2,29	-0,03	0,12	0,57	0,84	0,79
2010	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	2,88	0,01	0,14	0,58	1,34	0,81
2011	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,96	-0,03	0,11	0,43	0,80	0,65
2012	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,82	-0,05	0,09	0,36	0,90	0,52
2013	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,93	-0,04	0,08	0,32	1,11	0,46

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Blanko modeliu

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“												
Formulė	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
NA+A<NK	178260	211796	177759	200031	175350	194554	182865	206241	195125	213197	234876	215232
NA+A<NK+Bank IĮ	178260	222534	177759	220744	175350	212747	182865	215913	195125	220349	234876	240102
NA+A<NK+Bank IĮ+Bank TĮ	178260	222783	177759	221010	175350	212977	182865	215931	195125	222870	234876	248383
NA+A>NK+Bank IĮ+Bank TĮ	178260	222783	177759	221010	175350	212977	182865	215931	195125	222870	234876	248383

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega"												
Formulė	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
NA+A<NK	84219	55071	81081	70599	88848	84769	124865	98571	137974	109953	131558	116495
NA+A<NK+Bank IĮ	84219	63908	81081	79331	88848	90212	124865	122899	137974	131946	131448	132308
NA+A<NK+Bank IĮ+Bank TĮ	84219	66908	81081	82331	88848	90212	124865	122899	137974	131946	131448	136827
NA+A>NK+Bank IĮ+Bank TĮ	84219	66908	81081	82331	88848	90212	124865	122899	137974	131946	131448	136827

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų kompanija“ ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija „Bega“ 2008 – 2013 metų bankroto diagnostika, remiantis Taffler ir Tisshaw modeliu

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“

Taffler ir Tisshaw	Tikimybė	Reikšmė	0,53 K1	0,13 K2	0,18 K3	0,16 K4
2008	Maža >0,3	6,20	6,04	0,22	0,01	-0,06
2009	Maža >0,3	8,17	8,04	0,18	0,01	-0,06
2010	Maža >0,3	5,38	5,29	0,16	0,02	-0,09
2011	Maža >0,3	4,56	4,44	0,19	0,02	-0,09
2012	Maža >0,3	3,06	3,01	0,16	0,03	-0,14
2013	Maža >0,3	2,69	2,74	0,09	0,03	-0,17

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega"

Taffler ir Tisshaw	Tikimybė	Reikšmė	0,53 K1	0,13 K2	0,18 K3	0,16 K4
2008	didelė <0,3	-0,70	0,05	0,01	0,11	-0,86
2009	maža >0,3	0,31	0,44	0,07	0,04	-0,24
2010	maža >0,3	0,56	0,58	0,10	0,03	-0,15
2011	didelė <0,3	0,27	0,42	0,05	0,03	-0,23
2012	didelė <0,3	0,29	0,42	0,03	0,03	-0,18
2013	didelė <0,3	0,26	0,36	0,04	0,03	-0,18

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB "Klaipėdos jūrų kompanija" ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija "Bega" 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės vertinimas, remiantis Springate keturių kintamųjų modeliu

AB "Klaipėdos jūrų krovinių kompanija"						
Metai	Tikimybė	Reikšmė	1,03 A	3,07 B	0,66 C	0,4 D
2008	Maža (>3)	10,47	0,13	2,54	7,52	0,28
2009	Maža (>3)	13,16	0,16	2,78	10,02	0,19
2010	Maža (>3)	9,70	0,14	2,76	6,59	0,21
2011	Maža (>3)	8,58	0,14	2,65	5,53	0,27
2012	Maža (>3)	6,64	0,10	2,53	3,75	0,26
2013	Maža (>3)	6,03	0,03	2,37	3,41	0,21

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega"						
Metai	Tikimybė	Reikšmė	1,03 A	3,07 B	0,66 C	0,4 D
2008	Didelė<0,862	-0,20	-0,58	0,16	0,06	0,16
2009	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,38	-0,05	0,56	0,55	0,32
2010	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,63	0,01	0,57	0,72	0,33
2011	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,16	-0,05	0,43	0,52	0,26
2012	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	1,01	-0,07	0,35	0,52	0,21
2013	Bankrotas įmanomas (1.23<Z<2.90)	0,89	-0,05	0,31	0,45	0,18

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB “Klaipėdos jūrų kompanija” ir UAB Klaipėdos jūrų kompanija “Bega” 2008 – 2013 metų bankroto tikimybės vertinimas, remiantis Chesser modeliu

AB “Klaipėdos jūrų krovinių kompanija”								
Metai	Tikimybė	Reikšmė	5,24 X1	0,0053 X2	6,6507 X3	4,4009 X4	0,0791 X5	0,1021 X6
2008	Maža	-7,2051	0,1972	0,0998	5,5063	0,5259	0,0655	0,0184
2009	Maža	-8,0774	0,6359	0,0212	6,0286	0,7123	0,0693	0,0336
2010	Maža	-7,3954	0,1587	0,0932	5,9866	0,7958	0,0705	0,0252
2011	Maža	-7,0860	0,1011	0,1841	5,7320	0,6962	0,0693	0,0204
2012	Maža	-6,9663	0,2840	0,0633	5,4741	0,8593	0,0715	0,0159
2013	Maža	-6,4737	0,3751	0,0397	5,1306	1,1275	0,0856	0,0062

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija "Bega"								
Metai	Tikimybė	Reikšmė	5,24 X1	0,0053 X2	6,6507 X3	4,4009 X4	0,0791 X5	0,1021 X6
2008	Didelė	2,2442	0,0066	1,6794	0,3526	2,9445	0,1204	-0,1434
2009	Maža	-1,9343	0,1746	0,1263	1,2222	1,4637	0,0902	-0,0061
2010	Maža	-2,5831	0,3313	0,0686	1,2453	1,0479	0,0787	0,0010
2011	Maža	-1,7195	0,2455	0,0736	0,9226	1,5105	0,0993	-0,0072
2012	Maža	-1,3164	0,0627	0,2321	0,7623	1,4050	0,0978	-0,0127
2013	Maža	-1,6128	0,1264	0,1011	0,6754	1,2075	0,0881	-0,0118

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“ 2014 – 2015 metų prognozių skaičiavimai

Prognozė sudaryta slenkančio vidurkio metodu

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	n=2
2008	170537.00	-
2009	115631.00	-
2010	126506.00	143084.00
2011	164248.00	121068.50
2012	171415.00	145377.00
2013	155160.00	167831.50
2014	Prognozė	163287.50
2015	Prognozė	159223.75

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst.,Lt	n=2
2008	116821.00	-
2009	75474.00	-
2010	75367.00	96147.50
2011	86423.00	75420.50
2012	91867.00	80895.00
2013	88302.00	89145.00
2014	Prognozė	90084.50
2015	Prognozė	89193.25

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst.,Lt	n=2
2008	37410.00	-
2009	33397.00	-
2010	35341.00	35403.50
2011	42818.00	34369.00
2012	41078.00	39079.50
2013	40002.00	41948.00
2014	Prognozė	40540.00
2015	Prognozė	40271.00

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	n=2
2008	3577.00	-
2009	8180.00	-
2010	3428.00	5878.50
2011	2926.00	5804.00
2012	3522.00	3177.00
2013	3248.00	3224.00
2014	Prognozė	3385.00
2015	Prognozė	3316.50

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	n=2
2008	-2071.00	-
2009	2372.00	-
2010	1144.00	150.50
2011	1548.00	1758.00
2012	-829.00	1346.00
2013	931.00	359.50
2014	Progozė	51.00
2015	Progozė	491.00

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Progozė sudaryta dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	170537.00	$\frac{155160,00 - 170537,00}{6 - 1} = -3075,40$
2009	115631.00	
2010	126506.00	
2011	164248.00	
2012	171415.00	
2013	155160.00	
2014	152084,60	$y_{2014} = 155160,00 + (-3075,40) = 152084,60$
2015	149009,20	$y_{2015} = 155160,00 + 2(-3075,40) = 149009,20$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	116821.00	$\frac{88302,00 - 116821,00}{6 - 1} = -5703,80$
2009	75474.00	
2010	75367.00	
2011	86423.00	
2012	91867.00	
2013	88302.00	
2014	82598,20	$y_{2014} = 88302,00 + (-5703,80) = 82598,20$
2015	99709,60	$y_{2015} = 88302,00 + 2(-5703,80) = 99709,60$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	37410.00	$\frac{40002,00 - 37410,00}{6 - 1} = 518,40$
2009	33397.00	
2010	35341.00	
2011	42818.00	
2012	41078.00	
2013	40002.00	
2014	40520,40	$y_{2014} = 40002,00 + 518,40 = 40520,40$
2015	41038,80	$y_{2015} = 40002,00 + 2(518,40) = 41038,80$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	3577.00	$\frac{3248.00 - 3577.00}{6 - 1} = -65,80$
2009	8180.00	
2010	3428.00	
2011	2926.00	
2012	3522.00	
2013	3248.00	
2014	3182.20	$y_{2014} = 3248,00 + (-65,80) = 3182,20$
2015	3379.60	$y_{2015} = 3248,00 + 2(-65,80) = 3379,60$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	-2071.00	$\frac{931.00 - (-2071.00)}{6 - 1} = 600,40$
2009	2372.00	
2010	1144.00	
2011	1548.00	
2012	-829.00	
2013	931.00	
2014	1531.40	$y_{2014} = 931,00 + 600,40 = 1531,40$
2015	2131.80	$y_{2015} = 931,00 + 2(600,40) = 2131,80$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Prognozė sudaryta dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	170537.00	${}^{6-1}\sqrt{155160,00 / 170537,00} = 0,98$
2009	115631.00	
2010	126506.00	
2011	164248.00	
2012	171415.00	
2013	155160.00	
2014	152056.80	$y_{2014} = 155160,00 * (0,98) = 152056,80$
2015	149015.66	$y_{2015} = 155160,00 * (0,98)^2 = 149015,66$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	116821.00	${}^{6-1}\sqrt{88302,00 / 116821,00} = 0,95$
2009	75474.00	
2010	75367.00	
2011	86423.00	
2012	91867.00	
2013	88302.00	
2014	83886.90	$y_{2014} = 88302,00 * (0,95) = 83886,90$
2015	79692.56	$y_{2015} = 88302,00 * (0,95)^2 = 79692,56$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	37410.00	${}^6\sqrt{40002,00 / 37410,00} = 1,013$
2009	33397.00	
2010	35341.00	
2011	42818.00	
2012	41078.00	
2013	40002.00	
2014	40522.03	$y_{2014} = 40002,00 * (1,013) = 40522,03$
2015	41048.81	$y_{2015} = 40002,00 * (1,013)^2 = 41048,81$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	3577.00	${}^6\sqrt{3248,00 / 3577,00} = 0,98$
2009	8180.00	
2010	3428.00	
2011	2926.00	
2012	3522.00	
2013	3248.00	
2014	3183.04	$y_{2014} = 3248,00 * (0,98) = 3183,04$
2015	3119.38	$y_{2015} = 3248,00 * (0,98)^2 = 3119,38$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	-2071.00	${}^6\sqrt{931,00 / -2071,00} = -0,85$
2009	2372.00	
2010	1144.00	
2011	1548.00	
2012	-829.00	
2013	931.00	
2014	-791.35	$y_{2014} = 931,00 * (-0,85) = -791,35$
2015	672.65	$y_{2015} = 931,00 * (-0,85)^2 = 672,65$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Prognozė sudaryta pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	170537.00	170537.00	-	170537.00	-
2009	115631.00	$0,4*115631,00+(1-0,4)*170537,00 = 148574,60$	-32943.60	$0,8*115631,00+(1-0,8)*170537,00 = 126612,20$	-10981.20
2010	126506.00	$0,4*126506,00+(1-0,4)*148574,60 = 139747,16$	-13241.16	$0,8*126506,00+(1-0,8)*126612,20 = 126527,24$	-21.24
2011	164248.00	$0,4*164248,00+(1-0,4)*139747,16 = 149547,50$	14700.50	$0,8*164248,00+(1-0,8)*126527,24 = 156703,85$	7544.15
2012	171415.00	$0,4*171415,00+(1-0,4)*149547,50 = 158294,50$	13120.50	$0,8*171415,00+(1-0,8)*156703,85 = 168472,77$	2942.23
2013	155160.00	$0,4*155160,00+(1-0,4)*158294,50 = 157040,70$	-1880.70	$0,8*155160,00+(1-0,8)*168472,77 = 157822,55$	-2662.55
2014	Prognozė	157040.70	-20244.45	157822.55	-3178.61
2015	Prognozė	136796.25		154643.94	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	116821.00	116821.00	-	116821.00	-
2009	75474.00	$0,4*75474,00+(1-0,4)*116821,00 = 100282,20$	-24808.20	$0,8*75474,00+(1-0,8)*116821,00 = 83743,40$	-8269.40
2010	75367.00	$0,4*75367,00+(1-0,4)*100282,20 = 90316,12$	-14949.12	$0,8*75367,00+(1-0,8)*83743,40 = 77042,28$	-1675.28
2011	86423.00	$0,4*86423,00+(1-0,4)*90316,12 = 88758,87$	-2335.87	$0,8*86423,00+(1-0,8)*77042,28 = 84546,86$	1876.14
2012	91867.00	$0,4*91867,00+(1-0,4)*88758,87 = 90002,12$	1864.88	$0,8*91867,00+(1-0,8)*84546,86 = 90402,97$	1464.03
2013	88302.00	$0,4*88302,00+(1-0,4)*90002,12 = 89322,07$	-1020.07	$0,8*88302,00+(1-0,8)*90402,97 = 88722,19$	-420.19
2014	Prognozė	89322.07	-41248.39	88722.19	-7024.70
2015	Prognozė	48073.68		81697.49	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	37410.00	37410.00	-	37410.00	-
2009	33397.00	$0,4*33397,00+(1-0,4)*37410,00 = 35804,80$	-2407.80	$0,8*33397,00+(1-0,8)*37410,00 = 34199,60$	-802.60
2010	35341.00	$0,4*35341,00+(1-0,4)*35804,80 = 35619,28$	-278.28	$0,8*35341,00+(1-0,8)*34199,60 = 35112,72$	228.28
2011	42818.00	$0,4*42818,00+(1-0,4)*35619,28 = 38498,77$	4319.23	$0,8*42818,00+(1-0,8)*35112,72 = 41276,94$	1541.06
2012	41078.00	$0,4*41078,00+(1-0,4)*38498,77 = 39530,46$	1547.54	$0,8*41078,00+(1-0,8)*41276,94 = 41117,79$	-39.79
2013	40002.00	$0,4*40002,00+(1-0,4)*39530,46 = 39719,08$	282.92	$0,8*40002,00+(1-0,8)*41117,79 = 40225,16$	-223.16
2014	Prognozė	39719.08	3463.61	40225.16	703.79
2015	Prognozė	43182.69		40928.95	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	3577.00	3577.00	-	3577.00	-
2009	8180.00	$0,4*8180,00+(1-0,4)*3577,00 = 5418,20$	2761.80	$0,8*8180,00+(1-0,8)*3577,00 = 7259,40$	920.60
2010	3428.00	$0,4*3428,00+(1-0,4)*5418,20 = 4622,12$	-1194.12	$0,8*3428,00+(1-0,8)*7259,40 = 4194,28$	-766.28
2011	2926.00	$0,4*2926,00+(1-0,4)*4622,12 = 3943,67$	-1017.67	$0,8*2926,00+(1-0,8)*4194,28 = 3179,66$	-253.66
2012	3522.00	$0,4*3522,00+(1-0,4)*3943,67 = 3775,00$	-253.00	$0,8*3522,00+(1-0,8)*3179,66 = 3453,53$	68.47
2013	3248.00	$0,4*3248,00+(1-0,4)*3775,00 = 3564,20$	-316.20	$0,8*3248,00+(1-0,8)*3453,53 = 3289,11$	-41.11
2014	Prognozė	3564.2	-19.20	3289.11	-71.97
2015	Prognozė	3545.00		3217.14	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	-2071.00	-2071.00	-	-2071.00	-
2009	2372.00	$0,4*2372,00+(1-0,4)*(-2071,00) = -293,80$	2665.80	$0,8*2372,00+(1-0,8)*(-2071,00) = 1483,40$	888.60
2010	1144.00	$0,4*1144,00+(1-0,4)*(-293,80) = 281,32$	862.68	$0,8*1144,00+(1-0,8)*1483,40 = 1211,88$	-67.88
2011	1548.00	$0,4*1548,00+(1-0,4)*281,32 = 787,99$	760.01	$0,8*1548,00+(1-0,8)*1211,88 = 1480,78$	67.22
2012	-829.00	$0,4*(-829,00)+(1-0,4)*787,99 = 141,20$	-970.20	$0,8*(-829,00)+(1-0,8)*1480,78 = -367,05$	-461.96
2013	931.00	$0,4*931,00+(1-0,4)*141,20 = 457,12$	473.88	$0,8*931,00+(1-0,8)*(-367,05) = 671,39$	259.61
2014	Prognozė	457.12	3792.18	671.39	685.60
2015	Prognozė	4249.30		1356.99	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

33 priedas

UAB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija „Bega“ 2014 – 2015 metų prognozių skaičiavimai

Prognozė sudaryta slenkančio vidurkio metodu

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	n=2	Paklaida
2008	66641.40	-	-
2009	83990.50	-	-
2010	91087.40	75315.95	15771.45
2011	97714.90	87538.95	10175.95
2012	84649.00	94401.15	-9752.15
2013	73905.10	91181.95	-17276.85
2014	Prognozė	79277.05	
2015	Prognozė	76591.08	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst.,Lt	n=2	Paklaida
2008	39078.70	-	-
2009	48830.90	-	-
2010	54348.90	43954.80	10394.10
2011	58937.90	51589.90	7348.00
2012	46446.20	56643.40	-10197.20
2013	38136.80	52692.05	-14555.25
2014	Progozė	42291.50	
2015	Progozė	40214.15	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst.,Lt	n=2	Paklaida
2008	18264.90	-	-
2009	15153.40	-	-
2010	15669.75	16709.15	-1039.40
2011	17136.28	15411.58	1724.71
2012	18965.62	16403.02	2562.61
2013	19419.53	18050.95	1368.58
2014	Progozė	19192.58	
2015	Progozė	19306.05	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	n=2	Paklaida
2008	1212.75	-	-
2009	315.60	-	-
2010	208.97	764.18	-555.21
2011	30.67	262.29	-231.62
2012	121.42	119.82	1.60
2013	647.10	76.05	571.06
2014	Progozė	384.26	
2015	Progozė	515.68	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	n=2	Paklaida
2008	-1688.24	-	-
2009	-882.43	-	-
2010	-444.44	-1285.34	840.90
2011	-851.55	-663.44	-188.12
2012	-844.85	-648.00	-196.86
2013	-692.07	-848.20	156.13
2014	Progozė	-768.46	
2015	Progozė	-730.27	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Progozė sudaryta dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį absoliutų padidėjimą

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	66641.40	$\frac{73905,10 - 66641,40}{6 - 1} = 1452,74$
2009	83990.50	
2010	91087.40	
2011	97714.90	
2012	84649.00	
2013	73905.10	
2014	75357.84	$y_{2014} = 73905,10 + 1452,74 = 75357,84$
2015	76810.58	$y_{2015} = 73905,10 + 2(1452,74) = 76810,58$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	39078.70	$\frac{38136,80 - 39078,70}{6 - 1} = -188,38$
2009	48830.90	
2010	54348.90	
2011	58937.90	
2012	46446.20	
2013	38136.80	
2014	37948.42	$y_{2014} = 38136,80 + (-188,38) = 37948,42$
2015	38513.56	$y_{2015} = 38136,80 + 2(-188,38) = 38513,56$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	18264.90	$\frac{19419,53 - 18264,90}{6 - 1} = 230,93$
2009	15153.40	
2010	15669.75	
2011	17136.28	
2012	18965.62	
2013	19419.53	
2014	19650.46	$y_{2014} = 19419,53 + 230,93 = 19650,46$
2015	19881.39	$y_{2015} = 19419,53 + 2(230,93) = 19881,39$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	1212.75	$\frac{647,10 - 1212,75}{6 - 1} = -113,13$
2009	315.60	
2010	208.97	
2011	30.67	
2012	121.42	
2013	647.10	
2014	533.97	$y_{2014} = 647,10 + (-113,13) = 533,97$
2015	873.36	$y_{2015} = 647,10 + 2(-113,13) = 873,36$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	-1688.24	$\frac{(-692,07) - (-1688,24)}{6 - 1} = 199,23$
2009	-882.43	
2010	-444.44	
2011	-851.55	
2012	-844.85	
2013	-692.07	
2014	-492.84	$y_{2014} = -692,07 + 199,23 = -492,84$
2015	-293.61	$y_{2015} = -692,07 + 2(199,23) = -293,61$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Prognozė sudaryta dinamikos eilučių ekstrapoliacijos būdu pagal vidutinį didėjimo tempą

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst., Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	66641.40	${}^6\sqrt{73905,10 / 66641,40} = 1,02$
2009	83990.50	
2010	91087.40	
2011	97714.90	
2012	84649.00	
2013	73905.10	
2014	75383.20	$y_{2014} = 73905,10 * (1,02) = 75383,20$
2015	76890.87	$y_{2015} = 73905,10 *(1,02)^2 = 76890,87$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst., Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	39078.70	${}^6\sqrt{38136,80 / 39078,70} = 0,995$
2009	48830.90	
2010	54348.90	
2011	58937.90	
2012	46446.20	
2013	38136.80	
2014	37946.12	$y_{2014} = 38136,80 * (0,995) = 37946,12$
2015	37756.39	$y_{2015} = 38136,80 *(0,995)^2 = 37756,39$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst., Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	18264.90	${}^6\sqrt{19419,53 / 18264,90} = 1,012$
2009	15153.40	
2010	15669.75	
2011	17136.28	
2012	18965.62	
2013	19419.53	
2014	19652.56	$y_{2014} = 19419,53 * (1,012) = 19652,56$
2015	19888.40	$y_{2015} = 19419,53 *(1,012)^2 = 19888,40$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	1212.75	${}^{6-1}\sqrt{647,10 / 1212,75} = 0,88$
2009	315.60	
2010	208.97	
2011	30.67	
2012	121.42	
2013	647.10	
2014	569.45	$y_{2014} = 647,10 * (0,88) = 569,45$
2015	501.11	$y_{2015} = 647,10 * (0,88)^2 = 501,11$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	$\Delta \bar{y}$
2008	-1688.24	${}^{6-1}\sqrt{-692,07 / -1688,24} = 0,84$
2009	-882.43	
2010	-444.44	
2011	-851.55	
2012	-844.85	
2013	-692.07	
2014	-581.34	$y_{2014} = -692,07 * (0,84) = -581,34$
2015	-488.33	$y_{2015} = -692,07 * (0,84)^2 = -488,33$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Prognozė sudaryta pagal eksponentinį eilutės išlyginimo metodą

Metai	Pardavimų pajamos, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	66641.40	66641.40	-	66641.40	-
2009	83990.50	$0,4*83990,50+(1-0,4)*66641,40 = 73581,04$	10409.46	$0,8*83990,50+(1-0,8)*66641,40 = 80520,68$	3469.82
2010	91087.40	$0,4*91087,40+(1-0,4)*73581,04 = 80583,58$	10503.82	$0,8*91087,40+(1-0,8)*80520,68 = 88974,06$	2113.34
2011	97714.90	$0,4*97714,90+(1-0,4)*80583,58 = 87436,11$	10278.79	$0,8*97714,90+(1-0,8)*88974,06 = 95966,73$	1748.17
2012	84649.00	$0,4*84649,00+(1-0,4)*87436,11 = 86321,27$	-1672.27	$0,8*84649,00+(1-0,8)*95966,73 = 86912,55$	-2263.55
2013	73905.10	$0,4*73905,10+(1-0,4)*86321,27 = 81354,80$	-7449.70	$0,8*73905,10+(1-0,8)*86912,55 = 76506,59$	-2601.49
2014	Prognozė	81354.80	22070.10	76506.59	2466.30
2015	Prognozė	103424.90		78972.89	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Pardavimų savikaina, tūkst., Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	39078.70	39078.70	-	39078.70	-
2009	48830.90	$0,4*48830,90+(1-0,4)*39078,70 = 42979,58$	5851.32	$0,8*48830,90+(1-0,8)*39078,70 = 46880,46$	1950.44
2010	54348.90	$0,4*54348,90+(1-0,4)*42979,58 = 47527,31$	6821.59	$0,8*54348,90+(1-0,8)*46880,46 = 52855,21$	1493.69
2011	58937.90	$0,4*58937,90+(1-0,4)*47527,31 = 52091,55$	6846.36	$0,8*58937,90+(1-0,8)*52855,21 = 57721,36$	1216.54
2012	46446.20	$0,4*46446,20+(1-0,4)*52091,55 = 49833,41$	-3387.21	$0,8*46446,20+(1-0,8)*57721,36 = 48701,23$	-2255.03
2013	38136.80	$0,4*38136,80+(1-0,4)*49833,41 = 45154,76$	-7017.96	$0,8*38136,80+(1-0,8)*48701,23 = 40249,69$	-2112.89
2014	Prognozė	45154.76	9114.10	40249.69	292.75
2015	Prognozė	54268.86		40542.44	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Veiklos sąnaudos, tūkst., Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	18264.90	18264.90	-	18264.90	-
2009	15153.40	$0,4*15153,40+(1-0,4)*18264,90 = 17020,30$	-1866.90	$0,8*15153,40+(1-0,8)*18264,90 = 15775,70$	-622.30
2010	15669.75	$0,4*15669,75+(1-0,4)*17020,30 = 16480,08$	-810.33	$0,8*15669,75+(1-0,8)*15775,70 = 15690,94$	-21.19
2011	17136.28	$0,4*17136,28+(1-0,4)*16480,08 = 16742,56$	393.72	$0,8*17136,28+(1-0,8)*15690,94 = 16847,21$	289.07
2012	18965.62	$0,4*18965,62+(1-0,4)*16742,56 = 17631,78$	1333.84	$0,8*18965,62+(1-0,8)*16847,21 = 18541,94$	423.68
2013	19419.53	$0,4*19419,53+(1-0,4)*17631,78 = 18346,88$	1072.65	$0,8*19419,53+(1-0,8)*18541,94 = 19244,01$	175.52
2014	Prognozė	18346.88	122.97	19244.01	244.78
2015	Prognozė	18469.85		19488.79	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Kita veikla, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	1212.75	1212.75	-	1212.75	-
2009	315.60	$0,4*315,60+(1-0,4)*1212,75 = 853,89$	-538.29	$0,8*315,60+(1-0,8)*1212,75 = 495,03$	-179.43
2010	208.97	$0,4*208,97+(1-0,4)*853,89 = 595,92$	-386.95	$0,8*208,97+(1-0,8)*495,03 = 266,18$	-57.21
2011	30.67	$0,4*30,67+(1-0,4)*595,92 = 369,82$	-339.15	$0,8*30,67+(1-0,8)*266,18 = 77,77$	-47.10
2012	121.42	$0,4*121,42+(1-0,4)*369,82 = 270,46$	-149.04	$0,8*121,42+(1-0,8)*77,77 = 112,69$	8.73
2013	647.10	$0,4*647,10+(1-0,4)*270,46 = 421,12$	225.98	$0,8*647,10+(1-0,8)*112,69 = 540,22$	106.88
2014	Prognozė	421.12	-1187.45	540.22	-168.13
2015	Prognozė	-766.33		372.09	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Metai	Finansinė ir investicinė veikla, tūkst.,Lt	e_1 , kai $w = 0,4$	Paklaida	e_1 , kai $w = 0,8$	Paklaida
2008	-1688.24	-1688.24	-	-1688.24	-
2009	-882.43	$0,4*(-882,43)+(1-0,4)*(-1688,24) = -1365,92$	483.49	$0,8*(-882,43)+(1-0,8)*(-1688,24) = -1043,59$	161.16
2010	-444.44	$0,4*(-444,44)+(1-0,4)*(-1365,92) = -997,33$	552.89	$0,8*(-444,44)+(1-0,8)*(-1043,59) = -564,27$	119.83
2011	-851.55	$0,4*(-851,55)+(1-0,4)*(-997,33) = -939,02$	87.47	$0,8*(-851,55)+(1-0,8)*(-564,27) = -794,09$	-57.46
2012	-844.85	$0,4*(-844,85)+(1-0,4)*(-939,02) = -901,35$	56.50	$0,8*(-844,85)+(1-0,8)*(-794,09) = -834,70$	-10.15
2013	-692.07	$0,4*(-692,07)+(1-0,4)*(-901,35) = -817,64$	125.57	$0,8*(-692,07)+(1-0,8)*(-834,70) = -720,60$	28.53
2014	Prognozė	-817.64	1305.90	-720.60	241.91
2015	Prognozė	488.26		-478.69	

Šaltinis: sudaryta darbo autorės